

ZDARMA aktualizace!

Načtěte QR kód a odešlete na +420 739 866 871!

Elektronická EVIDENCE TRŽEB

**Zákon o evidenci tržeb
s praktickým komentářem**

Uživatelské rady a tipy

**Slevy na dani a změna DPH
související se zákonem
o evidenci tržeb**

www.EvidenceTrzeb365.cz

money
ekonomické a informační systémy

**SOUČÁSTÍ TÉTO PUBLIKACE JE AKTUALIZAČNÍ SERVIS
REGISTRUJTE SE POMOCÍ QR KÓDU NA OBÁLCE NEBO
NAVŠTIVTE SERVISNÍ INTERNETOVOU STRÁNKU**

www.EvidenceTrzeb365.cz

**Nejnovější informace k evidenci tržeb + volně ke stažení:
e-booky, daňové zákony, metodické pomůcky**

ZDROJ AKTUÁLNÍCH INFORMACÍ

www.DanoveZakony365.cz

IMPRESSUM

Elektronická evidence tržeb pro gastronomii

ISBN 978-80-8183-002-0

DonauMedia, s. r. o., Bratislava, Slovenská republika © 2016 Všechna práva vyhrazena.

Informace: newsletter@newsletter.cz

Upozornění: *Znění textů v této publikaci bylo prověřeno s veškerou dostupnou péčí, vydavatel ani prodejce však nepřebírají žádné záruky za eventuální škody vzniklé jejím použitím a neodpovídají tedy za to, pokud by na základě textů zveřejněných v této publikaci kdokoliv konal nebo se zdržel konání a v souvislosti s tím mu vznikla jakákoliv škoda materiální nebo nemateriální povahy. Jediným rozhodujícím zněním zákonů v případě pochybností a sporů jsou texty ve Sbírce zákonů. Autorská práva k této publikaci jsou předmětem ochrany podle zákonů ČR a SR a vykonává je výhradně vydavatel. Rozmnožování a šíření jakýmkoliv způsobem celku nebo části této publikace bez výslovného písemného svolení vydavatele je zakázáno. Nerespektování práv vydavatele může vést k soudnímu postihu včetně povinnosti náhrady škody.*

Vše podstatné o elektronické evidenci tržeb za pár minut

Pravidla pro zavedení, provoz a kontrolu elektronické evidence tržeb upravuje zákon č. 112/2016 Sb., o evidenci tržeb. Slevu na dani z příjmů fyzických osob za zavedení evidence tržeb, změnu sazby daně z přidané hodnoty u stravovacích služeb a změnu zákona o správních poplatcích v případě podání žádosti o závazné posouzení na finanční úřad upravuje zákon č. 113/2016 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o evidenci tržeb. Další podrobnosti pak mohou být upravovány podzákonými normami, které nebyly v době uzávěrky této publikace ještě zveřejněny. Již několik dní po publikování zákona ve Sbírce zákonů začaly být také projednávány různé výjimky (např. pro farmáře při prodeji na farmářských trzích). Pro podrobnosti a aktuální informace navštivte webové stránky www.EvidenceTrzeb365.cz.

Úvod

Elektronická evidence tržeb je systém, který eviduje každou hotovostní platbu (s určitými výjimkami uvedenými dále) na centrálním serveru Finanční správy. V první fázi od 1. prosince 2016 se týká podnikatelů (fyzických i právnických osob), jejichž předmětem činnosti je ubytování, stravování a pohostinství (opět s výjimkami upřesněnými dále). Obchodník/podnikatel/číšník nebo recepční odešle přes internet z registrační pokladny (resp. tabletu, mobilu nebo jiného podobného zařízení) datovou zprávu s údaji o platbě, zpět obratem obdrží unikátní identifikační kód, pod kterým je platba evidována, a zákazníkovi vytiskne účtenku s tímto kódem. Zákazník sice není povinen účtenku převzít, ta je ale i bez toho dokladem, že hotovostní transakce bude řádně zdaněna. Není přitom rozhodující, zda obchodník je plátcem daně z přidané hodnoty či nikoliv. Systém předpokládá několik různých výjimek, například pro situace, kdy v daném okamžiku selže internetové připojení nebo v určitém místě nebude vůbec k dispozici, ale princip kontroly přijaté tržby zůstává stejný. **Evidovat tržby musí od 1. prosince 2016 stravovací a ubytovací zařízení, ať už je provozují velké firmy nebo drobní živnostníci.** Maloobchod, velkoobchod a další obory přijdou na řadu o několik měsíců později. Na evidenci tržeb je třeba se důkladně připravit – každý si bude muset pořídit potřebné zařízení, registrovat se předem u správce daně a přesně se seznámit se všemi povinnostmi.

Schéma procesu evidence tržeb ve standardním režimu

Zákazník si zaplatí vybrané zboží nebo vybranou službu

Podnikatel zašle datovou zprávu o transakci ve formátu XML (z počítače, tabletu, mobilu, registrační pokladny...) na server Finanční správy

Server automaticky do dvou vteřin zašle potvrzení o přijetí zprávy s unikátním fiskálním kódem účtenky

Podnikatel vytiskne zákazníkovi účtenku včetně unikátního fiskálního kódu

Zákazník není povinen si účtenku převzít

Zda byla daná tržba skutečně evidována, si zákazník bude moci ověřit podle účtenky prostřednictvím webové aplikace Finanční správy (podle fiskálního kódu na účtence). Pokud ovšem do dvou vteřin systém nevrátí potvrzení o přijetí zprávy, fiskální kód se na účtence neuvádí. Na účtence bude uveden pouze podpisový kód obchodníka/podnikatele.

Schéma procesu evidence tržeb ve zjednodušeném režimu

Zákazník si zaplatí vybrané zboží nebo vybranou službu

Podnikatel zaeviduje tržbu na svém zařízení off-line

Podnikatel vytiskne zákazníkovi účtenku bez unikátního
fiskálního kódu

Zákazník není povinen si účtenku převzít

Podnikatel zašle datovou zprávu o transakci ve formátu XML (z počítače, tabletu, mobilu, registrační pokladny...) na server Finanční správy do pěti dnů od uskutečnění evidované tržby

Předpokladem pro evidenci tržeb ve zjednodušeném režimu je předchozí povolení správce daně. Při prodeji zboží a služeb na palubě dopravních prostředků při pravidelné hromadné přepravě osob není povolení třeba (další okruh tržeb, u kterých je možné použít zjednodušený režim bez povolení, může v budoucnu upravit nařízení vlády). V ostatních případech musí podnikatel podat žádost správci daně, který o ní rozhodne do patnácti dnů. Důvodem pro použití zjednodušeného režimu je, že by jinak byla znemožněna nebo zásadně ztížena (zpomalena) činnost podnikatele.

Evidovat se budou platby v hotovosti včetně platby prostředky zastupujícími peníze (žetony, kupony, poukázky), platby kartou či jiným elektronickým prostředkem a **platby stravenkami** nebo šeky. Platby převodem z účtu na účet nebo formou inkasa evidenci podléhat nebudou.

- Technické řešení vyžaduje po podnikateli pořídit si zařízení, které dokáže elektronicky komunikovat přes internet (počítač, notebook, tablet, mobil, registrační pokladna, pokladní systém...) a připojení na internet v okamžiku přijetí platby. Je čistě na uvážení podnikatele, jaké pokladní zařízení a jaký pokladní software zvolí, pokud zajistí splnění povinnosti odeslat datovou zprávu ve stanoveném formátu a vydat účtenku. Volba druhu zařízení ovšem závisí ve velké míře na velikosti restaurace, počtu obsluhovaných hostů, šíři nabídky a počtu personálu. Zatímco stánek s párky v rohlíku si vystačí s jednoduchým zařízením, restaurace s desítkami hostů obsluhovanými současně si bude muset pořídit dražší systém (nehledě na případný požadavek majitele udržet si vzdálenou kontrolu nad provozem a nad tržbami nebo na možnost zálohování na vzdáleném webovém serveru).

1. Kdo a kdy musí evidovat tržby

Od 1. prosince 2016 se bude evidence tržeb týkat segmentu ubytování, stravování a pohostinství (v klasifikaci činností CZ-NACE jde o skupinu 55 a 56). Od 1. března 2017 se povinnost rozšíří na maloobchody a velkoobchody (CZ-NACE skupina 45, 46 a 47). Ve třetí fázi od 1. března 2018 se mají zapojit podnikatelé provozující ostatní činnosti – například svobodná povolání, doprava, zemědělství (s výjimkou oborů, které jsou zařazeny do čtvrté fáze). A od 1. června 2018 jako poslední dopadne povinnost evidence na vybraná

řemesla a výrobní činnosti, která měla výjimku ve třetí fázi – na výrobu textilií, výrobu oděvů, výrobu usní a souvisejících výrobků, zpracování dřeva, výrobu dřevěných, korkových, proutěných, slaměných výrobků a nábytku, výrobu papíru a výrobků z papíru, výrobu mýdel a detergentů, čisticích a leštících prostředků, parfémů a toaletních přípravků, výrobu pryžových a plastových výrobků, výrobu ostatních nekovových minerálních výrobků, výrobu kovových konstrukcí a kovodělných výrobků (kromě strojů a zařízení), ostatní zpracovatelský průmysl, opravy a instalace strojů a zařízení, specializované stavební činnosti, opravy počítačů a výrobků pro osobní potřebu a převážně pro domácnost a poskytování ostatních osobních služeb (obory spadající pod kód klasifikace CZ-NACE skupina 13 – 17, 20.4, 22, 23, 25, 31 – 33, 43, 95, 96). Povinnost evidence tržeb se vztahuje na podnikající právnické a fyzické osoby (s drobnými výjimkami uvedenými dále). Z principu se povinnost nevztahuje na nahodilé a ojedinělé příjmy a na ty podnikatele, kteří nemají tržby v hotovosti a pouze vystavují faktury, které jejich odběratelé platí převodem na účet.

Registrace k dani z přidané hodnoty a ani výše obrátu o zařazení do evidence tržeb nerozhodují. I nejmenší živnostníci, kteří nejsou plátcí daně z přidané hodnoty a mají malý obrát, jsou povinni elektronicky evidovat tržby. Subjektem, k němuž se vztahují povinnosti podle zákona o evidenci tržeb, je poplatník daně z příjmů fyzických osob a poplatník daně z příjmů právnických osob. Předmětem evidence tržeb jsou pak evidované tržby poplatníka. Evidovanou tržbou je ale u poplatníka daně z příjmů vždy pouze příjem, který není ojedinělým příjmem. **Ani výše obrátu, jak ji zná například zákon o dani z přidané hodnoty, není tedy pro zařazení do evidence tržeb rozhodující.**

Evidence tržeb za ubytování v soukromí

Bude nutné rozlišovat dvě varianty:

A. Příjmy z pronájmu zdaňuje poplatník podle § 9 zákona o daních z příjmů – v tom případě tyto tržby **nepodléhají evidenci**.

B. Pronájmy či ubytování uskutečňuje poplatník na základě živnostenského oprávnění – zde jsou dvě další možnosti:

– v případě krátkodobých ubytování v řádu dnů nebo týdnů tržby **spadají do povinnosti** evidence (kód CZ NACE 55.20 *Rekreační a ostatní krátkodobé ubytování* zahrnuje ubytování v bytech a bungalovech pro hosty)

– v případě dlouhodobých pronájmů (kód CZ NACE 68.20.1. *Poskytování rodinných domů a zařízení nebo nezařízených bytů nebo apartmánů k dlouhodobějšímu užívání, zpravidla na měsíc nebo rok*) se tržby **neevidují**.

Snížení daně z přidané hodnoty u stravovacích služeb

Vzhledem k tomu, že současně se zavedením evidence tržeb se dá očekávat určitý nárůst cen především v restauracích, byly současně od 1. prosince 2016 přeřazeny stravovací služby ze základní sazby daně 21 % do první snížené sazby daně 15 %. Snížení daně by mělo růst cen zákazníkům eliminovat. V základní sazbě daně nadále zůstává podávání alkoholických nápojů (kód nomenklatury 2203 až 2208) a tabákových výrobků (kód nomenklatury kapitoly 24). V základní sazbě daně zůstává také dodání alkoholických nápojů, tabákových výrobků a dalšího doplňkového sortimentu, které je stále jako doposud dodáním neboli prodejem zboží. Restaurace tedy od prosince 2016 budou uplatňovat na své služby dvě sazby daně z přidané hodnoty.

- Úprava sazby daně z přidané hodnoty se **netýká** stravovacích služeb poskytovaných v souvislosti s výchovou a vzděláváním (§ 57 zákona o dani z přidané hodnoty), tedy stravování žáků ve školních jídelnách, které jsou podle zákona o dani z přidané hodnoty osvobozeny od daně bez nároku na odpočet daně. Dále se tato snížení nevztahuje na stravovací služby poskytované v souvislosti s poskytováním zdravotních služeb (§ 58 zákona o dani z přidané hodnoty) a s poskytováním sociálních služeb (§ 59 zákona o dani z přidané hodnoty), které jsou podle zákona o dani z přidané hodnoty rovněž osvobozeny od daně bez nároku na odpočet daně.

Kdy zavést evidenci tržeb u firem s více činnostmi

V situacích, kdy podnikatel například provozuje restauraci a současně má třeba prodejnu potravin, je povinen tržby z restaurace evidovat v první fázi od 1. prosince 2016. Tržby z maloobchodu pak musí evidovat ve druhé fázi od 1. března 2017. Může se však stát, že z interních organizačních důvodů může být pro podnikatele výhodnější evidovat tržby z obou činností zároveň. Pak může tržby z maloobchodu začít evidovat současně s tržbami z restaurace – zákon to výslovně nezakazuje. Obrácený postup je nepřipustný!

Kdo nemusí evidovat hotovostní tržby

Podle § 12 odst. 3 písm. h) zákona o evidenci tržeb jsou tržby z drobné vedlejší podnikatelské činnosti veřejně prospěšných poplatníků (například spolků, hasičů, tělovýchovných organizací apod.) vyloučeny z evidence tržeb. Totéž se týká i spolků dobrovolných hasičů zřízených obcí – jejich tržby jsou vyloučeny z evidence podle § 12 odst. 1 písm. b) a c). Platí, že povinnosti evidovat tržby nepodléhají takové příjmy, které bude možné označit jako příjmy ojedinelé, příjmy z drobné vedlejší podnikatelské činnosti veřejně prospěšných poplatníků nebo příjem nepocházející z podnikatelské činnosti. Například pořádání každoročního výročního plesu nebo zábavy nemá povahu podnikání u veřejně prospěšného nebo zájmového spolku, i když se na něj vstupenky lidem prodávají a teoreticky z něj může spolek docílit zisk.

2. K evidenci je třeba se zaregistrovat

Každý podnikatel, kterého se elektronická evidence tržeb týká, se musí na zavedení připravit. Nejenom se patřičně vybavit, ale také požádat správce daně o přidělení **autentizačních údajů**, pod kterými se do systému přihlásí, aby se mohl identifikovat při zadávání jednotlivých plateb. Poplatník daně z příjmů fyzických a právnických osob, který přijímá při své podnikatelské činnosti evidované tržby, je tedy povinen před přijetím první evidované tržby podat žádost o autentizační údaje. Zákon předpokládá, že to může udělat buď **ústně do protokolu** u kteréhokoliv věcně příslušného správce daně (tedy nejenom v místě bydliště nebo podnikání) nebo prostřednictvím **webového portálu správce daně datovou zprávou** s ověřenou identitou způsobem, kterým se přihlašuje do datové schránky. Jinými slovy – poplatníci, kteří mají zřízenou datovou schránku, mohou požádat o autentizační údaje elektronicky nebo osobně, ostatní poplatníci pouze osobně na kterémkoliv územním pracovišti správce daně. Jiné formy zákon nepřipouští!

Pokud poplatník požádá o autentizační údaje prostřednictvím webového portálu správce daně pomocí přihlašovacích údajů do datové schránky (ve formátu a struktuře, kterou určuje Finanční správa), správce daně je přidělí poplatníkovi bez zbytečného odkladu – prostřednictvím této datové schránky. Požádá-li poplatník o autentizační údaje ústně do protokolu (na finančním úřadu), správce daně je přidělí v rámci tohoto jednání.

Autentizační údaje poslouží k tomu, aby si podnikatel aktivoval na portále Finanční správy svůj účet. Pomocí tohoto účtu bude možné generovat **certifikáty**, které budou obsaženy v pokladním zařízení a budou sloužit ke ztotožnění evidované tržby s poplatníkem, případně jeho provozovnou či konkrétním pokladním zařízením (záleží jen na rozhodnutí poplatníka, kolik certifikátů bude chtít získat, resp. na jaké úrovni bude chtít své evidované tržby přiřazovat – zda za celou svou činnost, za své provozovny či dokonce ke konkrétním pokladním místům pro svou následnou kontrolu a bezpečnost. Zdánlivě složitý proces však po aktivaci účtu pobeží na zařízeních podnikatele automaticky.

- Před získáním certifikátu pro evidenci tržeb je podnikatel povinen prostřednictvím společného technického zařízení správce daně oznámit údaje o provozovnách, ve kterých bude provozovat činnosti, z nichž poplynou evidované tržby nebo v nichž evidované tržby bude přijímat. Údaji o provozovnách se rozumí také údaje o **internetových stránkách**, na kterých jsou nabízeny zboží nebo služby.

V praxi musí podnikatelé počítat předem s různými typy činností, které provozují. Například majitel restaurace, který nabízí služby v „kamenné“ provozovně a má oddělené výdejní okénko s rychlým občerstvením, bude používat na dvou místech dvě různá zařízení (nebo v restauraci i více) a pro každé toto místo bude potřebovat vytvořit si předem certifikát.

3. Vhodná řešení pro evidenci tržeb

- Jako příspěvek na zavedení elektronické evidence tržeb si může každý **poplatník - fyzická osoba**, který zaeviduje alespoň jednu tržbu, uplatnit jednorázovou slevu na dani z příjmů v roce zavedení evidence. **Sleva je pět tisíc korun.** Poplatník si tedy může dát do daňových výdajů, vše, co je spojené se zavedením a provozem evidence tržeb (software, hardware, internetové připojení) a navíc si jedenkrát přímo snížit vypočítanou daň z příjmů.

Obecně potřebuje mít každý podnikatel k naplnění podmínek zákona o evidenci tržeb na každém prodejním místě **datové připojení** (pevné nebo mobilní internetové připojení), které umožní se ve chvíli přijetí platby spojit s Finanční správou a zařízení (přístroj včetně softwaru nebo aplikaci), které umožní tržbu zaevidovat, odeslat údaje o ní na server Finanční správy, následně přijmout fiskální identifikační kód a vytisknout účtenku. Různá řešení pro evidenci tržeb mohou podnikatelé zvolit podle četnosti tržeb a charakteru činnosti.

Upgrade stávajícího systému

Pokud podnikatel již pracuje s pokladním systémem, který má technickou způsobilost se po úpravě software přizpůsobit požadavkům nového zákona, může provést upgrade pokladního software. Předpokladem je, že pokladní systém je schopný komunikovat přes internet. Může se ovšem stát, že se ukáže jako výhodnější investovat do nového systému než udržovat v provozu starší zařízení.

Nový systém pro malé provozy (jedno pokladní místo, řádově pouze jednotky nebo desítky účtovaných položek)

Lze využít smartphone či tablet s připojenou tiskárnou, on-line kalkulačku s páskou, pokladnu spojenou s počítačem nebo jednoúčelovou pokladnu. Toto řešení je však třeba velmi pečlivě zvážit zejména s ohledem na faktické potřeby podnikatele – levnější zařízení budou vyhovovat spíše menším provozům, příležitostným prodejcům na trzích nebo malým gastronomickým provozovnám a nemusí mít dlouhou životnost nebo být schopné dalšího rozšiřování. Technickým řešením bude smartphone nebo tablet s vhodným programem a s bezdrátovou tiskárnou. Nevýhodou bude určitě omezená výdrž baterií, limitovaný počet funkcí nebo nemožnost vzdáleného zálohování dat.

Další možností jsou specializovaná kompaktní přenosná zařízení velikosti kalkulačky, která v sobě integrují veškeré funkce nutné pro evidenci tržeb a tiskárnu. Tato profesionální řešení jsou vhodná do malých provozů s desítkami až stovkami vydaných účtenek nebo pro obchodníky bez stálé provozovny. Je možné volit mezi zařízeními bez možnosti vzdáleného zálohování nebo se zálohováním dat, při němž je možné sofistikované vyhodnocování údajů. Nejvyšší verzí jsou all-in-one kompaktní zařízení, která nabízejí vyšší odolnost použité technologie, čtečky karet pro identifikaci zákazníků, uživatelský komfort díky internetovému portálu (vyhodnocení prodeje, nastavení položek), možnost připojení váhy, skeneru čárového kódu a zálohování dat pro případ ztráty nebo poruchy.

Nový systém pro středně velké provozy (jedno až dvě pokladní místa, řádově více než stovka účtovaných položek, vzdálená kontrola)

Základem systému budou zpravidla pokladny spojené s počítačem nebo jednoúčelové pokladny. Pořizovací cena se však bude pohybovat určitě v řádech desítek tisíc korun za jedno pokladní místo. Pokladny je možné individuálně konfigurovat pro jednotlivé provozy, spojovat je v rámci provozu nebo více provozů, připojovat na ně různé periferie vč. identifikace osob obsluhy a lze od nich očekávat také pokročilé funkce spojené třeba se vzdálenou správou. V případě jednoúčelových pokladen se bude jednat o vysoce odolná zařízení schopná provozu v náročných podmínkách, ovšem s možnou nevýhodou nemožnosti komunikace s jiným software.

Nový systém pro velké provozy (více pokladních míst, řádově stovky až tisíce účtovaných položek, vzdálená kontrola)

Základem systému budou vždy pokladny spojené s počítačem nebo jednoúčelové pokladny. I zde je nutné počítat s desítkami tisíc korun za jedno pokladní místo. Typicky půjde o vyšší verze zařízení uvedených výše, disponující rozšířenou funkcionalitou a plně vyhovující provozovnám s širokou škálou položek, velkým počtem

obsluhujícího personálu a stovkami až tisíci vydanými účtenkami denně.

■ Vyhovuje stávající pokladna elektronické evidenci tržeb?

- ✓ Pokladna má připojení na internet nebo alespoň síťové rozhraní (LAN), případně lze toto rozhraní dokoupit jako volitelné příslušenství od výrobce pokladny.
- ✓ Dodavatel deklaruje, že je schopen upravit systém v pokladně tak, aby byl připraven na evidenci tržeb (jedná se zejména o možnost on-line dotazu na server Finanční správy při uzavírání účtenky a dále možnost ukládání off-line účtenky do paměti při výpadku spojení).

Většina nových levnějších registračních pokladen a prakticky všechny registrační pokladny starší více než tři - čtyři roky neumožňují připojení na internet a tak velmi pravděpodobně nebudou vyhovovat požadavkům na evidenci tržeb.

Sleva na dani z příjmů pro fyzické osoby

Novela zákona o daních z příjmů účinná od 1. prosince 2016 zavádí v § 35ba odst. 1 písm. h) jednorázovou slevu na dani z příjmů fyzických osob. Sleva má kompenzovat zvýšené náklady při zavádění evidence tržeb a je dále definována v novém § 35bc zákona o daních z příjmů. Jedná se o paušální slevu na dani ve výši 5 000 korun. Poplatník daně z příjmů fyzických osob si slevu může uplatnit, pokud alespoň jednou reálně zaeviduje tržbu v témže roce, kdy mu povinnost evidence tržeb vznikla podle zákona o evidenci tržeb. Sleva na dani má charakter jednorázové náhrady, nelze ji proto opakovat ve více zdaňovacích obdobích. Vztahuje se jak na poplatníky, kteří již podnikají a kterým vznikne povinnost s účinností zákona o evidenci tržeb, tak i na poplatníky, kteří začnou podnikat v následujících letech.

Sleva na dani pro poplatníky evidující tržby se uplatňuje v pořadí za ostatními slevami uvedenými v § 35ba (základní sleva na poplatníka, sleva na manžela/manželku, základní či rozšířená sleva na invaliditu, sleva na držitele průkazu ZTP, sleva na studenta, sleva za umístění dítěte), avšak před daňovým zvýhodněním na vyživované dítě.

4. Jaké tržby se evidují

Evidovanou tržbou je každá platba, která není ojedinelá, a je uskutečněna prostřednictvím

- a) hotovosti (mince a bankovky, české i zahraniční),
- b) bezhotovostního převodu peněžních prostředků, k němuž dává příkaz plátce prostřednictvím příjemce, kterým je poplatník, který má tržbu evidovat (typicky při platbě kartou),
- c) šeku, směnky, nebo
- d) jiných forem, které jsou stranami vnímány jako prostředek placení (např. stravenky, poukazy, bitcoiny apod.)

Musí se však jednat současně o **příjmy z podnikání** poplatníka daně z příjmu fyzických nebo právnických osob.

Ojedinelý příjem

Ojedinelý příjem nepodléhá evidenci tržeb. Evidovanou tržbou je:

- u poplatníka daně z příjmů **fyzických osob** pouze platba, která je příjmem ze samostatné činnosti, která je podnikáním, pokud se nejedná o příjem, který není předmětem daně z příjmů, nebo je z hlediska přijímaných tržeb ojedinelý nebo podléhá dani vybírané srážkou podle zvláštní sazby daně;
- u poplatníka daně z příjmů **právnických osob** pouze platba, která je příjmem z činnosti, která je podnikáním, pokud se nejedná o příjem, který není předmětem daně z příjmů nebo je z hlediska přijímaných tržeb ojedinelý nebo podléhá dani vybírané srážkou podle zvláštní sazby daně, případně podléhá dani ze samostatného základu daně.

Při **občasném přivýdělk**u, který nemá povahu podnikání, nebude prodejce evidenci tržeb podléhat. Pokud

ale někdo tímto způsobem podniká, byť nepravidelně, pak se evidence tržeb vztahuje i na něj. Fyzické osoby musí tyto situace rozlišovat již nyní z titulu zákona o daních z příjmů, ale pokud si podnikatel nebude jistý, místně příslušný finanční úřad je povinen na základě žádosti konkrétní situaci posoudit formou závazného posouzení.

E-shopy

Režimu evidence tržeb budou podléhat i e-shopy či jiné formy zásilkového prodeje, pokud přijímají zákonem definované formy tržeb – hotovost, platební karty či jiná obdobná platidla. Může tedy jít i o prodej zboží doručovaného prostřednictvím kurýrní služby, je-li hrazeno na místě v hotovosti či platební kartou, případně přes platební bránu na webu obchodníka. Pokud zákazník zaplatí e-shopu bankovním převodem, tržba evidenci nepodléhá.

Prodejní automaty

Standardnímu režimu evidence tržeb nepodléhá prodej zboží nebo služeb v samostatných prodejních automatech (tedy automatech nepřipojených k síti a nevybavených tiskárnou). Jde o jednu z výjimek, kterými zákon zohledňuje specifické podmínky podnikání, které evidenci ve stávající podobě technicky neumožňují. Netýká se to však automatů typu samoobslužných pokladen v supermarketech.

Příležitostný prodej na jarmocích, trzích a slavnostech

Provozování prodeje na stáncích, je-li soustavným podnikáním za účelem dosažení zisku v oblasti občerstvení nebo maloobchodu, spadá do režimu zákona o evidenci tržeb a nemá výjimku například z toho titulu, že se často mění místa prodeje. To se týká například i pouťových atrakcí, ambulantiho prodeje občerstvení třeba na trzích nebo slavnostech, půjčování sportovních potřeb u sjezdovek nebo na cyklostezkách apod. Je pravděpodobné, že v tomto případě postačí menšímu podnikateli tablet s připojením na internet s přenosnou bezdrátovou tiskárnou nebo malé kompaktní zařízení. Naopak při očekávání velkého počtu prodaných položek (typicky pivo nebo klobásy na velkém hudebním festivalu) bude třeba obsluhu vybavit odolným profesionálním zařízením.

5. Standardní a zjednodušený režim evidence

Není-li na daném prodejním místě objektivně možné připojit se k internetu (např. na odlehklém místě bez signálu mobilních operátorů), může podnikatel evidovat tržby s předchozím souhlasem správce daně ve **zjednodušeném režimu** a odesílat data jednorázově s určitým **zpožděním**. Zásadou je, že podnikateli není možné výrazně ztěžovat nebo dokonce znemožňovat podnikání. Na základě výjimky je možné **evidovat tržby v off-line režimu**. Podnikatel zašle v takovém případě údaje o evidované tržbě správci daně nejpozději do pěti dnů od uskutečnění evidované tržby. Jinými slovy – při plnění evidenční povinnosti ve zjednodušeném režimu podle § 23 zákona o evidenci tržeb postupuje podnikatel obdobně jako při plnění evidenční povinnosti v běžném režimu s tím, že **nemusí**

- zaslat nejpozději v okamžiku uskutečnění evidované tržby údaje o evidované tržbě. Tyto údaje je však povinen zaslat nejpozději do pěti dnů od uskutečnění evidované tržby,
- na vydané účtence uvádět fiskální identifikační kód účtenky.

Vždy však musí mít **předem udělenou výjimku** z povinnosti evidovat tržby on-line od správce daně!

Účtenka

Na účtence musí podnikatel uvádět **fiskální identifikační kód**, své daňové identifikační číslo, označení provozovny, ve které je tržba uskutečněna, označení pokladního zařízení, na kterém je tržba evidována, pořadové číslo účtenky, datum a čas přijetí tržby nebo vystavení účtenky (pokud je vystavena dříve), celkovou částku tržby, bezpečnostní kód poplatníka a údaj, zda je tržba evidována v běžném nebo zjednodušeném režimu. Údajem o evidované tržbě uváděným na účtence je také daňové identifikační číslo poplatníka, který pověřil evidováním této tržby poplatníka, který tržbu eviduje. Poplatník je povinen nejpozději v okamžiku uskutečnění evidované tržby zaslat datovou zprávou údaje o této evidované tržbě správci daně a následně vystavit účtenku tomu, od koho evidovaná tržba plyne (zákazníkovi). Účtenku lze ale také vystavit a přiložit ke

zboží zasílanému v rámci prodeje na dobírku (tržba se eviduje s předstihem). Nedojde-li k transakci (např. zákazník si zboží zaslané e-shopem nepřevzme), provede poplatník storno evidováním záporné tržby. Zákazník nemusí u pokladny čekat na spojení, aby si mohl odnést účtenku. Pokud nebude spojení fungovat (resp. bude překročena mezní doba odezvy, což je na pokladním zařízení nastavený parametr, který musí být delší než dvě sekundy), může podnikatel vytisknout účtenku bez unikátního kódu. Musí ale poslat data dodatečně, do 48 hodin. Ani účtenku, která již byla vystavena, si zákazník nemusí vzít a odnést.

Údaje odesílané na server Finanční správy

Datová zpráva, kterou se odesílá informace o každé jednotlivé přijaté platbě (evidované tržbě), obsahuje daňové identifikační číslo poplatníka, označení provozovny, ve které je tržba uskutečněna, označení pokladního zařízení, na kterém je tržba evidována, pořadové číslo účtenky, datum a čas přijetí tržby (nebo vystavení účtenky, pokud je vystavena dříve), celková částka tržby, bezpečnostní kód poplatníka, podpisový kód poplatníka a údaj, zda je tržba evidována v běžném nebo zjednodušeném režimu. Datová zpráva neobsahuje žádné údaje o druhu prodáváného zboží nebo služby, ani údaje o tom, od koho byla platba přijata. Údajem o evidované tržbě zasílaným datovou zprávou je také celková částka plateb určených k následnému čerpání, celková částka plateb, které jsou následným čerpáním nebo zúčtováním platby, daňové identifikační číslo poplatníka, který pověřil evidováním této tržby poplatníka, který tržbu eviduje, základ daně z přidané hodnoty a daň podle sazeb daně z přidané hodnoty, celková částka v režimu daně z přidané hodnoty pro cestovní službu, celková částka v režimu daně z přidané hodnoty pro prodej použitého zboží.

Bezpečnostní kód poplatníka, fiskální identifikační kód

Bezpečnostní kód poplatníka vytvořený poplatníkem prokazuje jednoznačnou vazbu mezi poplatníkem a účtenkou. Způsob tvorby bezpečnostního kódu stanoví Ministerstvo financí vyhláškou. **Fiskální identifikační kód** je jednoznačný identifikátor vytvořený systémem správce daně potvrzující za evidování tržby na základě datové zprávy. Je to číselný kód, který vygeneruje server Finanční správy obratem (do dvou sekund) po odeslání datové zprávy o přijetí platby. Kód je následně vytištěn na účtenku pro zákazníka.

Informační povinnost podnikatele

Na místě, kde se běžně uskutečňují evidované tržby nebo na internetové stránky (v případě e-shopu), musí podnikatel umístit informační oznámení, které bude dostatečně viditelné a čitelné (pokud to nevylučuje povaha věci). Při evidenci v běžném režimu musí znít text oznámení takto:

„Podle zákona o evidenci tržeb je prodávající povinen vystavit kupujícímu účtenku. Zároveň je povinen zaevidovat přijatou tržbu u správce daně on-line; v případě technického výpadku pak nejpozději do 48 hodin.“

Při evidenci ve zjednodušeném režimu musí text znít takto:

„Podle zákona o evidenci tržeb je prodávající povinen vystavit kupujícímu účtenku. Příjemce tržby eviduje tržby ve zjednodušeném režimu, tzn. je povinen zaevidovat přijatou tržbu u správce daně nejpozději do 5 dnů.“

Text může být umístěn na tabuli nebo třeba i na obrazovce umístěné v provozovně. Porušení informační povinnosti může být sankcionováno.

6. Porucha pokladny nebo přerušení spojení se serverem Finanční správy

Pokud se při evidování tržby porouchá pokladní zařízení, dojde k dočasnému výpadku internetového spojení nebo proudu nebo překročení mezní doby odezvy (časový úsek mezi pokusem o odeslání údajů o evidované tržbě a přijetím fiskálního identifikačního kódu účtenky), nemusí poplatník na vydané účtence uvádět fiskální identifikační kód. Uvede na účtence pouze svůj podpisový kód a údaje o evidované tržbě odešle dodatečně po pominutí příčin poruchy nebo výpadku (nejpozději však do 48 hodin od uskutečnění tržby). Software

pokladního zařízení může být pro případ výpadku nastaveno tak, že se automaticky připojí, jakmile je spojení obnoveno, a automaticky odešle data ke všem tržbám, které se v této prodlevě realizovaly.

Bude-li porucha pokladny většího rozsahu a nebude ji možné odstranit do dvou dnů, je poplatník povinen o okolnostech co nejpodrobněji uvědomit správce daně a prokázat, že vynaložil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránil. Ve všech případech zůstává povinnost podnikatele vystavit zákazníkovi účtenku!

V situaci, kdy by došlo k výpadku na straně systému Finanční správy, vzniká sice podnikateli povinnost zaregistrovat tržbu do 48 hodin, ale pokud by výpadek trval po delší dobu než 48 hodin a podnikatel by tržbu evidovat nemohl, nebude mu udělena žádná pokuta, ani když lhůtu nedodrží.

7. Opravy a storna

Dojde-li jakékoliv k chybě při evidenci tržeb (obchodník se spletl, zákazník nepřeveze zboží zasílané spolu s účtenkou kurýrní službou na dobírku, zákazník zboží vrátí a dostane zpět peníze), bude možné provést storno a informace o tomto stornu bude odeslána do systému Finanční správy stejným způsobem jako informace o evidované tržbě – jen jako záporná položka. Takto bude možné opravit nejen celou sumu příslušné evidované tržby, ale také její část (zákazník vrátí část nákupu a dostane zpět část peněz, zákazník zboží nebo službu vyreklamuje a obdrží dodatečně slevu).

8. Kontroly a sankce

Ke kontrole plnění povinností vyplývajících ze zákona o evidenci tržeb je zmocněna Finanční správa a Celní správa. Pověření pracovníci mohou zjišťovat na místě způsob plnění povinností při evidenci tržeb a při tom mohou provádět i takzvaný kontrolní nákup. Neodporuje-li to povaze kontrolního nákupu (nedojde-li k žádnému znehodnocení zboží nebo k realizaci služby), po jeho provedení může kontrolor od smlouvy odstoupit – tedy nákup vrátit. Porušení povinností při evidenci tržeb může být postiženo citelnými sankcemi. Za závažné a úmyslné delikty může být uložena pokuta až do 500 000 korun, nejtěžší provinění mohou být až do odstranění závažného stavu potrestána uzavřením provozovny nebo pozastavení výkonu činnosti, při které dochází k evidenci tržeb (nejde tedy o pozastavení celé podnikatelské činnosti jako takové, ale jen té části, při které jsou evidovány tržby).

Zákon č. 112/2016 Sb., o evidenci tržeb s komentářem

ČÁST PRVNÍ ÚVODNÍ USTANOVENÍ

§ 1 Předmět úpravy

Tento zákon upravuje práva, povinnosti a postupy uplatňované při evidenci tržeb a postupy s nimi související.

§ 1 vymezuje **obecný předmět zákona** o evidenci tržeb odkazující na práva a povinnosti, která vznikají v souvislosti s naplňováním obsahu předpisu, tedy existencí, uskutečňováním a ochranou evidence tržeb, včetně vybraných postupů s ní souvisejících. Zákon je postaven jako rozšíření nástrojů správy daní. Z tohoto pohledu se účel zákona týká správy daní ve smyslu § 1 odst. 1 daňového řádu. Tato skutečnost je v dalším textu zákona o evidenci tržeb zdůrazněna užitím odpovídající terminologie, zejména pojmů „*poplatník*“ a „*správce daně*“.

§ 2 Výkon působnosti

(1) Působnost podle tohoto zákona vykonávají orgány Finanční správy České republiky.

(2) Působnost k prověřování plnění povinností při evidenci tržeb mají také orgány Celní správy České republiky.

§ 2 upravuje **základní podmínky správy evidence tržeb**. Odstavec 1 vymezuje, že působnost a výkon odpovídajících pravomocí spojených s evidencí tržeb jsou svěřeny orgánům Finanční správy České republiky, kterými jsou v prvním stupni finanční úřady. V dalším textu zákona se pro označení těchto orgánů používá označení „*správce daně*“ s ohledem na pomocné použití daňového řádu (viz dále § 33), ze kterého plyne, že tam, kde orgán postupuje podle daňového řádu, má postavení správce daně.

Odstavec 2 stanovuje, že k prověřování plnění povinností podle zákona o evidenci tržeb jsou vedle správce daně příslušné také orgány Celní správy. „*Prověřováním plnění povinností*“ se rozumí faktické úkony spojené se sledováním skutečného stavu a jeho porovnáváním se stavem žádoucím a udílení sankcí za správní delikty a přestupky podle tohoto zákona. Terminologie byla převzata z formulací, které jsou již v právním řádu užity například v § 58 odst. 1 a 3 zákona o povinném značení lihu.

Důvodem rozšíření kontrolní činnosti na Celní správu bylo zvýšení efektivity kontroly svěřením kontrolních pravomocí orgánům, které mají vedle Finanční správy v této oblasti také praktické zkušenosti a disponují blízkým okruhem

působnosti. Zákon ovšem nepresumuje, jak přesně by měla tato spolupráce vypadat – Finanční správa s Celní správou již v dnešní době v řadě agend úzce spolupracují, a to i bez explicitní podrobné zákonné úpravy vzájemných vztahů. Záleží tedy na jejich dohodě. Vedle uvedené působnosti je do gesce orgánů Celní správy svěřeno též projednávání správních deliktů na základě pravomoci svěřené podle § 30 (viz dále). Vzhledem k tomu, že orgány Celní správy vykonávají tuto působnost vedle orgánů Finanční správy, je dále v textu zákona používán pro oblasti společné působnosti jednotný pojem „*orgán příslušný k prověřování povinností podle tohoto zákona*“ (například v § 31), který zahrnuje Finanční správu i Celní správu.

ČÁST DRUHÁ EVIDENCE TRŽEB

Hlava I

Subjekt a předmět evidence tržeb

§ 3

Určení subjektu a předmětu evidence tržeb

- (1) Subjektem evidence tržeb je poplatník
 - a) daně z příjmů fyzických osob a
 - b) daně z příjmů právnických osob.
- (2) Předmětem evidence tržeb jsou evidované tržby poplatníka.

§ 3 odstavec 1 stanoví, že subjektem, k němuž se vztahují povinnosti podle evidence tržeb, je poplatník daně z příjmů fyzických osob a poplatník daně z příjmů právnických osob. Ustanovení se váže na zákon o daních z příjmů. Podle § 2 odst. 1 zákona o daních z příjmů jsou poplatníky daně z příjmů fyzických osob fyzické osoby.

V tomto kontextu je však třeba upozornit na ustanovení § 239a daňového řádu, které fakticky posouvá zánik poplatníka – fyzické osoby z okamžiku faktické smrti do okamžiku tzv. „*smrti daňové*“, která nastává až v okamžiku rozhodnutí soudu o dědictví. Důvod pro aplikaci tohoto přístupu je naplnění účelu evidence tržeb, kterým je sledování tržeb pro daňové účely. Je tak logické, aby se v případě úmrtí poplatníka postupovalo analogicky, jako se postupuje u daně z příjmů.

Ustanovení § 17 odst. 1 zákona o daních z příjmů stanoví, že poplatníkem daně z příjmů právnických osob je právnická osoba, organizační složka státu, podílový fond podle zákona upravujícího investiční společnosti a investiční fondy, podfond akciové společnosti s proměnným základním kapitálem podle zákona upravujícího investiční společnosti a investiční fondy, fond penzijní společnosti, kterým se rozumí fond obhospodařovaný penzijní společností podle zákona upravujícího důchodové spoření a podle zákona upravujícího doplňkové penzijní spoření, svěřenský fond podle zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, a jednotka, která je podle právního řádu státu, podle kterého je založena nebo zřízena, poplatníkem.

Jednání při evidenci tržeb u těch poplatníků, kteří nejsou právnickou osobou, se řídí stejnými principy jako u daní z příjmů či jiných daní, které za poplatníka označují jinou jednotku, než je osoba – především se tedy uplatní ustanovení § 24 odst. 6 daňového řádu. V textu zákona se dále používá pouze slovo „*poplatník*“, nikoliv již plný název „*poplatník daní z příjmů*“. Kontext, že se nejedná o jiného poplatníka, je dovoditelný právě na základě ustanovení § 3, které výslovně deklaruje, že předmět se dotýká pouze poplatníků daní z příjmů. Výjimku z tohoto pravidla tvoří situace, kdy určitá norma tohoto zákona má být aplikována pouze na např. poplatníky daně z příjmů fyzických osob. Zde se pak používá plného označení.

Odstavec 2 stanovuje, že předmětem evidence tržeb jsou a podle zákona o evidenci tržeb evidovány budou pouze evidované tržby uskutečňované poplatníky daní z příjmů. K vymezení evidované tržby v § 4 pak dochází na základě naplnění podmínek tvořících dva znaky evidované tržby – **formální** (uvedený v § 5) a **materiální** (uvedený v § 6). Pouze při naplnění podmínek obou znaků je posuzovaná transakce považována za evidovanou transakci. Na transakce, které nejsou pro účely zákona o evidenci tržeb považovány za evidované tržby, se povinnost evidence nevztahuje, a to bez ohledu na to, zda v souvislosti s nimi vzniká předmět daně, či nikoliv.

Hlava II

Evidovaná tržba

§ 4

Vymezení evidované tržby

- (1) Evidovanou tržbou je platba, která splňuje formální náležitosti pro evidovanou

tržbu a která zakládá rozhodný příjem.

(2) Evidovanou tržbou je také platba, která splňuje formální náležitosti pro evidovanou tržbu a je

- a) určena k následnému čerpání nebo zúčtování, které zakládají rozhodný příjem, nebo
- b) následným čerpáním nebo zúčtováním té platby, která zakládá rozhodný příjem.

§ 4 stanovuje, co je **evidovaná tržba**, na níž se uplatní evidence tržeb. V odstavci 1 je definice evidované tržby. Aby určitá platba byla shledána jako evidovaná tržba, musí být kumulativně naplněn formální znak uvedený v § 5 a materiální znak evidované tržby, kterým je založení rozhodného příjmu. **Rozhodný příjem** je definován v § 6. Evidovanou tržbou je tak celá platba, která takový rozhodný příjem založila. Obecná definice je pak korigována dalšími ustanoveními, například odstavcem 2 (který ji rozšiřuje) nebo § 12 (který ji naopak zužuje).

Odstavec 2 řeší problematiku různých typů elektronických peněženek, čipových karet a obdobných institutů, v rámci kterých dochází nejdříve k jejich „nabití“ a následně k čerpání kreditu, který byl takto nabit. Záměrem je, aby evidenci tržeb podléhaly obě tyto transakce. Vzhledem k tomu, že příjem ve smyslu zákona o daních z příjmů může dle povahy transakce nastat jak v případě nabíjení daného kreditu, tak i v případě jeho čerpání, bylo nutné stanovit explicitně, že za evidovanou tržbu se považují obě tyto situace – v písmenu a) je obsaženo „nabití“ a v písmenu b) „čerpání nabitého kreditu“.

§ 5

Formální náležitosti pro evidovanou tržbu

Formální náležitosti pro evidovanou tržbu splňuje platba poplatníkovi, která je uskutečněna

- a) v hotovosti,
- b) bezhotovostním převodem peněžních prostředků, k němuž dává příkaz plátce prostřednictvím příjemce, kterým je poplatník, který má tržbu evidovat,
- c) šekem,
- d) směnkou,
- e) v jiných formách, které mají charakter obdobný formám podle písmen a) až d), nebo
- f) započtením kauce nebo obdobné jistoty složené některým ze způsobů platby podle písmen a) až e).

§ 5 upravuje formální znaky definice evidované tržby, na níž se uplatní postup evidence tržeb – tedy **formy platby**, které podléhají evidenci tržeb. Pro účely evidence tržeb je za evidovanou tržbu považována pouze ta platba, která je uskutečněna ve stanovené formě. Forma uskutečněné platby, v souvislosti s níž vzniká daňová povinnost, je tak zásadním kritériem pro identifikaci transakce podléhající režimu evidence tržeb. Účelem je vztáhnout povinnost evidence na vymezené způsoby provádění plateb, které se vyznačují nižší nebo nejasnou mírou zpětné dohledatelnosti. V návaznosti na tyto tržby však bude evidence tržeb vztažena též na tržby, které s tržbami obtížně zpětně dohledatelnými souvisejí nebo s takovými tržbami tvoří komplexní celek. „Hotovosti“ se pro účely tohoto ustanovení rozumí mince a bankovky, hostejno, zda jsou české či zahraniční. „Bezhotovostním převodem peněžních prostředků, k němuž dává příkaz plátce prostřednictvím příjemce, kterým je poplatník, který má tržbu evidovat“, se rozumí provedení převodu peněžních prostředků z platebního účtu, k němuž dává platební příkaz plátce prostřednictvím příjemce ve smyslu § 3 odst. 1 zákona č. 284/2009 Sb., o platebním styku, a to ať již poskytovatel neposkytuje převáděné peněžní prostředky jako úvér [písmeno c) bod 3.], nebo poskytovatel převáděné peněžní prostředky jako úvér poskytuje [písmeno d) bod 3.]. Evidence je tedy požadována jen po té skupině bezhotovostních platebních operací, u které je iniciace platby dána prostřednictvím příjemce. Typicky se jedná o bezhotovostní transakce, u nichž dochází ke styku zákazníka a prodávajícího, zejména karetní transakce, ať už uskutečňované prostřednictvím debetní či kreditní karty (převod peněžních prostředků z účtu na účet ve smyslu § 2662 občanského zákoníku s užitím platební karty), nebo prostřednictvím virtuální karty umístěné například v mobilním telefonu (převod peněžních prostředků z účtu na účet ve smyslu § 2662 občanského zákoníku s užitím mobilního telefonu).

V tomto posuzování nemá vliv, zda je platební terminál ve vlastnictví poplatníka či je mu propůjčen. I v případě propůjčení jde totiž o jeho aktivitu, která platbu zprostředkovává. Legislativně je však toto řešení koncipováno obecně, tj. je neutrální z hlediska budoucího vývoje, protože se neváže na konkrétní technické zařízení, kterým se

platba iniciuje. Obstojí tak i v případě budoucích inovací těchto způsobů platby (například bezkontaktní nálepka, bezkontaktní přívěšek na klíče apod.).

„Šekem“ a „směnkou“ se rozumí šek a směnka podle zákona č. 191/1950 Sb., směnečného a šekového, případně jejich zahraniční obdoby. V písmenu e) se rozumí platby obdobné výše uvedeným platbám, například dárkové karty, žetony nahrazující měnu, bitcoiny nebo platby prostřednictvím speciálních kartiček, které jsou dostupné širšímu okruhu osob apod. Formální znak evidované tržby naplní rovněž poukázky na zboží nebo služby ve smyslu § 1939 a násl. občanského zákoníku. Mezi poukázky na zboží nebo služby patří také stravenka, kterou se rozumí poukázka opravňující poukazníka u poukázaného k odběru plnění ve formě potravin. Obsahem písmena e) však není převod z účtu na účet, inkaso, akreditiv nebo barter. Výjimkou v případě barteru však budou případy, kdy se bude jednat o platbu obdobnou platbě v hotovosti (tedy případy, kdy poplatníci mezi sebou zavedou vybraný druh plnění jako obecné platidlo, nikoliv nahodilé případy směny, darování a jiných právních jednání).

V písmenu f) se stanoví zvláštní forma spočívající v započtení (které je možné samo o sobě považovat za formu platby, která neodpovídá formám plateb podle písmen a) až d), ani formě, která má charakter obdobný těmto formám plateb), avšak pouze za předpokladu, že se jedná o započtení kauce složené ve formě odpovídající ostatním formám plateb podle písmen a) až e). Ustanovení písmena f) dopadá zejména na případy tzv. „vratných kaucí“, které jsou skládány jako jistota například za užívání věci. Je-li poté věc poškozena, vzniká nárok na uspokojení z této kauce, který je v praxi reálně proveden právě započtením a vrácením platby v menší výši, než byla přijata, případně úplnou konzumací výše kauce na uhrazení škody způsobené poškozením věci; v opačném případě se kauce vrací.

§ 6

Rozhodný příjem

- (1) Rozhodným příjmem se pro účely tohoto zákona rozumí
 - a) u poplatníka daně z příjmů fyzických osob příjem ze samostatné činnosti, která je podnikáním, s výjimkou příjmu, který
 1. není předmětem daně z příjmů,
 2. je z hlediska obvykle přijímaných tržeb ojedinelý nebo
 3. podléhá dani vybírané srážkou podle zvláštní sazby daně, nebo
 - b) u poplatníka daně z příjmů právnických osob příjem z činnosti, která je podnikáním, s výjimkou příjmu, který
 1. není předmětem daně z příjmů,
 2. je z hlediska obvykle přijímaných tržeb ojedinelý,
 3. podléhá dani vybírané srážkou podle zvláštní sazby daně nebo
 4. podléhá dani ze samostatného základu daně.
- (2) Příjmy podle odstavce 1 jsou u poplatníka, který je účetní jednotkou, příjmy podle zákona o daních z příjmů, které by poplatník měl, pokud by nebyl účetní jednotkou.
- (3) Pro účely tohoto zákona je rozhodným příjmem veřejné obchodní společnosti a komanditní společnosti také příjem veřejné obchodní společnosti a komanditní společnosti, který je předmětem daně z příjmů u jejího společníka. Tento příjem není pro účely tohoto zákona příjmem tohoto společníka.

§ 6 odstavec 1 vymezuje **rozhodný příjem pro účely evidence tržeb**. „Rozhodný příjem“ je pojem, který slouží k vymezení evidované tržby v § 4. Písmeno a) vymezuje rozhodný příjem u poplatníka daně z příjmů fyzických osob. U něj jsou rozhodným příjmem pouze ty platby, které jsou zároveň příjmem ze samostatné činnosti podle § 7 zákona o daních z příjmů. Podle § 7 zákona o daních z příjmů jsou příjmy ze samostatné činnosti (rozhodnými příjmy) i příjmy získané činností podle § 7, ke které zákon vyžaduje příslušné oprávnění, ačkoliv je daňový subjekt nezískal („černé podnikání“). Rozhodným příjmem naopak nejsou zejména ty příjmy, které jsou příjmem podle § 9 nebo 10 zákona o daních z příjmů. Písmeno b) vymezuje rozhodný příjem u poplatníka daně z příjmů právnických osob. Písmena a) a b) vymezují rozhodné příjmy jako příjmy podle zákona o daních z příjmů, a to s přihlédnutím k odstavci 2 ustanovení s tím, že za rozhodné příjmy se dále nepovažují příjmy, které nejsou předmětem daně, příjmy ojedinelé, příjmy, které tvoří základ daně vybírané srážkou podle zvláštní sazby daně a příjmy z jiné činnosti než podnikání a u poplatníků daně z příjmů právnických osob příjmy zahrnované do samostatného základu daně.

Ačkoliv rozhodným příjmem může být pouze plnění, které je příjmem ve smyslu zákona o daních z příjmů, v praxi

tento příjem nemusí nutně odpovídat evidované tržbě, tedy celkové částce, která je hrazena původcem tržby (zákazníkem) poplatníkovi. V řadě situací, např. u komisního prodeje, dochází k tomu, že hrazená částka je diametrálně odlišná (vyšší) než částka příjmu. Vyloučení příjmů, které nejsou předmětem daně z příjmů podle písmena a) bodu 1 a písmena b) bodu 1 reflektuje ustanovení § 3, resp. § 18 zákona o daních z příjmů (tj. nemělo by smysl evidovat tržby, které dle zákona o daních z příjmů nejsou předmětem daně). Cílem tohoto ustanovení je vyloučit z evidence takové transakce, které jsou vyloučeny z předmětu daně z příjmů.

Evidovanou tržbou je u poplatníka daně z příjmů vždy pouze příjem, který není **ojedinelým příjmem**. Vyloučení „ojedinelých“ příjmů je administrativní vyloučení, které spočívá v neevidenci takových transakcí, které jsou pouze ojedinelého (často i jednorázového) charakteru. **Kritérium ojedílnosti** je z hlediska obecných principů správního práva tzv. „neurčitým právním pojmem“ – jde o obecný pojem s vlastním významem. Důvodem pro užití takového právního pojmu je v legislativní praxi zejména široký okruh případů, na které má být uvedena norma aplikována, a který vyvoluje možnost uplatnění definice konkrétní. Uvedený případ nastává právě v případě určení znaků „ojedílnosti“. V tomto kontextu se jedná o obecné ustanovení. Výklad vnitřního obsahu pojmu je tedy nutné provést v daném případě s ohledem na posouzení konkrétních okolností. Přitom kritériem pro definici této vlastnosti příjmu je jednorázovost či výjimečnost příjmu.

Z evidence tržeb jsou například vyjmuty transakce mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem při ojedinelém prodeji vyřazeného majetku zaměstnancům. Tento případ je nutné odlišit od „podnikových prodejen výrobků zaměstnancům“, v rámci kterých vznikají pravidelné, nikoliv ojedinelé příjmy.

Vyloučení příjmů zahrnovaných do základu daně vybírané srážkou je logickým opatřením, neboť v případě těchto příjmů je z hlediska poplatníka daně z příjmů fyzických osob (zčásti i u daně z přidané hodnoty) kladen akcent většinou na jednoduchost u poplatníka, a proto je správa takové daně přenesena na plátce tohoto příjmu. Zahnutí těchto plnění do evidence tržeb by tedy bylo v rozporu s přístupem zákona o daních z příjmů (též zákona o dani z přidané hodnoty v případě § 5 odst. 2 zákona o dani z přidané hodnoty). U poplatníků podléhají evidenci pouze příjmy z podnikání, kterým se má na mysli činnost obsažená v definici podnikatele uvedené v § 420 odst. 1 občanského zákoníku. Naopak příjmy, jejichž přijetí nesouvisí s podnikatelskou činností poplatníka, nejsou evidovanou tržbou a evidenci nepodléhají. Evidovány tak u poplatníků daně z příjmů fyzických osob nebudou příjmy z užití nebo poskytnutí práv z průmyslového vlastnictví, autorských práv včetně práv příbuzných právu autorskému, a to včetně příjmů z vydávání, rozmnožování a rozšiřování literárních a jiných děl vlastním nákladem ve smyslu § 7 odst. 2 písm. a) zákona o daních z příjmů, v situaci, kdy tyto příjmy nebyly získány výkonem podnikání.

Mezi takové platby lze dále zařadit např. spropitné. **Spropitné** lze považovat za nepovinnou platbu, která vyjadřuje míru spokojenosti zákazníka s poskytnutými službami. Protože žádný zákon spropitné výslovně neupravuje, mělo by se při určení, komu náleží, vycházet z projevené vůle zákazníka – např. pro obsluhu, kuchaře v restauraci apod. Jelikož v praxi ke konkrétně projevené vůli zpravidla nedochází, záleží na zvyklostech zařízení, komu se spropitné rozdělí – například jen konkrétní obsluhující osobě, celému obsluhujícímu personálu, nebo se spropitné považuje za příjem majitele zařízení apod. Z pohledu zákona o dani z příjmu je spropitné chápáno jako nepovinná platba obsluze, zákazník ji poskytuje vždy dobrovolně na základě svého rozhodnutí. Pokud je příjemcem obsluhující personál (tj. zaměstnanci), z pohledu zákona o daních z příjmů se jedná o příjem přijatý v souvislosti s výkonem závislé činnosti a jako takový podléhá dani z příjmů fyzických osob v souladu s ustanovením § 6 odst. 1. písm. d) zákona o daních z příjmů. Pokud by se spropitné nerozdělovalo, ale tvořilo by příjem provozovatele zařízení, jednalo by se o příjem ze samostatné činnosti jako každý jiný, a jako takový by se měl řádně evidovat a zdanit.

Odstavec 2 se dotýká poplatníků daně z příjmů, kteří jsou **účetními jednotkami**. Ti totiž na základě ustanovení § 21h zákona o daních z příjmů považují za příjmy své výnosy. Vzhledem k tomu, že záměrem evidence tržeb je zachycení reálného majetkového toku a nikoliv záznamu v evidenci, který může nastat v jiném časovém okamžiku, je pro účely evidence tržeb od účetního zachycení odhlíženo.

V tomto směru je tedy při naplnění dalších zákonných kritérií příjmem i **platba zálohy** (kreditu), která jako transakce podléhá evidenci. Jednotlivé čerpání tohoto kreditu pak již nikoliv (to neplatí v případě, že je za kauci poskytnuta například kartička nebo jiný pevný nosič, ze kterého se čerpají jednotky peníze zastupující, nebo kupony – v těchto případech je za tržbu v souladu s § 4 odst. 2 považována i následná transakce.

Odstavec 3 je zvláštním ustanovením upravujícím vybraný aspekt režimu evidence odlišně od obecného ustanovení § 18b odst. 2 zákona o daních z příjmů (na jehož principy je zákon o evidenci tržeb obecně navázán), které stanoví, že příjmy veřejné obchodní společnosti nebo komanditní společnosti jsou pro účely zákona o daních z příjmů předmětem daně na straně společníků veřejné obchodní společnosti nebo komplementářů komanditní společnosti. Výslovně se tak stanoví výjimka z této vazby, spočívající v tom, že pro účely zákona o evidenci tržeb je rozhodným příjmem veřejné obchodní

společnosti a komanditní společnosti také platba těmto osobním obchodním společnostem, připadající jinak podle § 18b odst. 2 zákona o daních z příjmů pro účely zdanění na společníky veřejné obchodní společnosti a komplementáře komanditní společnosti, na jejichž straně je toto plnění považováno za příjem, který je předmětem daně, a zdaňováno. Jmenovaná platba bude na základě uvedeného ustanovení pro účely zákona o evidenci tržeb považována za rozhodný příjem podle § 6 odst. 1 na straně veřejné obchodní společnosti nebo komanditní společnosti (nikoliv jejich společníků nebo komplementářů), a evidovanou tržbu, jejíž je tento rozhodný příjem součástí, budou povinny evidovat tyto právnické osoby.

§ 7

Storno a opravy

Vrací-li se evidovaná tržba nebo provádí-li se její opravy, použijí se ustanovení týkající se evidence tržeb obdobně s tím rozdílem, že je tato tržba evidována jako záporná.

§ 7 řeší problematiku tzv. „storna“, tedy případů, kdy z nějakého důvodu dochází k **vracení evidované tržby** (například z důvodu reklamace). V tomto případě se tržba také eviduje s tím rozdílem, že je formálně vykazována jako negativní (záporná, se znaménkem minus). Ustanovení se týká též situací, kdy je vracena pouze část evidované tržby (například při reklamaci pouze části nákupu). Ustanovení se aplikuje rovněž v situacích, kdy potřeba „storna“ nevyvstává z faktického vrácení již jednou zaevidované tržby, ale z jejího, byť částečného, nesprávného zaevidování.

§ 8

Nepřímé zastoupení

Jedná-li poplatník svým jménem na účet jiného poplatníka, je povinen evidovat tržbu ten, kdo jedná svým jménem na účet jiného.

§ 8 je zvláštním ustanovením upravujícím pro účely evidence tržeb konkrétní aspekt právního vztahu **nepřímého zastoupení**, když stanoví, že za samostatnou tržbu se považuje platba třetí osoby nebo komitenta komisionáři. Řeší situaci komisionáře, který přebírá plnění v rámci právního vztahu vzniklého komisionářskou smlouvou – podle zákona o daních z příjmů je příjem přijaté plnění pouze do výše, která plyne na jeho účet (zejména marže). Část plnění přijatá na účet komitenta není podle zákona o daních z příjmů příjem komisionáře a bez dalšího by u něj nesplňovala podmínky pro naplnění materiálního znaku evidované tržby. Věcným záměrem však je, aby uvedenou tržbu evidoval komisionář. Tržbou evidovanou komisionářem tak na základě uvedeného ustanovení bude rovněž plnění přijaté (nebo část plnění přijatá) komisionářem od třetí osoby na účet komitenta. Za této situace tedy evidenci tržeb podléhá přijaté plnění i v případě, že bude celá přijatá částka zcela předána komitentovi, a tedy neobsahuje plnění, které by bylo příjmem na straně komisionáře (v praxi především marži).

§ 9

Pověření k evidování tržeb

- (1) Poplatník, kterému tržba plyne, může pověřit evidováním tržby jiného poplatníka, aby za něj tuto tržbu evidoval.
- (2) Plyne-li jedna evidovaná tržba více poplatníkům, mohou tito poplatníci pověřit jednoho z nich, aby za ně tuto tržbu evidoval.
- (3) Poplatník, který je k evidování tržby pověřen, má povinnost evidovat tržby poplatníka, který ho k evidování tržby pověřil.
- (4) Poplatník, který k evidování tržeb pověřil jiného poplatníka, se pověřením nezabývá odpovědností za důsledky spojené s porušením povinností podle tohoto zákona.

§ 9 odstavec 1 stanoví, že pokud poplatníkovi plyne **tržba prostřednictvím zástupce** (tedy poplatníka, který jedná na jeho účet), může poplatník přenést povinnost evidovat tržbu na tohoto druhého poplatníka pověřením, které je součástí podmínek zastoupení.

S ohledem na vymezení role institutu veřejnoprávní smlouvy v tomto případě je třeba si uvědomit, že s přijetím správního řádu byla veřejnoprávní smlouva a její režim explicitně od 1. ledna 2016 upraveny, avšak pouze pro ty

úpravy obsahující veřejnoprávní povinnosti, u nichž není aplikace správního řádu (i s režimem veřejnoprávní smlouvy obsaženým v § 159 a násl.) výslovně suspendována. Takovým případem je daňový řád, který v § 262 stanoví, že při správě daní se správní řád nepoužije. S ohledem na ustanovení § 177 odst. 2 správního řádu tak na úpravu správy daní z úpravy správního řádu dopadá (pouze) ta část úpravy základních zásad činnosti správních orgánů (§ 2 až 8 správního řádu), která není do daňového řádu výslovně začleněna – úprava veřejnoprávní smlouvy podle § 159 a násl. správního řádu se tedy při správě daní nepoužije. Na dohodu o pověření je proto možné aplikovat pouze analogickou úpravu smluvního práva podle občanského zákoníku.

Odstavec 2 byl inspirován ustanovením § 5b zákona o dani z přidané hodnoty, který upravuje zvláštní případ tzv. „skupiny“. Pro účely evidence tržeb proto platí, že v případě, kdy by jedna evidovaná **tržba měla plynout více poplatníkům** (např. na základě smlouvy o společnosti nebo na základě spoluvlastnictví), pak si mohou zvolit jednu osobu ze členů společenství, která bude daný příjem evidovat. Umožnění volby pouze jednoho člena společenství oprávněného k provádění evidence jménem ostatních poplatníků, nikoliv tedy více těchto oprávněných členů, je analogií právě k § 5b odst. 1 zákona daně z přidané hodnoty. Cílem úpravy je umožnění toho, aby společně příjmy mohl evidovat pouze jeden člen společnosti (sdružení bez právní subjektivity) dohromady, tj. nikoliv každý zvlášť.

Toto ustanovení se dále uplatní na tzv. „transparentní entity“, neboli uspořádání právních vztahů bez právní osobnosti, ve kterých se plnění pocházející z právních jednání považují za plnění účastníkem těchto právních vztahů, nikoliv entitě samotné.

Odstavec 3 stanoví důsledky jednání podle odstavce 1 a 2. V případě, že poplatník **pověří plněním evidenční povinnosti zástupce**, vzniká zástupci povinnost evidovat tržby poplatníka, který ho k evidování tržby pověřil. Zástupce tak má povinnost evidovat tržby v rozsahu stanoveném zákonem a za porušení této povinnosti vzniklé na základě zástupčího oprávnění odpovídá na základě principů deliktů i jiné veřejnoprávní odpovědnosti. Ustanovení se však s přihlédnutím k principům a normám uplatněným v rámci pracovněprávních předpisů nevztahuje na případ pověření zaměstnance, neboť takový postup by bylo možné shledat za rozporný s ochranou poskytovanou v pracovněprávních vztazích, zejména s ohledem na ustanovení upravující omezení odpovědnosti za škodu způsobenou výkonem závislé činnosti podle § 257 odst. 2 zákoníku práce.

Odstavec 4 stanoví, že **důsledek vzniku zastoupení** podle odstavce 1 a 2 popsany v odstavci 3, tedy vznik povinnosti evidovat tržby včetně odpovídající odpovědnosti na straně pověřeného zástupce, nezbavuje zastoupeného poplatníka jeho právních povinností podle tohoto zákona včetně odpovědnosti za důsledky spojené s jejich porušením. Důvodem této konstrukce odpovědnosti je zejména snaha zamezit účelovému zbavování se povinností (pověření nekontaktní osoby apod.).

Výsledkem výše uvedeného tedy bude reálná společná povinnost zástupce i zastoupeného zajistit zaevidování evidované tržby. Splní-li tedy tuto povinnost zástupce, splní svou povinnost i zastoupený a to platí obdobně i naopak. Například v situaci, kdy zastoupený zjistí, že zástupce není v konkrétním případě schopen splnit povinnost tržbu zaevidovat a splní tuto povinnost sám, splní tuto povinnost z hlediska uložené veřejnoprávní povinnosti za sebe i za zastoupeného. K zamezení veřejnoprávní odpovědnosti tedy postačí, splní-li povinnost jeden z poplatníků. Z hlediska přístupnosti údajů evidovaných za zastoupeného zástupcem je nutné podotknout, že v souladu s § 64 daňového řádu budou údaje o tržbách zastoupeného odeslané zástupcem předmětem spisu jak na straně zastoupeného, tak na straně zástupce. Zastoupený má tedy právo na informace o tržbách, které za něj byly evidovány jinou osobou.

Hlava III

Tržby evidované ve zjednodušeném režimu a tržby vyloučené z evidence tržeb § 10

Tržby ve zjednodušeném režimu

(1) Ve zjednodušeném režimu se mohou evidovat tržby z prodeje zboží a služeb na palubě dopravních prostředků při pravidelné hromadné přepravě osob podle zákona upravujícího daň z přidané hodnoty.

(2) Ve zjednodušeném režimu se mohou evidovat také tržby, jejichž evidování běžným způsobem by znemožnilo nebo zásadně ztížilo plynulý a hospodárný výkon činnosti, ze které tyto tržby plynou. Tyto tržby stanoví nařízením vláda.

§ 10 upravuje **podmínky vedení evidence tržeb ve zjednodušeném režimu**. Odstavec 1 stanoví, že tržby z prodeje zboží a služeb na palubách dopravních prostředků při pravidelné hromadné přepravě osob mohou podléhat zjednodušené-

mu režimu evidence. Přitom „*pravidelnou hromadnou přepravou osob*“ se má na mysli obsah pojmu uvedený v příloze č. 2 zákona o dani z přidané hodnoty, které bylo pro účely zákona o evidenci tržeb explicitně přejato. Jedná se tedy o přepravu osob po stanovených trasách, kdy cestující nastupují a vystupují na předem určených zastávkách nebo místech podle předem stanovených jízdních řádů schválených podle příslušných zde vymezených zákonů. Uvedené ustanovení proto míří jak na tržby uskutečňované při dopravě splňující uvedená kritéria uskutečňované prostředky silniční dopravy, tak na tržby uskutečněné při tomto typu dopravy prostředky drážní a letecké dopravy a prostředky užitými v nitrozemské plavbě.

Odstavec 2 obsahuje **materiální kritérium** vymezující tržby, které mají být podrobeny zjednodušenému režimu evidence. Tržbou, která se může evidovat ve zjednodušeném režimu, je tržba, u níž by aplikace běžného způsobu evidence ovlivnila vykonávanou činnost do té míry, že její výkon by byl znemožněn nebo zásadně ztížen. S ohledem na skutečnost, že kritériem je znemožnění nebo zásadní ztížení stavu, při kterém dochází k výkonu plynulého a hospodárního evidování tržeb, postačí, pokud je uvedené znemožnění nebo ztížení způsobeno samostatným projevem na straně „*hospodárnosti*“ (s ohledem na poplatníka), nebo „*plynulosti*“ této činnosti (například v případech, kdy při jakémkoliv nastavení mezní doby odezvy dochází k narušování plynulého provozování činnosti poplatníka). Ustanovení zároveň obsahuje zmocnění vlády vymezit formou nařízení konkrétní typy tržeb naplňující uvedené materiální kritérium tržby, která může být podrobena zjednodušenému režimu evidence. Vymezení tržeb v nařízení vlády je závazné dáno, které tržby jsou pod uvedenou definici zahrnuty. Účelem je ochránit poplatníky před případnými tvrdostmi. Není totiž možné zcela předvídat budoucí způsoby podnikání a obchodní modely, které mohou být nekompatibilní s požadavky stanovenými evidencí tržeb. Není proto záměrem, aby se evidence tržeb v běžném režimu ze zásady uplatňovala na situace, ve kterých by její uplatňování mělo za následek faktickou likvidaci těchto obchodních modelů. Uvedená konstrukce tak byla zvolena především z důvodů reakční rychlosti, při jejímž zajištění může vláda reagovat na vývoj okolností téměř okamžitě a daný obchodní model podrobit zjednodušenému režimu evidence tržeb.

§ 11

Povolení pro evidování tržby ve zjednodušeném režimu

- (1) Správce daně vydá na základě žádosti poplatníka povolení pro evidování tržby ve zjednodušeném režimu, pokud by evidování dané tržby běžným způsobem znemožnilo nebo zásadně ztížilo plynulý a hospodárný výkon činnosti tohoto poplatníka, ze které tato tržba plyne.
- (2) V žádosti poplatník uvede důvody, které svědčí pro naplnění podmínek pro vydání povolení, a tržby, na které se má povolení vztahovat.
- (3) Správce daně o žádosti rozhodne ve lhůtě 15 dnů ode dne jejího podání. V povolení správce daně uvede tržby, na které se povolení vztahuje.
- (4) Byla-li žádost zamítnuta, lze novou žádost podat nejdříve po 60 dnech ode dne oznámení o nabytí právní moci zamítavého rozhodnutí. V této nové žádosti je poplatník povinen uvést jiné důvody než ty, které již obsahovala žádost původní, jinak bude nová žádost odložena. O odložení žádosti musí být žadatel vyrozuměn.
- (5) Přestanou-li být splňovány podmínky pro vydání povolení, je držitel povolení povinen tuto skutečnost oznámit správci daně do 15 dnů ode dne, ve kterém tato skutečnost nastala.
- (6) Správce daně zruší povolení, zjistí-li, že pominuly podmínky pro jeho vydání.

§ 11 upravuje **proces vydávání povolení pro evidování tržeb ve zjednodušeném režimu**. Umožňuje tak poplatníkům, kteří nepodléhají zjednodušenému režimu na základě výslovné konkretizace zákona či nařízení vlády, aby v jejich individuálním případě bylo rozhodnutím stanoveno, že mohou tento režim využít. Podle odstavce 1 je podmínkou pro úspěšnost žádosti, aby byla evidencí tržeb běžným způsobem činnost poplatníka buď znemožněna nebo zásadně ztížena buď z důvodu hospodárnosti této činnosti nebo její plynulosti. Platí, že poplatník nemusí žádat o povolení na celou svou činnost, ale např. pouze na určité druhy tržeb nebo na činnost jedné ze svých provozoven. Právě **okruh tržeb** (určení jak například věcně nebo dle provozoven nebo i časově) je povinen dle odstavce 2 specifikovat do žádosti o povolení. Stejně tak je povinen uvést odůvodnění toho, proč není možné s přihlédnutím k odstavci 1 tržby evidovat běžným způsobem.

O povolení **rozhoduje** podle odstavce 3 **správce daně**, přičemž musí vydat rozhodnutí do patnácti dnů ode dne podání žádosti. Na tuto lhůtu se v případě vad podání aplikuje její pozastavení a případné prodloužení vyplývající ze subsidiární úpravy v daňovém řádu (§ 34 daňového řádu). Tato lhůta není lhůtou propadnou. Její promeškání správcem daně zakládá toliko možnost zahájení postupu pro nečinnost, takže poplatník, u něhož je správce daně v prodlení, není zproštěn svých

povinností evidovat tržby. Správce daně je v povolení povinen vymezit tržby, na které se vztahuje. Může přitom uznat důvody k vedení ve zjednodušeném režimu ve vztahu k všem poplatníkem navrhovaným tržbám, nebo pouze některým z nich.

Odstavec 4 je ochranou proti potenciálnímu **obstrukčnímu chování**, tj. opětovnému šikanóznímu podávání stejných žádostí.

Odstavec 5 stanovuje **oznamovací povinnost poplatníka** pro případ, kdy došlo k zániku důvodů, které zakládaly nárok na povolení evidovat tržby ve zjednodušeném režimu. Porušení této oznamovací povinnosti je sankcionovatelné dle § 247a odst. 1 daňového řádu.

Odstavec 6 obsahuje normu, která ukládá správci daně **zrušit povolení** v případě, že přestaly u daného poplatníka existovat důvody, které zakládaly nárok na povolení evidovat tržby ve zjednodušeném režimu. Tento akt je aktem konaným z moci úřední, přičemž podnětem pro tento akt může být jak informace z vlastního zkoumání správce daně, tak oznámení poplatníka podle odstavce 5.

§ 12

Tržby vyloučené z evidence tržeb

- (1) Evidovanou tržbou nejsou tržby
 - a) státu,
 - b) územního samosprávného celku,
 - c) příspěvkové organizace,
 - d) České národní banky,
 - e) držitele poštovní licence.
- (2) Evidovanou tržbou nejsou také tržby
 - a) banky, včetně zahraniční banky,
 - b) spořitelního a úvěrního družstva,
 - c) pojišťovny a zajišťovny,
 - d) investiční společnosti a investičního fondu,
 - e) obchodníka s cennými papíry,
 - f) centrálního depozitáře,
 - g) penzijní společnosti,
 - h) penzijního fondu,
 - i) z podnikání v energetických odvětvích na základě licence udělené podle energetického zákona,
 - j) z podnikání na základě povolení krajského úřadu podle zákona o vodovodech a kanalizacích.
- (3) Evidovanou tržbou nejsou také tržby
 - a) uskutečněné do přidělení daňového identifikačního čísla a během 10 dní následujících po jeho přidělení,
 - b) z poštovních služeb a zboží a služeb poskytovaných v přímé souvislosti s nimi,
 - c) ze vztahu souvisejícího s pracovníprávním nebo obdobným vztahem,
 - d) ze stravování a ubytování žákům a studentům poskytovaného školou, vysokou školou nebo školským zařízením,
 - e) z jízdného nebo související platby hrazených v dopravních prostředcích při pravidelné hromadné přepravě osob,
 - f) na palubě letadel,
 - g) z osobní železniční přepravy,
 - h) z drobné vedlejší podnikatelské činnosti veřejně prospěšných poplatníků,
 - i) z prodeje zboží či služeb prostřednictvím prodejního automatu,
 - j) z provozování veřejných toalet.
- (4) Evidovanou tržbou nejsou také tržby, jejichž evidování běžným způsobem by znemožnilo nebo zásadně ztížilo plynulý a hospodárný výkon činnosti, ze které tato tržba plyne, pokud tuto překážku nelze odstranit evidováním tržeb ve zjednodušeném režimu. Tyto tržby stanoví nařízením vláda.

§ 12 stanovuje **okruh tržeb vyňatých z povinnosti evidence** tržeb. Obecně je zákon koncipován takovým způsobem, že přímo vyjímá z povinnosti evidence tržeb takové podnikatelské segmenty, které již podléhají regulaci na základě jiných předpisů, jsou financovány z veřejných zdrojů nebo působí v oblasti veřejně prospěšných činností a podobně. Případy, kdy evidence tržeb nebude možná či vhodná spíše z technických důvodů (s ohledem na předpokládaný významný zásah do výkonu podnikatelské činnosti ve stávající podobě), řeší prováděcí nařízení. Odstavec 1 a 2 stanoví výčet tržeb, které jsou z evidence tržeb vyňaty na základě toho, že se jedná o tržby přijaté vymezenými poplatníky, u nichž je s ohledem na jejich povahu dán jeden nebo více důvodů pro plošné vynětí jejich tržeb z evidence. V případě odstavce 1 je tento postup odůvodněn zvláštním veřejnoprávním statusem poplatníků (stát, územní samosprávné celky, příspěvkové organizace, Česká národní banka, držitel poštovní licence).

V podmínkách **veřejného práva** je obtížně představitelné, aby subjekt disponující právním zájmem na dodržování uvedených norem, na jehož podnět byla uvedena právní úprava přijata, svým potenciálním působením v právní sféře směřoval k obcházení zákonem uloženého režimu daňových povinností. Územní samosprávné celky, tedy **obce a kraje**, jsou s ohledem na režim daně z příjmů právnických osob podle § 3 odst. 1 písm. a) (kraje) a podle § 4 odst. 1 písm. h) (obce) zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní příjemcem celé vybrané daně z příjmů právnických osob v případech, kdy poplatníkem je právě tento územní samosprávný celek. Uvedenou situaci je tak možné, i s ohledem na závěry plynoucí z judikatury správních soudů, reálně považovat za „osvobození“ územních samosprávných celků od daně z příjmů právnických osob, neboť daň vlastně platí samy sobě.

Uplatnění režimu evidence na **příspěvkové organizace územních samosprávných celků** by bylo nadbytečné, protože podle § 27 odst. 5 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů může příspěvková organizace do svého vlastnictví nabyt pouze majetek potřebný k výkonu činnosti, pro kterou byla zřízena. Zisk právnické osoby formy příspěvkové organizace z její doplňkové činnosti je podle § 28 odst. 5 zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů možné použít jen ve prospěch hlavní činnosti (jiný způsob využití je možný pouze na základě povolení zřizovatele, avšak vždy v souladu se zákonem) a režim majetkového hospodaření příspěvkové organizace je v dalších zásadních ohledech zákonem výrazně zúžen v neprospěch volné ziskové činnosti s tím, že zřizovatel provádí v souladu s § 27 odst. 9 uvedeného zákona kontrolu tohoto hospodaření. S ohledem na skutečnost, že hlavním cílem činnosti a současně i zásadní složkou kompetence **České národní banky** je podle § 2 odst. 1 zákona č. 6/1993 Sb., o České národní bance péče o cenovou stabilitu a mezi její další činnosti patří výkon dozoru nad příslušnými finančními institucemi a že podle § 19 odst. 1 písm. f) zákona o daních z příjmů je Česká národní banka věcně osvobozena od daně z příjmů právnických osob, není důvod v předpokládaných podmínkách podřazovat ji režimu evidence. Postavení **držitele poštovní licence** podle zákona č. 29/2000 Sb., o poštovních službách se odvíjí od skutečnosti, že jediným držitelem této licence je v současné době **Česká pošta, s. p.**, jejímž zakladatelem je Ministerstvo vnitra České republiky a jejíž hlavní činnost se orientuje na uspokojení veřejných služeb v oblasti poštovní přepravy s tím, že na její činnost se vztahuje řada dalších právních předpisů, včetně zvláštních povinností provozovatele poštovních služeb a držitele poštovní licence podle § 32a až 33a a regulace cen základních služeb podle § 34a zákona č. 29/2000 Sb.

V případě odstavce 2 je **postup plošného vynětí** poplatníků odůvodněn již existujícími mechanismy, které jsou považovány za dostatečné k uskutečnění transparentní kontroly pro účely správy daně i bez uvalení režimu evidence tržeb. Jedná se o existující právní regulaci a zejména ohled České národní banky v případě bank a zahraničních bank, spořitelnic a úvěrních družstev, pojišťoven a zajišťoven, investičních společností a investičních fondů a obchodníků s cennými papíry, případně o právní regulaci zvláštními předpisy u poplatníků podnikajících v energetických odvětvích a poplatníků podnikajících na základě povolení krajského úřadu podle zákona o vodovodech a kanalizacích.

Odstavec 3 stanoví výčet tržeb, které jsou z evidence tržeb **vyňaty na základě jiných důvodů**, než těch vymezených v odstavcích 1 nebo 2. Důvodem vynětí jsou tedy okolnosti spočívající v samotném uskutečnění tržby, zejména povaha poskytovaných služeb, z nichž jsou tyto tržby získány. S ohledem na skutečnost, že k identifikaci poplatníka při evidenci tržeb slouží vedle jedinečného certifikátu získaného od správce daně postupem podle § 13 až 15 především daňové identifikační číslo, jsou podle písmene a) z evidování tržeb vyňaty tržby jinak vyhovující znakům evidované tržby podle § 4, které jsou u poplatníka, kterému nebylo dosud daňové identifikační číslo přiděleno, uskutečněny do přidělení daňového identifikačního čísla a v rámci zachování dostatečné přípravné lhůty pro výkon evidence též během deseti dní následujících po přidělení daňového identifikačního čísla. Evidování tržeb subjektů podle písmen b) až e) a j) se jeví jako „*nehospodárné*“ (finanční a administrativní zatížení). Daňové inkaso z hotovostních tržeb těchto subjektů je mizivé v poměru k nákladům, které by musely tyto subjekty vynaložit na splnění povinností stanovených zákonem o evidenci tržeb. S ohledem na již existující dostatečnou regulaci je možné uvalení dalších povinností plynoucích ze zákona o evidenci tržeb a vedoucích ke stejnému cíli považovat za nehospodárné a významným způsobem ztěžující podnikatelskou činnost. Písmeno b) obsahuje **vynětí specifických tržeb poskytovatelů poštovních služeb**, tedy tržeb poplatníků, kteří nejsou držiteli poštovní licence podle odstavce 1 písm. e). V praxi jde o poskytování kurýrních a obdobných služeb, jejichž mobilní charakter je z hlediska naléhavosti důvodu vynětí srovnatelný s činností spočívající v provozování dopravních prostředků podle písmene

e), která je taktéž vyňata z evidence. V rámci písmene c) jsou vyňaty případně **příjmy zaměstnavatele vyplývající ze vztahu souvisejícího s pracovním právem**. „Příjmy ze vztahu souvisejícího s pracovním právem“ se rozumí příjmy zaměstnavatele ve formě přijetí úplaty za plnění povahy zaměstnaneckých benefitů poskytovaná zaměstnanci (např. platba zaměstnanci za podnikovou rekreaci, je-li činěna v hotovosti nebo jiné podobné formě) nebo za plnění poskytovaná zaměstnanci přímo na pracovišti (například platba zaměstnanci za služby závodního stravování a jiné obdobné služby ve formě prodeje potravin a občerstvení na pracovišti nebo v přímé souvislosti s výkonem práce v pracovní době, jsou-li činěny v hotovosti nebo jiné podobné formě). Písmeno d) míří na vynětí tržeb plynoucích z **poskytování stravování a ubytování žákům a studentům** školou, vysokou školou nebo školskými zařízeními určeným pro tyto účely. Jsou tedy vyjmuty školní jídelny, studentské koleje, menzy a internáty. Ustanovení se ovšem nevztahuje na poskytování stravování a ubytování studentům jinými poplatníky, než právě školou, vysokou školou nebo školským zařízením.

„Školou“ se rozumí škola podle § 7 odst. 3 zákona č. 561/2004 Sb., školského zákona. „Vysokou školou“ se rozumí vysoká škola podle vymezení obsaženého v § 1 a 2 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách. „Školským zařízením“ se rozumí školské zařízení podle § 7 odst. 4 a 5 školského zákona.

Písmenem e) jsou z evidence vyloučeny tržby z **jízdného placeného v dopravních prostředcích** v rámci pravidelné hromadné přepravy osob. „Pravidelnou hromadnou přepravou osob“ se obsahově rozumí totožné vymezení, jaké je obsažené u identického pojmu v příloze č. 2 zákona o dani z přidané hodnoty (převaha osob po stanovených trasách, kdy cestující nastupují a vystupují na předem určených zastávkách nebo místech podle předem stanovených jízdních řádů, schválených podle zde jmenovaných zákonů). Důvodem je riziko prodloužení a komplikace v rámci plynulosti tohoto způsobu dopravy.

Tržbami vyňatými přímo dle zákonných ustanovení z režimu evidence tržeb budou ovšem nejen tržby z jízdného placeného za účelem pravidelné hromadné přepravy osob, ale také související platby (například jde o platbu za zavazadlo hrazenou dopravci vedle jízdného). Obecným smyslem je vyjmut také tržby související s přepravou osob, které jsou pro uskutečnění přepravy nezbytné a u nichž by režim evidence mohl významně narušit průběh přepravy kladením neslučitelných legislativních nároků při výkonu evidence.

Důvody pro zařazení ustanovení písmen f) až j) jsou specifické. Písmeno f) vylučuje **tržby na palubě letadel**, a to z důvodů zejména technické rázu, které mají svůj původ v problematickém až nemožném připojení v podmínkách letové dopravy. Písmeno g) vylučuje **tržby z jízdného při přepravě osob železniční přepravou**. Riziko krácení tržeb je v této oblasti minimalizováno jinou regulací. Informace, které jsou předmětem evidence tržeb, lze získat z jiných zdrojů bez další zátěže potenciálně dotčených subjektů. Jedná se o výkazy povinně předkládané například Ministerstvu dopravy nebo jednotlivým objednatelům ve veřejné železniční přepravě.

V rámci osobní železniční přepravy působí jen několik provozovatelů a jízdní doklad je zároveň vydávanou účtenkou. Zavedení systému evidence tržeb by v tomto kontextu znamenalo požadavek buď na restrukturalizaci tohoto jízdního dokladu s tím, aby v něm byly zároveň obsaženy údaje potřebné pro evidenci tržeb, nebo vydávání druhého dokladu, který by byl účtenkou ve smyslu zákona o evidenci tržeb, přičemž například mezinárodní jízdenky není možné na základě jiných právních předpisů upravit.

Písmeno h) stanovuje, že **drobná doplňková činnost veřejně prospěšných poplatníků** je také vyňata z evidence tržeb. Účelem tohoto ustanovení je předejít situaci, kdy by veřejně prospěšný poplatník byl nucen požít si hardwarové vybavení právě z banálních důvodů. Důvodem je v případě nezanedbatelné skupiny poplatníků také existence účelové vázanosti využití takto vytvořeného zisku zákonem, kdy tento zisk získaný vedlejší (podnikatelskou) činností musí být u vybraných poplatníků využit k podpoře hlavní (nepodnikatelské) činnosti a s ohledem na kontrolní mechanismy uplatněné ve vztahu k naplňování tohoto kritéria je možné považovat uplatnění režimu evidence za nadbytečné, například v případě právnické osoby formy příspěvkové organizace územního samosprávného celku podle zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, který v § 28 odst. 5 stanoví, že zisk z doplňkové činnosti příspěvkové organizace může být použit jen ve prospěch hlavní činnosti (jiný způsob využití je možný pouze na základě povolení zřizovatele).

Naplnění kritéria „drobné podnikatelské činnosti“ je u poplatníka nutné posuzovat vždy s přihlédnutím okolnostem konkrétního případu, kdy je nezbytné vycházet z agregovaných údajů o vedlejší podnikatelské činnosti za všechny druhy (vedlejší) podnikatelské činnosti vykonávané poplatníkem (pokud poplatník agreguje zisk z podnikání ve více odvětvích, je rozhodujícím ukazatelem souhrnný údaj za tyto vedlejší podnikatelské činnosti). Rozhodujícím ukazatelem pro určení, zda podnikatelská činnost dosahuje drobné míry, je nejen celkový zisk z vedlejší podnikatelské činnosti porovnaný k objemu ostatních příjmů vzniklých poplatníkově z jiných zdrojů (např. dary, dotace), ale také

míra, v jaké poplatník podnikáním získané prostředky vkládá do své hlavní činnosti (a kdy lze být v případě financování hlavní činnosti ziskem z činnosti vedlejší úměrně tolerantnější při posuzování kritéria „drobnosti“ s ohledem na nejasnější hranici mezi oběma činnostmi a nižší podíl „skutečné“ vedlejší podnikatelské činnosti vykonávané čistě za účelem zisku, nikoliv pokrývání nákladů hlavní činnosti). Vybrané činnosti není možné u veřejně prospěšných poplatníků považovat za podnikatelskou činnost obecně a při přijetí tržeb v rámci těchto činností tak není nutné rozhodovat, zda plynou z drobné činnosti nebo nikoliv, neboť tržby z této činnosti nejsou tržbami z podnikání a nepodléhají evidenci tržeb v plné šíři – příkladem může být zejména pořádání společenských a reprezentativních akcí ve formě plesů, tanečních zábav a společných setkání, které mohou být spojeny s uskutečněním plateb třeba při **prodeji vstupenek a občerstvení**, a které není nutné evidovat již z povahy nepodnikatelské činnosti, ze které pocházejí.

Písmeno i) vyjímá tržby pocházející z prodeje zboží či služeb **prostřednictvím prodejního automatu**. V tomto případě se jedná o provozování specifických obchodních modelů a jde tedy o tzv. „*technickou výjimku*“, jelikož reálné evidování takovýchto tržeb nelze s ohledem na současný stav technického standardu a potenciální náklady na realizaci po povinných subjektech vyžadovat. Pojem „*prodejní automat*“ zahrnuje jak automaty prodávající zboží, tak automaty zprostředkující služby, přičemž lze odkázat na ustálené slovní spojení běžného ekonomického života „*prodej zboží a služeb*“. Písmeno j) vyjímá tržby pocházející z **provozování veřejných toalet**, neboť uvedený model podnikání je svou podstatou „nizkopříjmovým“ poskytováním veřejné služby za účelem zisku. Zde je preferován výkon uvedené činnosti bez uvalení režimu evidence, který by mohl reálně způsobit snížení nabídky služeb u tohoto typu podnikání.

Odstavec 4 obsahuje materiální kritérium vymezující tržby, které mají být z režimu evidence vyňaty. Tržbou, která má být z režimu evidence vyňata, je tržba, u níž by aplikace běžného způsobu evidence ovlivnila vykonávanou podnikatelskou činnost do té míry, kdy její výkon by byl **znemožněn**, nebo **zásadně ztížen**. Kritériem je tedy znemožnění nebo zásadní ztížení stavu, při kterém dochází k výkonu plynulého a hospodárneho evidování tržeb. Postačí, je-li uvedené znemožnění nebo ztížení způsobeno samostatným projevem na straně „*hospodárnosti*“ (například kdy s ohledem na již existující dostatečnou veřejnoprávní regulaci je možné uvalení dalších povinností plynoucích ze zákona o evidenci tržeb vedoucí ke stejnému cíli považovat za nevhodné a významným způsobem ztěžující; kdy je nutné přihlížet k hospodárnosti na straně poplatníka i správce daně, nebo z jiných důvodů plynoucích z požadavku hospodárnosti ve vztahu k poplatníkovi nebo správci daně) nebo „*plynulosti*“ této činnosti (například v případech, kdy při jakémkoliv nastavení mezní doby odezvy dochází k narušování plynulého provozování činnosti poplatníka). Za dostatečný důvod k uplatnění vylučovacího režimu evidence tak postačí potenciální zásah běžného režimu evidence projevující se v jednom z obou ukazatelů bezproblémového výkonu činnosti („*plynulosti*“ nebo „*hospodárnosti*“). Ustanovení zároveň obsahuje **zmocnění vlády** vymezit formou nařízení konkrétní tržby naplňující uvedené materiální kritérium tržby, která má být z režimu evidence vyňata. Vymezením tržeb v nařízení vlády je proto pevně určeno, které tržby jsou pod uvedenou definici zahrnuty. Účelem obsahu tohoto zmocňovacího ustanovení je ochránit poplatníky před možnými tvrdostmi.

Hlava IV Povinnosti poplatníka Díl 1 Autentizační údaje a certifikát pro evidenci tržeb § 13 Žádost o autentizační údaje

- (1) Poplatník je povinen před přijetím první evidované tržby podat žádost o autentizační údaje.
- (2) Autentizační údaje slouží k přístupu na společné technické zařízení správce daně umožňující poplatníkovi správu certifikátu pro evidenci tržeb a údajů pro správu evidence tržeb.
- (3) Žádost může podat poplatník nebo jeho zástupce oprávněný současně k převzetí autentizačních údajů pouze
 - a) prostřednictvím společného technického zařízení správce daně datovou zprávou s ověřenou identitou této osoby způsobem, kterým se lze přihlásit do její datové schránky, a to ve formátu a struktuře zveřejněné správcem daně, nebo
 - b) ústně do protokolu, a to u kteréhokoliv věcně příslušného správce daně.

§ 13 až § 15 upravují způsob, jakým poplatník **získá certifikát**, prostřednictvím kterého bude vlastní evidence tržeb

probíhat. § 13 vymezuje podrobnosti podání žádosti o autentizační údaje. „*Autentizačními údaji*“ se rozumí přihlašovací údaje na portál správce daně, jejichž vydáním dochází k potvrzení ztotožnění poplatníka v rámci procesu před vydáním certifikátu, a dále ke správě tohoto certifikátu a správě údajů při evidenci tržeb (viz odstavec 2). Základním účelem autentizačních údajů je, že poplatník jejich zadáním na portálu správce daně získá certifikát. Výraz „*autentizační*“ však také znamená, že se jedná o údaje, jejichž prostřednictvím bude možné **rozpoznat (ztotožnit) identitu poplatníka**, kterému je skrze portál konkrétní certifikát vydáván, jejich pevným spojením s ověřenou identitou poplatníka. Odstavec 1 zakládá povinnost poplatníka **podat žádost** o autentizační údaje. Přitom je stanoven termín ke splnění dané povinnosti, která musí být splněna ještě před přijetím první evidované tržby. Žádost poplatníka je v návaznosti na § 4 odst. 1 tohoto zákona nutné považovat za podání podle § 70 daňového řádu se všemi vyplývajícími procesními důsledky.

Odstavec 2 obsahuje účel samotných „*autentizačních údajů*“, když stanovuje, že slouží **k přístupu na technické zařízení správce daně** umožňující poplatníkovi správu certifikátu (tedy získání jednoho či více certifikátů a další související operace) a údajů pro správu evidence tržeb (zejména nastavení provozoven). Z povahy věci pak při uvedených postupech, jejichž umožnění je účelem autentizačních údajů, dochází k restrikci oproti obecným způsobům doručování podle daňového řádu.

Odstavec 3 upravuje formální **způsob splnění** povinnosti podat žádost podle odstavce 1. Žádost bude nutné podat **datovou zprávou** zaslou prostřednictvím portálu správce daně s identitou poplatníka ověřenou způsobem, kterým se lze přihlásit do jeho datové schránky, má-li tuto poplatník zřízenou (tedy skrze zadání přihlašovacích údajů do datové schránky poplatníka na portálu správce daně). Datová zpráva odeslaná poplatníkem, který disponuje přihlašovacími údaji do datové schránky, musí být zaslána ve formátu a struktuře, který za tím účelem zveřejní správce daně. Předpokladem je, že k tomuto zveřejnění dojde způsobem umožňujícím dálkový přístup prostřednictvím internetu.

Formát je označením způsobu ukládání dat v příslušném počítačovém souboru, od něhož odvisí možnost zpřístupnění dat prostřednictvím odpovídajícího (kompatibilního) počítačového softwaru. Zkratkami reprezentujícími formáty jsou např. xml, doc, html, xls, pdf a další. Struktura je určením způsobu uspořádání datového obsahu uloženého způsobem odpovídajícím stanovenému formátu. Struktura je vymezena uspořádáním položek popsanych specifickými pravidly určujícími zejména jejich typ, rozsah nebo rozsah možných hodnot, kterých mohou nabýt, typicky do vět, které jsou základem struktury (organizace) dat.

Poplatník, který má zřízenou datovou schránku, bude mít z hlediska formy podání žádosti o autentizační údaje volbu mezi podáním žádosti prostřednictvím portálu s použitím přihlašovacích údajů do datové schránky a mezi podáním **ústně do protokolu** na finančním úřadu. V případě, že poplatník datovou schránku zřízenou nemá a přihlašovacími údaji do datové schránky nedisponuje, je možné podat žádost ústně do protokolu v rámci osobní návštěvy na finančním úřadu, přičemž není rozhodující, zda se jedná o finanční úřad, který je jeho místně příslušným finančním úřadem či nikoliv. Osobou oprávněnou podat žádost o autentizační údaje a přijmout je může být rovněž zástupce poplatníka pověřený na základě plné moci uplatněné u tohoto správce daně. Podmínkou přitom je, že daný zástupce musí být plnou mocí pověřen jak k podání žádosti, tak k převzetí autentizačních údajů.

§ 14

Přidělení a používání autentizačních údajů

- (1) Požádal-li poplatník o autentizační údaje způsobem, kterým se lze přihlásit do jeho datové schránky, správce daně je přidělí poplatníkovi prostřednictvím této datové schránky bez zbytečného odkladu.
- (2) Podal-li poplatník žádost o autentizační údaje ústně do protokolu, správce daně je přidělí poplatníkovi v rámci tohoto jednání.
- (3) Správce daně zveřejní způsobem umožňujícím dálkový přístup podmínky a postup pro přístup na společné technické zařízení správce daně umožňující poplatníkovi správu certifikátu pro evidenci tržeb a údajů pro správu evidence tržeb.

§ 14 upravuje **přidělování** a také **používání autentizačních údajů**. Pod pojmem „*přidělí*“ je třeba vnímat veškeré procesy, které budou součástí výsledného technického postupu, a to včetně jejich vydání. Odstavec 1 a 2 stanoví povinnost správce daně přidělit poplatníkovi autentizační údaje v rámci dvou přípustných způsobů podání žádosti podle § 13 odst. 3 (viz výše).

Odstavec 1 upravuje **způsob přidělení** autentizačních údajů v případě, že poplatník podal žádost prostřednictvím portálu správce daně s využitím údajů, kterými se lze přihlásit do jeho datové schránky. Správce daně zaslá v tomto případě údaje poplatníkovi na adresu jeho datové schránky. Ověření identity poplatníka tak probíhá spárováním přihlašovacích údajů do

datové schránky s vydanými autentizačními údaji. Přitom je správce daně povinen přidělit tyto údaje poplatníkovi **bez zbytečného odkladu**, je však nutné zohlednit technické nároky na průběh procesu, které budou mít na reálnou délku doby uplynulou do zaslání údajů vliv. Vliv na čas, za který budou přiděleny autentizační údaje, má též fakt, zda byla žádost o ně realizována poplatníkem samotným, nebo jeho zástupcem. Jestliže bylo požádáno zástupcem, je vždy nutné, aby došlo k faktickému prověření toho, že v dané věci může zástupce za zastoupeného jednat. K tomuto úkonu je zapotřebí aktivita úřední osoby, takže není možné, aby danou záležitost vyřídilo automaticky technické zařízení správce daně. Prakticky potřebný časový „odklad“ před vyřízením žádosti (přidělením autentizačních údajů) způsobený ověřováním oprávnění zástupce jednat za poplatníka není „zbytečným“.

Odstavec 2 upravuje způsob přidělení autentizační údajů v případech, kdy poplatník podal žádost **ústně** do protokolu na finančním úřadu. V praxi to bude probíhat tak, že se žadatel (poplatník) dostaví na jakékoliv územní pracoviště finančního úřadu, kde po ověření jeho identity příslušný pracovník správce daně předá autentizační údaje **v zapečetěné obálce**, která bude obsahovat již dříve vygenerované autentizační údaje. Poplatník bude moci v rámci autentizace uvést telefonní kontakt, díky kterému může získat další prvek zabezpečení jeho autentizačních údajů (při přihlášení na portál evidence tržeb by byl zaslán specifický ověřovací kód). Po prvním přihlášení na portál evidence tržeb bude poplatník vyzván ke změně těchto prvotních autentizačních údajů. Specifická může být situace, kdy za poplatníka jedná na finančním úřadě zástupce. Pokud je na daném finančním úřadu uloženo zplnomocnění a úřední osoba jej tak má pro účely ověření k dispozici, proběhne vše standardně tak, jako by byly předávány autentizační údaje poplatníkovi. Jestliže by byl správce daně nesoučinný při přidělování autentizačních údajů a tato nesoučinnost by vedla k nemožnosti poplatníka provádět řádně evidenci tržeb, je možné se z případného porušení povinností evidovat tržby „vyvinut“ podle § 30 odst. 3 tohoto zákona (viz dále).

Odstavec 3 obsahuje **zmocnění správce daně** stanovit způsobem umožňujícím dálkový přístup (tedy prostřednictvím internetu) podmínky a postup pro přístup na společné technické zařízení správce daně s pomocí autentizačních údajů podle § 13 odst. 2. Předpokladem je přitom centrální nastavení u všech správců daně, které neponechává jednotlivým správcům daně iniciativu v asymetrickém nastavení těchto parametrů mezi poplatníky spadajícími do místní působnosti různých správců daně.

§ 15

Certifikát pro evidenci tržeb

Správce daně umožní prostřednictvím společného technického zařízení poplatníkovi na základě autentizačních údajů získat 1 nebo více certifikátů pro evidenci tržeb, které slouží k autentizaci datových zpráv.

§ 15 upravuje **postup** poplatníka vedoucí k **získání certifikátu** po předání autentizačních údajů postupem podle § 13 a 14 – stanoví způsob získání certifikátu poplatníkem. Správce daně je povinen umožnit poplatníkovi získat certifikát prostřednictvím technického zařízení, kterým se rozumí portál správce daně, přičemž této povinnosti odpovídá právo poplatníka na získání certifikátu stanoveným způsobem. Formulace „na základě autentizačních údajů“ znamená, že poplatník se na tento portál přihlásí na základě prvotních autentizačních údajů přidělených správcem daně podle § 14. Po přihlášení bude poplatník z důvodů bezpečnosti nucen tyto přihlašovací údaje změnit. Následně si již přihlášený poplatník bude moci přímo na portálu správce daně vygenerovat certifikát pro evidenci tržeb. Tento certifikát poplatník využije k identifikaci při zaslání údajů datovými zprávami podle § 18 odst. 1 písm. a), § 19, § 22 písm. a) a § 23 písm. a) z jím využitého zařízení. Poplatník může tímto způsobem prostřednictvím portálu na základě autentizačních údajů získat i více certifikátů.

§ 16

Ochrana autentizačních údajů a certifikátu pro evidenci tržeb

Poplatník je povinen zacházet s autentizačními údaji a certifikátem pro evidenci tržeb tak, aby nemohlo dojít k jejich zneužití.

§ 16 stanovuje povinnost poplatníka zacházet s autentizačními údaji a certifikátem tak, aby nemohlo dojít k jejich **zneužití**. Přitom obsahem této povinnosti je také odpovědnost za negativní následky způsobené jemu nebo jiným osobám nakládáním s údaji v rozporu s touto uloženou povinností. „Zacházením tak, aby nemohlo dojít ke zneužití“ se rozumí obsah uložené povinnosti rozsahem odpovídající rozsahu povinnosti oprávněné osoby zacházet s přístupovými údaji do datové schránky tak, aby nemohlo dojít k jejich zneužití, uložené v § 9 odst. 2 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, ze kterého byla formulace uvedeného ustanovení převzata.

Díl 2
Oznamovací povinnost
§ 17
Údaje o provozovnách

(1) Poplatník je povinen prostřednictvím společného technického zařízení správce daně před získáním certifikátu pro evidenci tržeb oznámit údaje o provozovnách, prostřednictvím kterých provádí činnosti, z nichž plynou evidované tržby, nebo v nichž přijímá evidované tržby. Údaji o provozovnách se rozumí také údaje o internetových stránkách, na kterých jsou nabízeny zboží nebo služby.

(2) Dojde-li ke změně údajů o provozovnách, je poplatník povinen tuto změnu oznámit správci daně do 15 dnů ode dne, kdy změna nastala, nejpozději však před uskutečněním první evidované tržby v provozovně, které se změna týká. Toto oznámení lze podat pouze prostřednictvím společného technického zařízení správce daně.

§ 17 upravuje vybraná pravidla vztahující se k **uvádění a správě údajů o provozovnách**. V návaznosti na chápání pojmu „provozovna“ převzaté občanským zákoníkem (například v ustanovení § 2923) je obsah tohoto pojmu pro účely zákona o evidenci tržeb chápán funkčně jako místo, kde dochází k určité činnosti, přičemž toto pojetí vychází z respektování uvedeného výkladu v širokém spektru ustanovení nového soukromého práva po 1. lednu 2014. Pojem „provozovna“ se tak mimo jiné vztahuje i na mobilní prostory či zařízení. Dříve byl tento pojem také upraven v (již zrušeném) obchodním zákoníku jako prostor, v němž je uskutečňována určitá podnikatelská činnost. V zákonech, které nahradily dřívější obchodní zákoník, tj. v občanském zákoníku a v zákoně o obchodních korporacích, se již definice provozovny nevyskytuje, nicméně stále se využívá. Může nastat situace, kdy podnikající osoba nebude provozovat svoji činnost v rámci provozovny (to platí především pro služby poskytované přímo u zákazníků) nebo bude mít provozoven více.

Odstavec 1 upravuje povinnost poplatníka oznámit po přihlášení na portál správce daně, ke kterému využil přidělené autentizační údaje, avšak ještě před zažádáním o certifikát (tedy mezi těmito dvěma kroky vymezenými v § 15), **údaje o provozovnách**, prostřednictvím kterých provádí činnosti, z nichž plynou evidované tržby, nebo v nichž přijímá evidované tržby. Oznamovací povinnost se vztahuje ke každé provozovně, která splňuje kteroukoliv podmínku z uvedeného alternativního výčtu. Přitom „údaji o provozovně“ se ve smyslu tohoto ustanovení rozumí také „údaje o internetových stránkách, na kterých jsou nabízeny zboží nebo služby“ – podle definice obdobné definici uvedené v § 25 se jimi rozumí odpovídající identifikace internetové stránky s povahou e-shopu. Technické řešení bude získání certifikátu uskutečněním tohoto kroku podmiňovat. Pokud by tedy poplatník tento krok neprovedl, nebude mu získání certifikátu technicky umožněno.

Odstavec 2 vymezuje **trvání oznamovací povinnosti** ve vztahu k provozovně oznámeným podle odstavce 1 nebo podle tohoto ustanovení. Pokud dojde k vzniku či zániku provozovny, je poplatník povinen tuto změnu nahlásit do patnácti dnů ode dne, kdy změna nastala, nejpozději však před uskutečněním první evidované tržby v provozovně, které se změna týká. V případě zániku provozovny se s ohledem na povahu věci uplatní pouze kritérium ohlášení změny nejpozději do patnácti dnů od zániku provozovny. Oznamovací povinnost může být splněna pouze formou obdobnou formě podle odstavce 1.

Díl 3
Evidenční povinnost
Oddíl 1
Evidence tržeb běžným způsobem
§ 18
Obsah evidenční povinnosti

- (1) Poplatník je povinen nejpozději při uskutečnění evidované tržby
 - a) zaslat datovou zprávou údaje o této evidované tržbě správci daně a
 - b) vystavit účtenku tomu, od koho evidovaná tržba plyne.
- (2) Uskutečněním evidované tržby je
 - a) přijetí evidované tržby, nebo
 - b) vydání příkazu k jejímu provedení, pokud byl tento příkaz vydán dříve.
- (3) Zaslání údajů o evidované tržbě není podáním.
- (4) Údaje o evidované tržbě lze zaslat pouze na společné technické zařízení určené

správce daně ve formátu a struktuře zveřejněné správcem daně způsobem umožňujícím dálkový přístup.

§ 18 odstavec 1 stanoví **základní povinnosti** poplatníka, který má tržbu evidovat, **při uskutečnění evidované tržby**. Poplatník je povinen za účelem způsobilosti k plnění povinností uložených tímto ustanovením předpokládat, zda mu v dohledné budoucnosti vznikne evidovaná tržba. U konkrétní platby je pak povinen správně posoudit, zda evidovaná tržba vznikla, či nikoliv, a splnit povinnosti uložené mu tímto ustanovením. Nejpozději při uskutečnění evidované tržby je poplatník, který má tržbu evidovat, povinen zaslat správci daně údaje o uskutečněné tržbě způsobem předepsaným tímto zákonem. Přitom uvedená povinnost pokrývá zaslání údajů o uskutečněné tržbě **řádně a včas**. „*Neřádnost*“ zahrnuje případy, kdy by byl v rámci datové zprávy odeslán vadný údaj nebo více vadných údajů, a také případ, kdy by byly údaje k téže evidované tržbě odeslány vícekrát (s tím, že zákon nestanoví povinnost zaslat údaje dvakrát, „*řádně*“ odeslání je tedy provedeno pouze jednou). Oproti tomu „*neřádným*“ není odeslání údajů v situaci, kdy byla poplatníkem zaevidována tržba, která není evidovanou tržbou, neboť o takové tržbě nemá poplatník povinnost zaslat datovou zprávou údaje správci daně s tím, že s ohledem na absenci výslovného zákazu takového postupu se jedná o poplatníkovu právo.

S ohledem k naplnění podmínek pro uložení sankce za spáchání správního deliktu podle § 29 odst. 2 písm. a) je ve vztahu k režimu provedení „*storno*“ podle § 7 nutné poznamenat, že „*storno*“ v blízké časové souvislosti s odesláním údajů jinak než řádně bude mít za důsledek popření existence materiálního znaku správního deliktu tím, že takové jednání nevykazuje porušení nebo ohrožení zájmu společnosti a bez naplnění znaků skutkové podstaty jiného deliktu nebude sankčně postihováno. Zároveň je povinen nejpozději při uskutečnění evidované tržby vystavit tomu, od koho mu tržba plyne, **účetku** s předepsanými údaji. Pojem účtenka se přitom jinde v právním řádu nevyskytuje. V tomto smyslu je obsah tohoto pojmu svébytný a není totožný s obsahem pojmu „*daňový doklad*“ podle zákona o dani z přidané hodnoty, ani s obsahem jiného obdobného právního pojmu. Neznamená to však, že pokud daný list papíru (nosič) bude obsahovat i jiné údaje, které vcelku s původními budou mít náležitosti vyžadované zákonem o dani z přidané hodnoty, že se nemůže jednat o daňový doklad pro účely daně z přidané hodnoty. „*Nejpozději při uskutečnění evidované tržby*“ znamená, že poplatník, který má tržbu evidovat, může zaevidovat tržbu a vystavit účtenku kdykoliv před uskutečněním později obdržené tržby, nebo až při jejím uskutečnění. Není přitom rozhodné, zda a kdy předal poplatník slíbené plnění. Pokud poplatník nejprve předává plnění a teprve poté dochází na jeho straně k uskutečnění tržby za toto plnění, je pouze na něm, zda zaeviduje tržbu a vystaví účtenku až při realizaci tržby nebo kdykoliv předtím (včetně okamžiku předání plnění). Pokud však poplatník nejprve realizuje tržbu a teprve poté předává slíbené plnění, je povinen tržbu zaevidovat a vystavit účtenku nejpozději při uskutečnění tržby. Nemůže tedy čekat se zaevidováním tržby až do poskytnutí plnění. V případě fyzické přítomnosti původce tržby se „*vystavením účtenky*“ na straně poplatníka, který má tržbu evidovat, rozumí vystavit účtenku, bez výzvy ji fyzicky poskytnout zákazníkovi jejím umístěním na příslušné výdejní místo a neuskutečnit dispozici s účtenkou v rozporu se sdělenou vůlí původce plnění. Poplatník nesmí vystavit účtenku mimo sféru původce tržby (zákazníka). Takovým vystavením není naplněna podmínka podle odstavce 1 písmeno b). Nesmí tedy vystavit účtenku po uskutečnění platby bez přítomnosti zákazníka, ani nakládat s účtenkou proti vůli zákazníka. Vůle původce tržby (zákazníka) však může být vyjádřena jak výslovně, tak konkludentně. Nastanou tak situace, kdy poplatník vystaví účtenku v přítomnosti zákazníka a umístí ji na příslušné výdejní místo k umožnění další dispozice zákazníkem. Ten může účtenku převzít, nechat ji ležet a odejít nebo prohlásit, že ji nechce převzít.

Pokud původce tržby fyzicky přítomen není, lze za splnění povinnosti vystavit účtenku pokládat učinění takových úkonů, které lze za běžných okolností bez dalšího důvodně považovat za počátek zprostředkování účtenky původci plnění, tedy které za standardních okolností vedou ke zprostředkování účtenky původci, např. vložení účtenky do obálky k samostatnému odeslání a vhození do schránky nebo vložení účtenky do krabice k dálkově objednanému zboží, které čeká na expedici za podmínky, že toto zboží bylo v nejbližší době expedice odesláno.

Poplatník může vystavit účtenku též **elektronicky**. Tento přístup se uplatní zejména v situacích, kdy nedochází k fyzickému kontaktu akterů transakce nebo dokonce ani k fyzickému předání zboží (např. nákup softwaru po internetu placený platební kartou). V případech, kdy dojde k odstoupení od smlouvy, vrácení zboží koupeného na dálku, reklamaci vadného plnění a dalším případům obdobného druhu, při kterých se vrací poskytnuté plnění zaevidované jako evidovaná tržba, bude tato tržba zpětně anulována. Poplatník bude mít k opravě této skutečnosti k dispozici funkci „*storno*“ podle § 7 a odešle „*minusovou*“ tržbu.

Odstavec 2 písm. b) upravuje **okamžik uskutečnění** evidované tržby ve vztahu ke karetním transakcím, kdy k faktickému připsání dané transakce dochází až s určitým pozděním po akceptaci transakce. U ostatních evidovaných transakcí, které povaze karetních transakcí neodpovídají, se uplatní okamžik uskutečnění evidované tržby podle písmene a).

Odstavec 3 stanoví, že zaslání údajů o evidované tržbě správci daně není podáním ve smyslu § 70 a násl. daňového řádu a nevyvolává žádné účinky s ním spojené. Pokud by zaslání tržby mělo být podáním podle daňového řádu, pak by se k němu vázaly další povinnosti jak na straně správce daně, tak na straně poplatníka, které jsou však s ohledem na charakter

elektronické komunikace mezi poplatníkem a systémem finanční správy nespílitelné. Za tím účelem zákon stanoví, že zaslání údajů není podáním ve smyslu daňového řádu, nicméně stále zůstává zákonnou povinností poplatníka. Uvedená norma se uplatní nejen ve vztahu k údajům o evidované tržbě zasilaným v běžném režimu evidence podle odstavce 1, ale ve všech ostatních případech zaslání údajů o evidované tržbě podle zákona o evidenci tržeb (tedy také u údajů zasilaných správci daně v režimu uplatněném po překročení mezní doby odezvy podle § 22 a údajům zasilaných správci daně poplatníkem evidujícím tržby ve zjednodušeném režimu podle § 23).

Odstavec 4 stanoví, že údaje o evidované tržbě lze **zaslat pouze na společné technické zařízení** určené správcem daně ve formátu a struktuře zveřejněné správcem daně způsobem umožňujícím dálkový přístup. Údaje o evidované tržbě jsou tak přijímány pouze na společném technickém zařízení, kterým je datové úložiště a které správce daně určí způsobem umožňujícím dálkový přístup – poplatník podle uvedeného ustanovení splní svou povinnost podle § 18 odst. 1 písm. a) pouze zasláním údajů na uvedené zařízení. Zároveň se upravuje zákonné zmocnění ke shromažďování údajů získaných vedením evidence tržeb na toto datové úložiště a dochází k deklarování výhradní cesty zaslání údajů relevantních pro evidenci tržeb, a to právě na společné technické zařízení správce daně. Povinný poplatník splní uvedenou povinnost pouze zasláním údajů v požadovaném formátu a struktuře, které zveřejní správce daně způsobem umožňujícím dálkový přístup.

Formát je označením způsobu ukládání dat v příslušném počítačovém souboru, od něhož odvisí možnost zpřístupnění dat prostřednictvím odpovídajícího (kompatibilního) počítačového softwaru. Zkratkami reprezentujícími formáty jsou např. xml, doc, html, xls, pdf a další. Struktura je určením způsobu uspořádání datového obsahu uloženého způsobem odpovídajícím stanovenému formátu. Struktura je vymezena uspořádáním položek popsanych specifickými pravidly (určujícími zejména jejich typ, rozsah nebo rozsah možných hodnot, kterých mohou nabýt) typicky do vět, které jsou základem struktury (organizace) dat.

§ 19

Rozsah zasilaných údajů

- (1) Údajem o evidované tržbě zasilaným datovou zprávou je
 - a) daňové identifikační číslo poplatníka,
 - b) označení provozovny, ve které je tržba uskutečněna,
 - c) označení pokladního zařízení, na kterém je tržba evidována,
 - d) pořadové číslo účtenky,
 - e) datum a čas přijetí tržby nebo vystavení účtenky, pokud je vystavena dříve,
 - f) celková částka tržby,
 - g) bezpečnostní kód poplatníka,
 - h) podpisový kód poplatníka,
 - i) údaj, zda je tržba evidována v běžném nebo zjednodušeném režimu.
- (2) Údajem o evidované tržbě zasilaným datovou zprávou je také
 - a) celková částka plateb určených k následnému čerpání nebo zúčtování,
 - b) celková částka plateb, které jsou následným čerpáním nebo zúčtováním platby,
 - c) daňové identifikační číslo poplatníka, který pověřil evidováním této tržby poplatníka, který tržbu eviduje,
 - d) základ daně z přidané hodnoty a daň podle sazeb daně z přidané hodnoty,
 - e) celková částka v režimu daně z přidané hodnoty pro cestovní službu,
 - f) celková částka v režimu daně z přidané hodnoty pro prodej použitého zboží.
- (3) Způsob tvorby podpisového kódu poplatníka a bezpečnostního kódu poplatníka stanoví Ministerstvo financí vyhláškou.

§ 19 vyjmenovává **rozsah údajů** zasilaných poplatníkem správci daně. Odstavec 1 stanoví výčet údajů, které budou poplatníkem zaslány správci daně (jedná se tedy o údaje zasilané ze zákona, jejichž obsah není možné měnit). Přitom se v písmenu g) stanoví, že mezi zasilanými údaji je i bezpečnostní kód vygenerovaný poplatníkem. Čas a datum přijetí evidované tržby nebo vystavení účtenky podle písmene e) budou uvedeny dle způsobu prodeje.

Odstavec 2 udává údaje, které se mohou a nemusí v datové zprávě objevit, a to s ohledem na jejich specifičnost, tedy nutnou podmínku naplnění konkrétních okolností způsobujících potřebu jejich výskytu v datové zprávě. Toto ustanovení totiž řeší především transakce spojené s využíváním různých forem přednabitých **elektronických peněženek, karet, kupónů** a jiných podobných instrumentů [písmena a) a b)], čímž je reflektována především úprava obsažená v § 4 odst. 2. Pod písmenem c) je uveden údaj o daňovém identifikačním čísle osoby, která pověřila k evidování tržby poplatníka, který

tržbu eviduje. Tento údaj se uplatní v případech, že zastoupený nepředá k uskutečnění evidence přijatých tržeb na jeho účet pověřenému zástupci certifikát pro evidenci tržeb a kdy vyvstává potřeba ztotožnit zastoupeného poplatníka tímto náhradním způsobem. V písmenech d) až f) je obsažen výčet údajů, které je povinen evidovat poplatník, který je zároveň plátcem daně z přidané hodnoty.

Odstavec 3 stanovuje, že **podpisový kód** poplatníka a **bezpečnostní kód** poplatníka určí Ministerstvo financí vyhláškou.

§ 20 Údaje na účtence

- (1) Poplatník je na účtence povinen uvádět
 - a) fiskální identifikační kód,
 - b) své daňové identifikační číslo,
 - c) označení provozovny, ve které je tržba uskutečněna,
 - d) označení pokladního zařízení, na kterém je tržba evidována,
 - e) pořadové číslo účtenky,
 - f) datum a čas přijetí tržby nebo vystavení účtenky, pokud je vystavena dříve,
 - g) celkovou částku tržby,
 - h) bezpečnostní kód poplatníka,
 - i) údaj, zda je tržba evidována v běžném nebo zjednodušeném režimu.
- (2) Údajem o evidované tržbě uváděným na účtence je také daňové identifikační číslo poplatníka, který pověřil evidováním této tržby poplatníka, který tržbu eviduje.
- (3) Nemá-li poplatník povinnost uvádět na účtence fiskální identifikační kód, je povinen na účtence uvádět svůj podpisový kód.

V § 20 jsou uvedeny údaje, jejichž uvedení na účtence je **součástí plnění povinnosti vystavit účtenku** podle § 18 odst. 1 písm. b). Poplatník může kromě těchto údajů uvádět i jiné údaje (zejména z důvodu potřeby plnit povinnosti podle jiných zákonů). Odstavec 1 obsahuje **zákonný výčet** údajů, které je poplatník povinen uvádět na vystavené účtence a který tvoří její základní obsah (vedle dobrovolně uváděných údajů). Mezi údaji je obsažen též fiskální identifikační kód, kterým se rozumí jednoznačný identifikátor vytvořený správcem daně potvrzující zaevidování tržby, a bezpečnostní kód poplatníka, kterým se rozumí označení vygenerované jedinečným kódovacím algoritmem poplatníka. Toto označení identifikuje poplatníka, který účtenku vystavil, a uskutečňovanou tržbu s vystavenou účtenkou. Údaje z účtenky nemusí být převáděny do účetnictví poplatníka (jde o samostatný systém) nebo do jiných povinných evidencí.

Odstavec 2 stanoví, že obsahem vydané účtenky má být podle povahy věci také údaj o **daňovém identifikačním čísle osoby**, která pověřila k evidování této tržby poplatníka, který tržbu eviduje. Obdobně jako v případě § 19 odst. 2 písm. c) se tento údaj uplatní v případech, že zastoupený nepředá k uskutečnění evidence přijatých tržeb na jeho účet pověřenému zástupci certifikát pro evidenci tržeb a kdy vyvstává potřeba ztotožnit zastoupeného poplatníka tímto náhradním způsobem.

Odstavec 3 stanoví, že pokud poplatník nemá povinnost uvádět na účtence fiskální identifikační kód, je povinen na účtence uvádět jako další bezpečnostní prvek svůj podpisový kód. Způsob tvorby podpisového kódu poplatníka určí na základě zmocnění obsaženého v § 19 odst. 3 vyhláška Ministerstva financí.

§ 21 Doba odezvy

- (1) Dobou odezvy se rozumí časový úsek mezi pokusem o odeslání údajů o evidované tržbě z pokladního zařízení poplatníka a přijetím fiskálního identifikačního kódu na pokladním zařízení poplatníka.
- (2) Mezní dobu odezvy nastaví poplatník pro pokladní zařízení delší než 2 sekundy podle druhu a způsobu vykonávané činnosti tak, aby se jejím stanovením nemařil průběh evidence tržeb vzhledem k druhu a kvalitě připojení k veřejné datové síti.

§ 21 upravuje definici **doby odezvy** a podstatu a způsoby stanovení **mezní doby odezvy**. Odstavec 1 obsahuje definici „doby odezvy“, kterou se pro účely tohoto zákona rozumí časový úsek (tedy doba) uběhlý mezi uskutečněním pokusu o

odeslání stanovených údajů o tržbě a okamžikem přijetí fiskálního identifikačního kódu účtenky. Jedná se tedy o faktický časový úsek, který se může v jednotlivých situacích evidence tržby lišit. „*Pokusem o odeslání*“ se rozumí též uskutečnění mechanického pokynu na zařízení poplatníka k odeslání údajů (například prostřednictvím stisku tlačítka nebo jiného ovládacího prvku).

Odstavec 2 upravuje podmínky pro stanovení délky mezní doby odezvy. „*Mezní dobou odezvy*“ se rozumí na pokladním zařízení **nastavený parametr maximální doby**, po jejímž uplynutí bez obdržení fiskálního identifikačního kódu účtenky se uplatní postup podle § 22 tohoto zákona. Mezní doba odezvy se stanovuje (nastavuje) s přihlédnutím k druhu a způsobu vykonávané činnosti tak, aby nastavení příliš krátké mezní doby odezvy nezpůsobovalo neproběhnutí evidence tržby, a tím nemařilo průběh evidence tržeb. U poplatníka se zároveň zohlední i druh a kvalita dostupného elektronického připojení, kterým se rozumí připojení k veřejné komunikační síti. Vykonává-li poplatník více činností, z nichž je povinen přijaté tržby evidovat, bude délka mezní doby odezvy nastavena pro každou činnost zvlášť s přihlédnutím ke specifickým každé činnosti podle uvedených parametrů. Totéž platí v případě různých provozoven (zde rozhoduje především ona kvalita připojení).

Obecně na základě odstavce 2 musí poplatník při stanovení délky mezní doby odezvy nutně zohlednit délku doby zpracování zaslaných informací o evidované tržbě správcem daně. Odstavec 2 však dále v tomto ohledu stanovuje jakýsi minimální standard, kterým je minimální výše mezní doby odezvy v délce **dvou sekund**.

§ 22

Postup při překročení mezní doby odezvy

Dojde-li při evidování tržby k překročení mezní doby odezvy, poplatník

- a) je povinen údaje o evidované tržbě zaslat datovou zprávou správcí daně bezodkladně po pominutí příčiny, která vedla k překročení mezní doby odezvy, nejpozději však do 48 hodin od uskutečnění evidované tržby a
- b) není povinen na účtence uvádět fiskální identifikační kód.

§ 22 upravuje postup v situaci, kdy kvůli překročení mezi doby odezvy definované v § 21 (například v důsledku technické závady, dočasného výpadku připojení, či prostého zhoršení úrovně přenosu) není možné provádět evidenci tržeb „*on-line*“. Důvody pro jeho uplatnění mohou vyvstat z celé řady příčin: jak z důvodu poruchy na straně správce daně či poskytovatele internetového připojení, tak v případě technických problémů na straně poplatníka. Na základě nich se upravují zvláštní **odlišnosti v povinnostech** na straně poplatníka vzniklé v uvedené situaci.

Povinnost poplatníka zaslat nejpozději v okamžiku uskutečnění evidované tržby správcí daně předepsané údaje podle § 18 odst. 1 písm. a) je nahrazena povinností zaslat (tedy doručit) tyto údaje **bezodkladně po pominutí příčiny**, která vedla k překročení mezní doby odezvy, a to nejpozději v **dodatečné lhůtě** 48 hodin od uskutečnění tržby [písmeno a)]. Ustanovení přitom cílí na situaci, kdy došlo k překročení maximální doby odezvy na straně poplatníka. Při překročení mezní doby odezvy je základní obsah vystavené účtenky odlišný od obsahu vymezeného v § 20. Účtenka vystavená v této situaci nemusí a nemůže obsahovat fiskální identifikační kód účtenky, neboť údaje o evidované tržbě budou upravených v § 33 správcí daně předány, nebo nebyl správcem daně ve stanovené mezní době odezvy předán fiskální identifikační kód [písmeno b)].

Oddíl 2

Evidence tržeb ve zjednodušeném režimu

§ 23

Evidenční povinnost ve zjednodušeném režimu

Při plnění evidenční povinnosti ve zjednodušeném režimu se postupuje obdobně jako při plnění evidenční povinnosti v běžném režimu s tím, že poplatník

- a) je povinen údaje o evidované tržbě zaslat datovou zprávou správcí daně nejpozději do 5 dnů od uskutečnění evidované tržby a
- b) není povinen na účtence uvádět fiskální identifikační kód.

§ 23 upravuje průběh evidování tržeb ve **zjednodušeném režimu**. Obecně se v tomto režimu evidence postupuje obdobně jako v případě běžného režimu evidence, kromě výjimek v podobě podmínek vedení evidence zmiřujících vybrané aspekty standardních zákonem stanovených povinností. Zároveň § 23 stanoví zmiřující podmínky průběhu evidence ve zjednodušeném režimu. Písmeno a) prodlužuje lhůtu k zaslání údajů o uskutečnění tržbě, a to z okamžitého zaslání údajů na zaslání **do pěti dnů**. Tato lhůta je počítána podle obecných pravidel pro počítání času upravených v § 33 daňového řádu, zejména s ohledem na skutečnost, že připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Podle písmene b) poplatník není povinen uvádět na vystavené

účetce fiskální identifikační kód – důvodem je, že kód nemůže zpětně obdržet od správce daně, neboť k zaevidování tržby dojde až při odeslání v rámci dodatečně pětidenní lhůty. Způsob, jakým se poplatník rozhodne uchovat data o evidované tržbě do okamžiku odeslání správci daně, není zákonem výslovně stanoven a volba této technické specifikace je ponechána zcela na vůli poplatníka. Ve zbytku plní poplatník veškeré povinnosti plynoucí ze standardního režimu evidence, včetně vystavení účtenky s předepsanými náležitostmi, vyjma fiskálního identifikačního kódu.

Hlava V Pravomoc orgánu příslušného k prověřování plnění povinností § 24

Prověřování plnění povinností při evidenci tržeb

(1) Orgán příslušný k prověřování plnění povinností při evidenci tržeb může za účelem zjištění plnění povinností uložených tímto zákonem provádět kontrolní nákup.

(2) Pro účely evidence tržeb se při kontrolním nákupu na jednání poplatníka a orgánu příslušného k prověřování plnění povinností při evidenci tržeb hledí jako na uzavření smlouvy.

(3) Neodporuje-li to povaze předmětu kontrolního nákupu nebo není-li způsobena poplatníkovi majetková újma, lze od smlouvy, která byla uzavřena jednáním při kontrolním nákupu, odstoupit.

§ 24 upravuje **pravomoc** orgánu pověřeného výkonem působnosti v oblasti dozoru **provádět kontrolní nákup**. Kontrolním nákupem se má na mysli faktická činnost, při které orgán příslušný k prověřování plnění povinností při evidenci tržeb zakoupí plnění s evidovanou tržbou.

Orgány příslušnými k prověřování plnění povinností při evidenci tržeb jsou orgány **Finanční správy** České republiky a orgány **Celní správy** České republiky, které vykonávají svou působnost na základě § 2 odst. 2 tohoto zákona. Kontrolní nákup je na základě odkazu obsaženého v § 33 faktickým úkonem, jehož režim vyplývá z úpravy daňového řádu.

Materiální podstatou kontrolního nákupu je **zjištění skutečného stavu okolností** relevantního pro následné posouzení, zda u poplatníka, u kterého je kontrolní nákup vykonáván, nedošlo k porušení zákonných povinností. Jedná se proto o postup při vyhledávací činnosti podle § 78 a násl. daňového řádu, konkrétně o úkon v rámci místního šetření podle § 80 až 84 daňového řádu, které je součástí vyhledávací činnosti. Na úpravu kontrolního nákupu se tak z podstaty věci vztahují zejména ustanovení § 78 odst. 1, 2, 3 písm. a), c) a e), 80 odst. 1 (ve vztahu k „*získání důkazních prostředků*“), 2, 3 a 4 a 82 odst. 1 daňového řádu. Přitom vyhledávací činnost lze při správě daní vykonávat v průběhu řízení i před jeho zahájením, a to i tehdy, pakliže na základě zjištěných poznatků řízení nakonec zahájeno nebude. S ohledem na specifickou povahu kontrolního nákupu jsou upraveny některé další aspekty jeho uskutečňování, které úprava daňového řádu z podstaty věci neobsahuje (jedná se především o pravomoc uskutečnit pro účely kontrolního nákupu výdaj z veřejných prostředků podle odstavce 1). Účelem takového jednání může být pouze zjištění míry plnění povinností uložených zákonem o evidenci tržeb. Kontrolní nákup je tedy postupem směřujícím ke kontrole plnění uložených povinností a postupů. Přitom se však musí jednat o povinnosti, míru jejichž plnění lze uvedeným postupem skutečně zjistit. Postup kontrolního nákupu tak lze využít například ke zjištění míry plnění povinností zaslat předepsané údaje o transakci v okamžiku uskutečnění evidované tržby správci daně podle § 18 odst. 1 písm. a), povinnosti vystavit v okamžiku uskutečnění evidované tržby účtenku podle § 18 odst. 1 písm. b) nebo povinnosti mít v okamžiku uskutečnění evidované tržby vyvěšeno informační oznámení podle § 25.

Procesním předpisem, kterým se kontrolní nákup řídí, je **daňový řád**. Ke kontrolnímu nákupu může dojít v rámci výkonu pravomoci správce daně, tj. zejména v rámci vyhledávací činnosti (což bude zpravidla v rámci místního šetření). Norma, která je obsažena v § 24, nemá tedy za cíl zakládat nový zcela nezávislý procesní nástroj. V této souvislosti je nutné poznamenat, že během kontrolního nákupu je vyloučeno utajené pořizování záznamů, a sice s ohledem na znění § 80 daňového řádu, kde je uvedeno omezení spočívající v nutnosti uvědomit o probíhajícímu postupu osoby, vůči nimž je úkon vykonáván. Nastavení hranic výkonu pravomoci kontrolního nákupu přitom plyne z garancí zajištěných ústavním pořádkem a mezinárodními smlouvami. Ve vztahu k pořizování utajených záznamů se uplatní článek 8 odstavec 1 a 2 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Podle ustanovení odstavce 1 má každý právo na respektování svého soukromého a rodinného života, obydlí a korespondence. Podle

ustanovení odstavce 2 státní orgán nemůže do výkonu tohoto práva zasahovat, kromě případů, kdy je to v souladu se zákonem a nezbytné v demokratické společnosti v zájmu národní bezpečnosti, veřejné bezpečnosti, hospodářského blahobytu země, předcházení nepokojům a zločinnosti, ochrany zdraví nebo morálky nebo ochrany práv a svobod jiných. Přitom obě ustanovení jsou v souladu s článkem 10 Ústavy součástí právního řádu České republiky a stanoví-li něco jiného než zákon, použije se jejich znění. K přímé aplikaci těchto ustanovení na nastavení mezi možnostmi pořízení záznamů bez vědomí zaznamenávaných osob se již několikrát vyjádřil Nejvyšší správní soud, například v rozsudku ze dne 5. listopadu 2009, č. j. 1 Afs 60/2009 – 119, nebo v rozsudku ze dne 25. února 2010, č. j. 9 As 38/2009 a stanovil třibodovou posloupnost při zkoumání možnosti užití „utajeného“ záznamu:

(1.) Je nutné rozlišit (i) zda se jedná o obecné pořízení záznamu vázaného například ve vztahu k veřejnému prostranství za účelem zajištění veřejného pořádku a bezpečnosti, nebo (ii) zda se jedná o pořízení systematického záznamu cíleného na konkrétní osobu, či její činnost; pokud se jedná o záznam cílený na konkrétní osobu, je nutné zkoumat další kritéria;

(2.) je nutné zkoumat, zda úkon v dané situaci má nebo může mít povahu zásahu do „soukromého života“ (ve smyslu článku 8 odstavec 1 Úmluvy) – přitom však zásahem do soukromého života není jen snímání čistě „rodinného života“, ale zásahem může být i snímání osoby v pracovněprávních souvislostech nebo při podnikatelské činnosti, zvláště v konsekvencích, kdy hrozí riziko, že v jejich průběhu může k okolnostem soukromého života dojít (např. hovory, telefonáty, kontakt s blízkými osobami) – tyto skutečnosti je nutné zkoumat vždy ad hoc ve vztahu k individuálnímu případu obchodního či podnikatelského života; negace je tak možná pouze v případech, že potence zásahu je zcela vyloučena; pokud potence zásahu do soukromého života vyloučena není, je nutné naplnit poslední kritéria;

(3.) je nutné zkoumat, zda takový postup byl učiněn (i) v souladu se zákonem, a zároveň (ii) zda je v demokratické společnosti nezbytný v zájmu národní bezpečnosti, veřejné bezpečnosti, hospodářského blahobytu země, předcházení nepokojům a zločinnosti, ochrany zdraví nebo morálky nebo ochrany práv a svobod jiných (ve smyslu článku 8 odstavec 2 Úmluvy). Vyloučení možnosti utajeného pořízení záznamu obsažené v § 80 daňového řádu však implicitně stanoví, že správa daní není dostatečně významným účelem, který je možné podřadit nejen pod pojem „hospodářský blahobyt země“, ale i pod jakýkoliv jiný pojem ve smyslu článku 8 odstavec 2 Úmluvy a ospravedlnovat utajené pořízení záznamu za účelem správy daní. Tyto závěry nevyvrací ani úprava pořízení záznamu obsažená ve znění § 8 kontrolního řádu, která utajení oproti daňovému řádu výslovně nevylučuje, neboť kontrolní řád je obecným předpisem pro postup dozoru v rámci působnosti všech orgánů veřejné správy a kritéria pro utajení mohou být v rámci kontrol vykonávaných na jeho základě dána na základě naplnění jiných účelů uvedených v článku 8 odstavec 2 Úmluvy, kdy je v těchto případech při naplnění uvedených kritérií užití utajeného záznamu možné.

Materiální povahu kontrolního nákupu jakožto institutu, který není v právním řádu novinkou, lze pomocně definovat též z úpravy zákona č. 255/2012 Sb., kontrolního řádu.

Odstavec 2 obsahuje právní fikci normující, že na jednání poplatníka a orgánu příslušného k prověřování plnění povinností při kontrolním nákupu se pro účely evidence tržeb vždy hledí jako na **dvoustranné právní jednání uzavření smlouvy**. Důsledkem je, že bez ohledu na reálnou povahu právního jednání je v rámci konstrukce soukromoprávních skutečností rozhodujících pro způsobení následku právního jednání prověřujícímu orgánu propůjčeno postavení, na základě kterého se na něj hledí, jako by splňoval veškeré předpoklady vyžadované pro uskutečnění tohoto právního jednání normami soukromého práva, zejména se na něj hledí, jako na právní entitu disponující vůlí. Následkem uvedené fikce vzniká kontrolovanému poplatníkovi poskytnutím platby příslušným orgánem v průběhu kontrolního nákupu evidovaná tržba, na níž se vztahuje povinnost evidence a související povinnosti s danou právní skutečností spojené, jejichž dodržení je předmětem zjištění v rámci postupu kontrolního nákupu.

Odstavec 3 upravuje **zvláštní případ odstoupení od smlouvy** uzavřené při kontrolním nákupu podle fikce uvedené v odstavci 2. Kontrolovaný poplatník i orgán příslušný k prověřování plnění povinností zásadně mohou od smlouvy uzavřené při výkonu kontrolního nákupu odstoupit. Výjimkou jsou situace, odporuje-li takový postup podstatě kontrolního nákupu, nebo byla-li by uplatněním tohoto postupu poplatníkovi způsobena majetková újma.

„*Odporovat povaze předmětu kontrolního nákupu*“ bude odstoupení od smlouvy zejména tehdy, pokud předmět kontrolního nákupu je touto koupí spotřebován. Typicky se jedná třeba o služby kadeřníka. „*Vrácením bude poplatníkovi způsobena majetková újma*“ a odstoupení od smlouvy nebude přípustné zejména tehdy, kdy je předmět kontrolního nákupu vlastním předáním nebo úkonem k němu směřujícím znehodnocen, například při prodeji potraviny ve fastfoodu, kdy prodejce při zpětném odběru již zboží s ohledem na ztrátu bezprostřední čerstvosti nebude moci znovu prodat (znehodnocení tím, že potravina vychladla nebo tím, že předání nazpět a další prodej by již nebyly v souladu s hygienickým standardem). Pokud dojde ke kontrolnímu nákupu a zpětnému předání tohoto kontrolního nákupu s časovým posunem (v případě vystavení účtenky bez fiskálního identifikačního kódu je v některých případech relevantní, aby veřejný orgán posečkal s vrácením předmětu kontrolního nákupu kvůli plynutí osmačtyřicetihodinové lhůty pro odeslání transakce), může dojít ke značnému poklesu hodnoty či prodejnosti zboží tím, že se významně přiblíží minimální doba trvanlivosti. V takovém případě také nelze s největší pravděpodobností uplatnit

odstoupení od smlouvy.

Z hlediska lhůty pro odstoupení od smlouvy není žádné pravidlo explicitně stanoveno. Nelze však toto vykládat tím způsobem, že lze odstoupení od smlouvy aplikovat jakkoliv dlouho po realizaci kontrolního nákupu. Správce daně si musí na základě zásad šetření práv subjektů zúčastněných na správě daně (§ 7 odst. 2 a též § 5 odst. 3 daňového řádu) počínat tak, aby nikomu nevznikaly zbytečné náklady, což v kontextu tohoto ustanovení znamená, že je povinen uplatňovat toto pravidlo bezprostředně po splnění účelu kontrolního nákupu (tj. prověření, zda poplatník plní či neplní evidenční povinnost). Nadto otálení s vrácením plnění může být hodnoceno též jako nehospodárné jednání (též § 7 odst. 2 daňového řádu), neboť otálením se zvyšuje riziko, že odstoupení od smlouvy „*bude odporovat povaze předmětu kontrolního nákupu*“ (např. vrácení výrobku, který již poplatník neprodává – typicky v případě módního zboží). Důsledkem je pak zánik možnosti odstoupení od smlouvy.

ČÁST TŘETÍ INFORMAČNÍ POVINNOSTI

§ 25

Informační povinnost poplatníka

(1) Poplatník je povinen mít na místě, kde se běžně uskutečňují evidované tržby, umístěno informační oznámení, které je dostatečně viditelné a čitelné, pokud to nevyklučuje povaha věci. Informační oznámení je poplatník povinen umístit na internetové stránky, na kterých jsou nabízeny zboží nebo služby.

(2) Obsahem informačního oznámení je

- a) text ve znění „Podle zákona o evidenci tržeb je prodávající povinen vystavit kupujícímu účtenku. Zároveň je povinen zaevidovat přijatou tržbu u správce daně online; v případě technického výpadku pak nejpozději do 48 hodin.“, eviduje-li poplatník v daném pokladním místě tržby v běžném režimu, nebo
- b) text ve znění „Podle zákona o evidenci tržeb je prodávající povinen vystavit kupujícímu účtenku. Příjemce tržby eviduje tržby ve zjednodušeném režimu, tzn. je povinen zaevidovat přijatou tržbu u správce daně nejpozději do 5 dnů.“, eviduje-li poplatník v daném pokladním místě tržby ve zjednodušeném režimu.

§ 25 ukládá **zvláštní informační povinnost** poplatníka, který má tržby evidovat. Ustanovení odstavce 1 stanoví povinnost poplatníka mít v době uskutečnění evidované tržby na místě, kde se běžně uskutečňují evidované tržby, vyvěšeno informační oznámení. Přitom vymezuje základní zákonný rámec formálních náležitostí této informace, kterými je dostatečná viditelnost a čitelná forma.

„*Čitelnost*“ se rozumí, že význam textu bude z hlediska průměrného čtenáře **dostatečně identifikovatelný**. Není proto přípustné narušovat integritu textu, např. dělením nápisu barevností nebo fontem, které snižují čitelnost sdělení, nebo jinými prvky, které jsou způsobilé zastřít celkový význam, například neúměrně malým písmem. „*Viditelným místem*“ se rozumí místo, které objektivně zajišťuje **dostatečný výhled** na informační oznámení. Informační oznámení přitom může být za podmínky splnění stanovených parametrů obsaženo ve formě nápisu na pevném podkladu (ceduli), nebo i v jiné formě, např. jako digitální text vložený jako zobrazovaná data na elektronickém zobrazovacím zařízení (elektronické ceduli, nebo jiném druhu elektronického zobrazovače).

V případě **porušení** této povinnosti hrozí porušiteli sankce podle § 29 odst. 2 písm. c) zákona. Informační povinnost přitom dopadá také na poplatníka, který nabízí zboží nebo služby na internetových stránkách. V praxi tak uvedená modifikace informační povinnosti dopadne na nabídku obchodů provozovaných dálkovým způsobem prostřednictvím webových stránek - tzv. e-shopů, a dalších služeb vyhovujících stanovenému kritériu. Na uvedeného poplatníka se z povahy věci vztahuje režim informační povinnosti pouze v tom rozsahu, který u něj neodporuje povaze dálkového způsobu provozování dané činnosti, zejména s ohledem na přizpůsobení kritérií „*čitelnosti*“ a „*viditelného místa*“ povaze formátu internetových stránek. Poplatník tak splní uvedenou povinnost umístěním textu na libovolném místě dostatečně viditelném pro každého návštěvníka webových stránek, například na úvodní webové stránce, a sice v grafickém vyjádření, které stále plní účel sledovaný „*plnohodnotným*“ plněním informační povinnosti u ostatních poplatníků.

Zároveň se v odstavci 2 stanoví údaje, které mají být obsahem informačního oznámení. **Obsah údajů** je podle zákonného znění rozlišován podle toho, zda poplatník uskutečňuje evidenci v běžném režimu [písmeno a)], nebo zda eviduje tržby ve zjednodušeném režimu [písmeno b)].

§ 26

Informační povinnost správce daně

- (1) Správce daně poskytuje poplatníkovi informace shromažďované na společném technickém zařízení správce daně způsobem umožňujícím dálkový přístup.
- (2) Správce daně zveřejní způsobem umožňujícím dálkový přístup
 - a) rozsah a členění informací poskytovaných podle odstavce 1 a
 - b) podmínky a postup pro poskytnutí informací podle odstavce 1.

§ 26 upravuje povinnost správce daně umožnit poplatníkovi povinnému k evidenci zpětné **nahlédnutí do informací** shromažďovaných na technickém zařízení správce daně, tedy údajů, které byly předmětem evidenční povinnosti podle § 18 odst. 1 písm. a) a § 19 a podrobnosti tohoto zpětného zpřístupnění. Jedná se tedy o legislativní podklad zpětné „služby“ poplatníkovi ze strany systému evidence tržeb.

Odstavec 1 upravuje **způsob**, jakým mají být informace shromažďované na technickém zařízení správce daně poplatníkovi zpřístupněny. Uvedené údaje poskytuje správce daně prostřednictvím dálkového přístupu, kterým se rozumí prostředky internetového připojení.

Odstavec 2 stanoví, jakým způsobem bude stanoven **rozsah a členění informací poskytovaných poplatníkovi** dálkovým přístupem podle odstavce 1 a podmínky a následný postup pro jejich poskytnutí. Zároveň se stanoví, že orgánem zmocněným ke stanovení těchto podrobností ohledně poskytnutí uvedených informací poplatníkovi je správce daně.

§ 27

Ověření účtenky u správce daně

- (1) Správce daně umožní způsobem umožňujícím dálkový přístup každému ověřit, zda byly údaje o dané tržbě zaslány správci daně.
- (2) Správce daně zveřejní způsobem umožňujícím dálkový přístup podmínky a postup pro poskytnutí informací podle odstavce 1.

§ 27 upravuje povinnost správce daně umožnit osobě disponující údaji z účtenky způsobem umožňujícím dálkový přístup ověřit, zda byla **konkrétní účtenka** vystavena k tržbě evidované v evidenci tržeb. Uvedené ustanovení má povahu výjimky z povinnosti mlčenlivosti podle § 52 daňového řádu, neboť jestliže je osobě disponující účtenkou přiznáno právo na ověření, pak je vůči ní mlčenlivost prolomena z povahy věci. Orgánem zmocněným ke stanovení podrobností ohledně podmínek a postupu pro poskytnutí uvedených informací poplatníkovi je správce daně.

ČÁST ČTVRTÁ
SPRÁVNÍ DELIKTY

§ 28

Přestupky

- (1) Fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že závažným způsobem úmyslně ztíží nebo zmaří evidenci tržeb.
- (2) Za přestupek podle odstavce 1 lze uložit pokutu do 500 000 Kč.

Při aplikaci § 28 je třeba vycházet z podpůrné úpravy obsažené v zákoně č. 200/1990 Sb., o přestupcích. Dle § 11 odst. 2 zákona o přestupcích lze namísto pokuty uložit **napomenutí**. Zákon o evidenci tržeb tuto možnost explicitně neuvádí, neboť již plyne přímo z obecného předpisu. V odstavci 1 se uvádí **skutková podstata přestupku** dopadající na všechny fyzické osoby spočívající v tom, že jmenované osoby **závažným způsobem** reálně ztíží dosažení účelu evidence tržeb, nebo dosažení účelu evidence tržeb zcela zmaří. K naplnění skutkové podstaty tedy nepostačí pouhá příprava, či pokus o ztížení, ani reálné způsobení účinku, který nedosahuje závažné intenzity. Z hlediska subjektivní stránky se vyžaduje **zavinění ve formě úmyslu**, který se vztahuje jak k nesplnění zákonné povinnosti, tak ke ztížení, či zmaření evidence tržeb. K naplnění uvedené skutkové podstaty může dojít pouze za předpokladu splnění uvedených kvalifikovaných okolností.

Obsahem skutkové podstaty není specifikace konkrétního způsobu jednání, kterým má být skutková podstata naplněna, vlastním předpokladem však je, že znaky skutkové podstaty mohou být bez ohledu na způsob jednání reálně naplněny pouze nejzávažnějšími skutky spočívajícími například v úmyslné výrobě a distribuci softwaru

způsobitelného zajistit obcházení povinností podle tohoto zákona, nebo jiném jednání splňujícím vymezenou míru závažnosti. Bez naplnění této míry nemůže být skutek kvalifikován jako přešůpek podle tohoto ustanovení.

Odstavec 2 upravuje výši **pokut**, jež lze za naplnění skutkové podstaty přešůpku podle odstavce 1 uložit. Toto ustanovení je povahou speciální k § 13 odst. 1 zákona o přešůpcích. Pokutu lze uložit do horní hranice 500 000 Kč.

Při stanovení druhu a výše sankce je nutné přihlédnout ke **konkrétním okolnostem případu**. Mezi kritéria posuzovaná při určování druhu a výměry sankce patří polehčující i přitěžující okolnosti, tedy skutečnosti, které nejsou rozhodné pro naplnění samotné skutkové podstaty a které se vztahují k míře ohrožení či porušení objektu útoku, způsobu spáchání, subjektivním okolnostem netvořícím znak samotné skutkové podstaty přešůpku (v případě zákona o evidenci tržeb přichází k uvážení „*motiv*“, či „*pohnutka*“), pachatele a vybraným dalším skutečnostem. Z toho vyplývá, že s ohledem na zajištění proporcionality uložené sankce je nutné přihlédnout i k poměrům pachatele, zahrnujícím jeho dosavadní činnost a jeho majetkové poměry. Tato kritéria nejsou v ustanoveních při určování druhu a výměry sankce standardně výslovně uváděna. Přesto je povinností správního orgánu k uvedeným kritériím při volbě konkrétního druhu a výměry sankce bez dalšího přihlížet, a to zejména s ohledem na to, že sankce nesmí být pro pachatele likvidační. Ustanovení neobsahuje obdobné skutkové podstaty přešůpků vztahující se k porušení vybraných povinností při evidenci tržeb poplatníky, kteří jsou fyzickými osobami, jako ty, které jsou uvedeny v § 29 odst. 2 jako skutkové podstaty správních deliktů právníckých a podnikajících fyzických osob. Důvodem této absence je, že povinnost evidovat tržby se týká toliko tržeb z podnikání.

§ 29

Správní delikty právníckých a podnikajících fyzických osob

- (1) Právnícká nebo podnikající fyzická osoba se dopustí správního deliktu tím, že závažným způsobem ztíží nebo zmaří evidenci tržeb.
- (2) Právnícká nebo podnikající fyzická osoba se dopustí správního deliktu tím, že jako osoba, která eviduje tržby, poruší povinnost
 - a) zaslat datovou zprávou údaje o evidované tržbě správci daně,
 - b) vystavit účtenku tomu, od koho evidovaná tržba plyne,
 - c) umístit informační oznámení,
 - d) zacházet s autentizačními údaji nebo certifikátem pro evidenci tržeb tak, aby nemohlo dojít k jejich zneužití.
- (3) Za správní delikt se uloží pokuta
 - a) do 500 000 Kč, jde-li o správní delikt podle odstavce 1 nebo 2 písm. a) nebo b),
 - b) do 50 000 Kč, jde-li o správní delikt podle odstavce 2 písm. c) nebo d).

§ 29 upravuje **správní delikty** právníckých osob a fyzických osob podnikajících. Odstavec 1 uvádí skutkovou podstatu správního deliktu dopadající na všechny právnícké osoby a fyzické osoby podnikající bez ohledu na to, zda jsou či nejsou poplatníkem, který má tržbu evidovat, spočívající v tom, že jmenované osoby závažným způsobem reálné ztíží dosažení účelu evidence tržeb, nebo dosažení účelu evidence tržeb zcela zmaří. K naplnění skutkové podstaty tedy nepostačí pouhá příprava, či pokus o ztížení, ani reálné způsobení účinku, které nedosahuje závažné intenzity. K naplnění uvedené skutkové podstaty může totiž dojít pouze za předpokladu **splnění uvedených kvalifikovaných okolností**.

Obsahem skutkové podstaty tak není specifikace konkrétního způsobu jednání, kterým má být skutková podstata naplněna, vlastním předpokladem však je, že znaky skutkové podstaty mohou být bez ohledu na způsob jednání reálné naplněny pouze nejzávažnějšími skutky spočívajícími například v úmyslné výrobě a distribuci softwaru způsobitelného zajistit obcházení povinností podle tohoto zákona, nebo jiném jednání splňujícím vymezenou míru závažnosti. Bez naplnění této míry **nemůže být skutek kvalifikován jako přešůpek** podle tohoto ustanovení. Mimo jiné je tuto skutkovou podstatu za stanovených podmínek způsobitelné naplnit účelové stanovení mezní doby odezvy podle § 21 odst. 2.

V odstavci 2 se uvádějí **skutkové podstaty správních deliktů** právnícké osoby a podnikající fyzické osoby, která eviduje tržby. V písmeni a) se uvádí skutková podstata správního deliktu právnícké osoby a podnikající fyzické osoby, která eviduje tržby, spočívající v uskutečnění evidované tržby bez řádného a včasného zaslání údajů o tržbě správci daně. K zaslání údajů tedy musí dojít řádně a včas (sankcionovatelná je tedy rovněž prodeleva). Včas jsou však zaslány údaje v případě zákonem předvídaném, kupříkladu při výpadku spojení a překročení mezní doby odezvy, pokud dojde k následnému zaslání v rámci osmačtyřicetihodinové lhůty.

V písmeni b) se uvádí skutková podstata správního deliktu právnické osoby a podnikající fyzické osoby, která eviduje tržby, spočívající v **uskutečnění evidované tržby bez řádného a včasného vystavení účtenky** osobě, od které tržba plyne. V písmeni c) se uvádí skutková podstata správního deliktu právnické osoby a podnikající fyzické osoby, která eviduje tržby, spočívající v tom, že tato **nevývěsí v provozovně informační oznámení** se stanoveným obsahem v souladu se zákonem podle § 25. V písmeni d) se uvádí skutková podstata správního deliktu právnické osoby a podnikající fyzické osoby, která eviduje tržby, spočívající v tom, že tato **poruší svou povinnost zacházet s autentizačními údaji** nebo certifikátem evidence tržeb tak, aby nemohlo dojít k jejich zneužití podle § 16.

Odstavec 3 upravuje výši **pokut**, jež lze za naplnění jednotlivých skutkových podstat správních deliktů podle odstavců 1 a 2 uložit.

Při stanovení druhu a výše sankce je nutné přihlídnout ke konkrétním okolnostem případu. Mezi **kritéria** braná v potaz při určování druhu a výměry sankce patří polehčující i přitěžující okolnosti, tedy skutečnosti, které nejsou rozhodné pro naplnění samotné skutkové podstaty a které se vztahují k míře ohrožení či porušení objektu útoku, způsobu spáchání, subjektivním okolnostem netvořícím znak samotné skutkové podstaty správního deliktu (v případě zákona o evidenci tržeb přichází k uvážení vedle obligatorních znaků zavinění nezohledňovaných na základě uplatnění principu objektivní odpovědnosti také „*motiv*“, či „*pohnutka*“), pachatelů a vybraným dalším skutečností. Z uvedeného vyplývá, že s ohledem na zajištění proporcionality uložené sankce je nutné přihlídnout i k poměrům pachatele, zahrnujícím jeho dosavadní činnost a jeho majetkové poměry. Tato kritéria nejsou v ustanoveních při určování druhu a výměry sankce standardně výslovně uváděna. Přesto je povinností správního orgánu k uvedeným kritériím při volbě konkrétního druhu a výměry sankce bez dalšího přihlížet, a to zejména s ohledem na to, že **sankce nesmí být pro pachatele likvidační**.

§ 30

Společná ustanovení ke správním deliktům

- (1) Správní delikt podle tohoto zákona projednává
 - a) finanční úřad, nebo
 - b) celní úřad.
- (2) Správní delikt projednává ten orgán, který provádí nebo provedl prověřování plnění povinností podle tohoto zákona.
- (3) Právnická osoba a podnikající fyzická osoba za správní delikt neodpovídá, prokáže-li, že vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránila.
- (4) Odpovědnost za správní delikt zaniká, jestliže správní orgán o něm nezahájil řízení do 1 roku ode dne, kdy se o něm dozvěděl, nejpozději však do 3 let ode dne, kdy byl spáchán.
- (5) Pokuta je splatná do 30 dnů ode dne nabytí právní moci rozhodnutí, jímž byla uložena.
- (6) Příjem z pokut je příjmem státního rozpočtu.

V § 30 jsou upravena ustanovení společná správním deliktům v širším slova smyslu, tedy přestupkům i správním deliktům. Odstavec 1 a 2 upravuje **věcnou a místní příslušnost** a pravomoc vybraných orgánů veřejné moci k projednání správních deliktů podle zákona o evidenci tržeb. Podle odstavce 1 vymežující věcnou příslušnost jsou těmito orgány finanční úřady ve smyslu § 8 odst. 1 zákona č. 456/2011 Sb., o Finanční správě České republiky a celní úřady ve smyslu § 6 odst. 1 zákona č. 17/2012 Sb., o Celní správě České republiky. Dané ustanovení je speciálním ustanovením vůči § 52 zákona o přestupcích. Správními delikty se v tomto ustanovení rozumí správní delikty právnických a podnikajících fyzických osob a přestupky. Obdobná formulace je použita např. v zákoně č. 426/2011 Sb., o důchodovém spoření.

V odstavci 2 se stanovuje norma k **určení místní příslušnosti** orgánu projednávajícího správní delikty podle zákona o evidenci tržeb. Místní příslušnost je dána u věcně příslušného orgánu, který zjistil porušení povinnosti. Místně příslušným tak bude kterýkoliv z věcně příslušných orgánů vymezených v odstavci 1, který zjistí porušení povinnosti. Zahájit a vést řízení však může takový orgán pouze v případech, že v téže věci již není zahájeno a vedeno řízení jiným orgánem, popřípadě již nebylo v dané věci rozhodnuto (překážka litispendence nebo rei iudicatae). Tato norma je pak speciální normou vůči ustanovení § 55 přestupkového zákona, který pro určení místní příslušnosti volí jiná kritéria.

V odstavci 3 se vymezuje speciální ustanovení o **odpovědnosti** právnické osoby a fyzické osoby podnikající za správní delikt. Obsahem ustanovení je liberační důvod pro vyloučení odpovědnosti v případě správních deliktů právnických osob

nebo fyzických osob podnikajících podle tohoto zákona, u nichž se uplatňuje koncept odpovědnosti bez ohledu na zavinení. Podnikající právnická osoba nebo fyzická osoba musí prokázat, že vynaložila veškeré úsilí, které by bylo v daném konkrétním případě objektivně možné (a tedy i spravedlivé) požadovat od jakékoliv jiné osoby, pokud by se ocitla na jejím místě, aby porušení právní povinnosti tvořícímu obecný znak tohoto správního deliktu zabránila. Přitom je nutné zdůraznit, že jako důvod **vyloučení odpovědnosti** mohou za splnění stanovených podmínek působit i prokázané důvodné okolnosti nezáležející v dispozici poplatníka, které zabránily zaslání údajů o tržbě ve lhůtách stanovených tímto zákonem v případě překročení mezní doby odezvy podle § 22, nebo v případě vedení tržeb ve zjednodušeném režimu podle § 23. Příkladem může být např. přepětí v elektrické síti způsobivší ztrátu všech zařízení, která jsou schopna elektronickou evidenci realizovat. Situaci vedoucí k porušení povinnosti, při níž nelze objektivně nikdy na straně poplatníka vyšší úsilí vyžadovat, jsou i situace tzv. vyšší moci (*vis maior*), tedy náhlé, nepředvídatelné a nevyhnutelné okolnosti, které poplatníkovi zabránily ve splnění uložené povinnosti. V uvedeném případě postačí k uplatnění institutu liberace prokázání jejího působení v daném případě poplatníkem.

Ve vztahu k poplatníkům, kteří jsou fyzickými osobami, je **nedostatek odpovědnosti** za přestupek za nastíněné situace pokryt nedostatkem subjektivní stránky v podobě neexistence zavinení. Tyto přestupky pracují s institutem „zavinení“, který je pro poplatníka ještě příznivější než liberace v rámci objektivní odpovědnosti (viz výše), která k založení odpovědnosti zavinení nevyžaduje.

V odstavci 4 se stanoví **subjektivní a objektivní lhůta**, po jejichž uplynutí dochází k zániku odpovědnosti za správní delikt (přestupek a správní delikt právnické a podnikající fyzické osoby) podle tohoto zákona. Subjektivní lhůta činí jeden rok ode dne, kdy se správní orgán o spáchání dozvěděl. Objektivní lhůta činí tři roky od spáchání správního deliktu. K zániku odpovědnosti dojde okamžikem uplynutí kterékoliv lhůty. Pro zamezení zániku odpovědnosti je rozhodné zahájení řízení, nikoliv vydání rozhodnutí ve věci či jiný procesní okamžik.

V odstavci 5 a 6 se stanovují **podrobnosti výběru pokut**. Věcná příslušnost k vybírání pokut je stanovena v § 10 odst. 1 písm. f) zákona č. 456/2011 Sb., o Finanční správě České republiky, resp. v § 8 odst. 1 písm. c) zákona č. 17/2012 Sb., o Celní správě České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

Odstavec 5 stanoví **splatnost pokuty**. Splatnost pokuty je vždy závislá na právní moci rozhodnutí, jímž byla uložena. U rozhodnutí o pokutě není přípustná předběžná vykonatelnost. Rovněž není přípustné, aby správní orgán, který pokutu ukládá, stanovil lhůtu odchýlnou od zákona – tedy kratší nebo delší než třicet dnů od právní moci rozhodnutí.

Odstavec 6 vymezuje **rozpočtové určení pokuty**. Příjem získaný výběrem pokut je podle tohoto odstavce vždy příjmem státního rozpočtu.

ČÁST PÁTÁ OPATŘENÍ K VYNUCENÍ NÁPRAVY § 31

Uzavření provozovny a pozastavení výkonu činnosti

(1) Zjistí-li orgán příslušný k prověřování plnění povinností při evidenci tržeb zvláště závažné porušení povinnosti zasílat údaje o evidované tržbě nebo vydávat účtenky, nařídí okamžitě

- a) uzavření provozovny nebo
- b) pozastavení výkonu činnosti, při které dochází k evidenci tržeb.

(2) Orgán příslušný k prověřování plnění povinností při evidenci tržeb zruší rozhodnutím opatření podle odstavce 1 bez zbytečného odkladu poté, co poplatník prokáže, že pominul důvod, pro který bylo toto opatření nařízeno. Proti rozhodnutí o zrušení opatření podle odstavce 1 se nelze odvolat.

(3) Výkon uzavření provozovny nebo pozastavení výkonu činnosti provede orgán, který opatření uložil, vyvěšením rozhodnutí o tomto opatření na vhodném a zvenčí viditelném místě u přístupového místa do provozovny. Je-li více přístupových míst do provozovny, vyvěsí se rozhodnutí u všech těchto přístupových míst.

(4) Opatřením podle odstavce 1 nesmí být znemožněn výkon veřejné moci.

§ 31 upravuje **opatření k vynucení nápravy** v podobě uzavření provozovny nebo pozastavení výkonu činnosti. Rozhodnutí o tomto opatření je správním rozhodnutím podle § 67 správního řádu vydaným ve správním řízení podle části druhé a třetí správního řádu. Odstavec 1 upravuje podmínky, za kterých lze opatření **uzavření provozovny** nebo **pozastavení výkonu činnosti** uložit a způsob uložení. Zároveň se upravuje orgán, který má pravomoc k uložení tohoto opatření. Orgán

příslušný k prověřování plnění povinností při evidenci tržeb uloží opatření uzavření provozovny, zjistí-li na straně poplatníka povinného provádnout evidenci takové porušení povinností podle tohoto zákona, jehož následkem je závažné ohrožení průběhu evidence tržeb. K uložení opatření tedy nepostačuje samotné zjištění porušení povinností podle zákona o evidenci tržeb, které nedosahuje míry mající za následek ohrožení průběhu evidence tržeb závažné intenzity.

„Závažným ohrožením průběhu evidence tržeb“ se má na mysli důsledek jednání poplatníka, který musel být poplatníkovi v průběhu jednání, kterým porušil vybranou právní povinnost při evidenci tržeb, zjevně znám a předpokládán, přičemž v praxi bude odpovídat úmyslnému obcházení zákona v míře, která dosahuje stupně zjevně způsobitelného zcela zkrslit obraz o skutečnostech rozhodných z hlediska daňové povinnosti poplatníka. Příslušný orgán je přitom oprávněn uložit primárně uzavření provozovny. Pozastavení výkonu činnosti bude uloženo zpravidla za podmínky, že poplatník nedisponuje provozovnou, u které by bylo možné opatření uzavření provozovny vykonat.

Zejména ve vztahu k ústavním garancím obsaženým v článku 11 (ochrana majetku) a článku 26 odst. 1 (právo podnikat) ústavního zákona č. 2/1993 Sb., Listiny základních práv a svobod je nutné konstatovat, že pochybnosti vůči případným nežádoucím a záporným účinkům na straně poplatníků nebudou narušeny pouze v případě, že tato opatření budou využívána výhradně v krajních případech, zejména za stavu prokazatelného zneužití podnikatelského prostředí k cílenému obcházení daňové povinnosti, při němž dochází k naprostému ignorování systému evidence. Uvedená opatření lze tedy považovat výhradně za **nejkrajnější prostředek** zajištění stavu, který je zcela v rozporu s právem.

Odstavec 2 stanoví, že pakliže poplatník do stanovené doby, po které má opatření trvat, porušení povinností neodstraní a neoznámí tuto skutečnost správci daně, nebude mu vydáno rozhodnutí o ukončení trvání opatření. Jinými slovy, dokud poplatník aktivně sám nezajistí **nápravu** a nesdělí to příslušnému úřadu, jeho provozovna zůstane uzavřena (podnikání bude pozastaveno).

Odstavec 3 stanoví **podmínky výkonu uloženého opatření** uzavření provozovny nebo pozastavení výkonu činnosti. To provede orgán, který opatření nařídil. Za této situace vyvěsí rozhodnutí o nařízení opatření na vhodném a zvenčí viditelném místě u vstupu do provozovny, „Vhodným a zvenčí viditelným místem“ se přitom rozumí místo, na kterém je vyvěšení rozhodnutí na první pohled patrné běžnému návštěvníku provozovny ještě před vstupem do provozovny, a které umožňuje seznáání skutečnosti, že k danému prostoru se uložená sankce uzavření provozovny vztahuje. Je-li však předmětem rozhodnutí pozastavení výkonu činnosti, je možné uvedený způsob výkonu z povahy věci provést pouze v konkrétních případech, kdy je takový výkon uskutečnitelný. Tak nebude uvedeným způsobem prováděn výkon v případě neexistence provozovny poplatníka (např. v případě poskytování služeb přímo u zákazníka), nebo ve vztahu k těm provozovnám, které jsou neúměrně vzdáleny od provozovny, ve které byly skutečnosti vedoucí k uložení opatření zjištěny, nebo v případě jiných důvodných okolností. Pro § 33 je podpůrným předpisem pro účely procesního režimu tohoto opatření daňový řád. Cílem uvedené konstrukce je, aby se pro účely ukládání opatření mohla použít obecná úprava daňového řízení a další související instituty obsažené v daňovém řádu.

ČÁST ŠESTÁ ZÁVAZNÉ POSOUZENÍ § 32

Závazné posouzení o určení evidované tržby

- (1) Správce daně vydá na žádost poplatníka rozhodnutí o závazném posouzení o určení evidované tržby.
- (2) Předmětem závazného posouzení je určení, zda je platba evidovanou tržbou nebo zda platba může být evidována ve zjednodušeném režimu.
- (3) V žádosti o vydání rozhodnutí o závazném posouzení poplatník uvede
 - a) popis platby, která má podléhat posouzení, a
 - b) návrh výroku rozhodnutí o závazném posouzení.

§ 32 poskytuje poplatníkovi jistotu, zda daná tržba skutečně představuje evidovanou tržbu a evidenci tržeb podléhá. Podle odstavce 1 může poplatník, který má pochybnosti o tom, zda platba, kterou přijímá nebo bude přijímat do budoucna, je považována za evidovanou tržbu, požádat místně příslušného správce daně o rozhodnutí ve formě **závazného posouzení**.

Předmětem závazného posouzení nemusí být pouze skutečnost, zda je tržba evidovanou tržbou, ale také posouzení, zda tato tržba může být evidována ve zjednodušeném režimu. Podle odstavce 3 musí žadatel v žádosti o závazné posouzení uvést své identifikační údaje, platby, na které se má závazné posouzení vztahovat a jejich popis, a to v míře dostatečné

k posouzení. Součástí žádosti o vydání rozhodnutí o závazném posouzení je vedle těchto údajů také **návrh výroku rozhodnutí** o závazném posouzení (vlastní návrh poplatníka, jak by mělo být rozhodnuto).

ČÁST SEDMÁ SPOLEČNÁ A ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

§ 33

Vztah k daňovému řádu

Nestanoví-li tento zákon jinak, postupuje se při řízení a jiném postupu týkajícím se evidence tržeb podle daňového řádu s výjimkou správních deliktů.

V § 33 se určuje, že při správě evidence tržeb se postupuje podle **daňového řádu**. Výjimku tvoří řízení o přestupcích a správních deliktech, na které se uplatní správní řád z povahy věci v kombinaci se zněním ustanovení § 33 tohoto zákona – cílem je sjednocení procesu správního trestání bez ohledu na to, na základě jaké právní úpravy byly zjištěny skutečnosti odůvodňující zahájení řízení o správním deliktu či přestupku, případně řízení o předběžném opatření.

Aplikačním dopadem dvou různých procesních režimů je, že k získání relevantních údajů o dodržování povinností uložených zákonem o evidenci tržeb budou Finanční správě a Celní správě **svěřeny pravomoci** podle daňového řádu umožňující jim aktivně zjišťovat skutečnosti rozhodné pro zahájení správního řízení o přestupku či správním deliktu. Zejména se jedná o vyhledávací činnost podle § 78 daňového řádu a místní šetření podle § 80 daňového řádu. Daňový řád se uplatní rovněž pro předávání informací na základě § 34. Ve vztahu k institutům v rámci výše vymezené působnosti daňového řádu lze dodat, že z povahy ustanovení zákona a zmocňovacího ustanovení vyplývá, že případný partikulární charakter těchto institutů obsažených v zákoně o evidenci tržeb jim propůjčuje povahu zvláštních ustanovení, vůči nimž jsou příslušná ustanovení daňového řádu podřídnou normou.

§ 34

Spolupráce orgánů veřejné moci

Zjistí-li orgán veřejné moci při výkonu své působnosti porušení tohoto zákona, oznámí tuto skutečnost orgánu příslušnému k prověřování plnění povinností.

V § 34 se zavádí se **působnost a zmocnění k předávání informací** o porušení povinností uložených zákonem o evidenci tržeb od dalších orgánů veřejné moci orgánu příslušnému k prověřování plnění povinností podle zákona o evidenci tržeb (Finanční správě, Celní správě), pokud tyto orgány uvedené skutečnosti zjistí při výkonu své zákonem svěřené působnosti. Při plnění této působnosti postupují orgány veřejné moci podle daňového řádu (v souladu s ustanovením § 33 tohoto zákona).

§ 35

Účtenková loterie

- (1) Česká republika může pořádat účtenkovou loterii o věcné nebo peněžní ceny, které se lze zúčastnit pouze na základě zaslání účtenky nebo údaje povinně uváděného na účtence.
- (2) Příslušnou organizační složkou státu k pořádání účtenkové loterie je Ministerstvo financí.
- (3) Výdaje na pořádání účtenkové loterie, na peněžní ceny a na pořízení věcné ceny se hradí ze státního rozpočtu.
- (4) Na účtenkovou loterii se nepoužije zákon upravující provozování hazardních her.

Účtenkovou loterií v § 35 se má na mysli hra naplňující podmínku, že se jí lze zúčastnit pouze na základě zaslání účtenek (či údajů z účtenky) a současně podmínku, že pořadatelem této hry je Česká republika. Účtenková loterie se řídí především § 2882 občanského zákoníku o losu a § 2883 občanského zákoníku, které upravuje loterie provozované státem. Podle § 2882 občanského zákoníku platí, že na los se přiměřeně použijí ustanovení o sázce uvedená v témže předpise (§ 2873 až 2880). § 2883 občanského zákoníku obsahově vymezuje, že se ustanovení o nevymahatelnosti pohledávek z losů nepoužijí (jedná se o § 2874 až 2876 občanského zákoníku). Toto ustanovení se bude tedy vztahovat i na účtenkovou loterii, kterou předvidá tento zákon.

Odstavec 1 utvrzuje za účelem právní jistoty, že Česká republika **může pořádat** úctenkovou loterii, což se dá pomocně dovodit také z hlediska svěření působnosti v rámci zákona o evidenci tržeb. Dále se stanoví obsah úctenkové loterie, kterým může být pouze účast na slosování podmíněná zasláním „úctenek“ ve smyslu zákona o evidenci tržeb nebo na základě zaslání údajů z úctenek. Druhý způsob zakládající účast na úctenkové loterii umožňuje její pořádání pouze na základě vyplnění údajů na webovém portálu správce daně. Odstavec 1 dále explicitně umožňuje úctenkovou loterii pořádat o ceny, přičemž ceny mohou být jak věcné, tak peněžní.

Odstavec 2 obsahuje **pravomoc Ministerstva financí** jako příslušné organizační složky, která je zákonem zmocněna jménem České republiky ve věcech úctenkové loterie jednat.

Odstavec 3 normuje vztah ke státnímu rozpočtu, a to sice, že výdaje spojené s jejím pořádáním (tj. výdaje na vlastní pořádání a věcné a peněžité ceny) jsou výdaji státního rozpočtu.

V odstavci 4 se stanoví výjimka ze zahrnutí úctenkové loterie pod režim zákona č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách (platného ke dni zveřejnění zákona o evidenci tržeb ve Sbírce zákonů) či ze zákona, který tento zákon případně nahradí (ke dni zveřejnění zákona o evidenci tržeb ve Sbírce zákonů již Poslaneckou sněmovnou schválený zákon o hazardních hrách). Na režim úctenkové loterie tak nedopadá povinnost vydání povolení podle zákona o loteriích. Nejedná se ani o spotřebitelskou loterii ve smyslu § 1 odst. 5 zákona o loteriích. K jejímu provozování se také nevyžaduje povolení k provozování loterie nebo jiné podobné hry ve smyslu § 1 odst. 7 zákona o loteriích.

§ 36

Vztah k cizímu právu

Evidovanou tržbou není také tržba poplatníka, který je povinen tuto tržbu evidovat srovnatelným způsobem podle práva státu, se kterým má Česká republika uzavřenou platnou a účinnou mezinárodní smlouvu o výměně informací, na základě které lze získávat srovnatelné informace o evidovaných tržbách.

§ 36 řeší případy tzv. **dvojí evidence**, kdy může podle cizího práva existovat povinnost evidovat vymezené tržby. Z hlediska účelu evidence by bylo zbytečné dvojitě evidování a tyto tržby tak bez dalšího nejsou evidovanými tržbami. Potenciální dvojitě evidování může teoreticky nastat pouze za zákonem předvidaných okolností, tedy v situaci, kdy by byl poplatník povinen danou tržbu, která by jinak byla předmětem evidence, evidovat srovnatelným způsobem podle práva státu, se kterým má Česká republika uzavřenou platnou a účinnou mezinárodní smlouvu o výměně informací, na základě které lze získávat srovnatelné informace o evidovaných tržbách. Toto zproštění povinností se tedy uplatní toliko na srovnatelné systémy, které pracují na podobném principu. Pokud tedy podle zahraničního práva existuje například prostá záznamní povinnost, není poplatník na základě této záznamní povinnosti zproštěn evidence tržeb podle českého práva. Zároveň se zproštění povinností uplatní pouze za situace, kdy se k dané tržbě, u které se jinak uplatní evidenční povinnost podle zákona o evidenci tržeb, vztahuje mezinárodní smlouva (dohoda), jejíž stranou je Česká republika a zahraniční stát, na základě které existuje možnost získat o dané tržbě veškeré informace získané zahraniční evidencí, které by jinak byly zaslány datovou zprávou podle § 19. Dvojitě evidence tedy nenastává a za stanovených podmínek vzniká povinnost evidovat ty tržby, o nichž nelze ze srovnatelné evidence podle cizího práva získat jednu nebo více informací (údajů) uvedených v § 19.

§ 37

Dočasně vyloučené tržby

- (1) Evidovanými tržbami dočasně nejsou
 - a) ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona do konce třetího kalendářního měsíce ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona všechny tržby, s výjimkou ubytovacích a stravovacích služeb uvedených v klasifikaci NACE pod kódem 55 a 56,
 - b) od prvního dne čtvrtého kalendářního měsíce ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona do konce patnáctého kalendářního měsíce ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona všechny tržby, s výjimkou
 1. ubytovacích a stravovacích služeb uvedených v klasifikaci NACE pod kódem 55 a 56 a
 2. velkoobchodu a maloobchodu uvedených v klasifikaci NACE pod kódem 45.1, 45.3, 45.4, pokud jde o obchod, 46 a 47,
 - c) od prvního dne šestnáctého kalendářního měsíce ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona do konce osmnáctého kalendářního měsíce ode dne nabytí

účinnosti tohoto zákona všechny tržby

1. z výroby textilií, oděvů, usní a souvisejících výrobků, zpracování dřeva, výroby dřevěných, korkových, proutěných a slaměných výrobků kromě nábytku a výroby papíru a výrobků z papíru uvedených v klasifikaci NACE pod kódem 13 až 17,
2. z výroby mýdel a detergentů, čisticích a leštících prostředků, parfémů a toaletních přípravků uvedených v klasifikaci NACE pod kódem 20.4,
3. z výroby pryžových a plastových výrobků a výroby ostatních nekovových minerálních výrobků uvedených v klasifikaci NACE pod kódem 22 a 23,
4. z výroby kovových konstrukcí a kovodělných výrobků, kromě strojů a zařízení, uvedených v klasifikaci NACE pod kódem 25,
5. z výroby nábytku a ostatního zpracovatelského průmyslu uvedených v klasifikaci NACE pod kódem 31 a 32,
6. z opravy a instalace strojů a zařízení uvedených v klasifikaci NACE pod kódem 33,
7. ze specializovaných stavebních činností uvedených v klasifikaci NACE pod kódem 43,
8. z oprav počítačů a výrobků pro osobní potřebu a převážně pro domácnost uvedených v klasifikaci NACE pod kódem 95 a
9. z poskytování ostatních osobních služeb uvedených v klasifikaci NACE pod kódem 96.

(2) Klasifikací NACE se pro účely tohoto zákona rozumí klasifikace ekonomických činností uvedená v nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1893/2006 ze dne 20. prosince 2006, kterým se zavádí statistická klasifikace ekonomických činností NACE Revize 2 a kterým se mění nařízení Rady (EHS) č. 3037/90 a některá nařízení ES o specifických statistických oblastech, v platném znění.

(3) Vláda může stanovit nařízením, že některé tržby nejsou ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona dočasně evidovanými tržbami.

§ 37 upravuje **přechodný režim** vybraných evidovaných tržeb po nabytí účinnosti zákona o evidenci tržeb. Odstavec 1 stanoví tržby, které jsou z režimu zákona o evidenci tržeb dočasně vyjmuty a stanoví dobu, po kterou budou již za doby účinnosti zákona z evidence vyjmuty. Do **první fáze** po sedmi měsících ode dne nabytí účinnosti zákona (tedy od 1. prosince 2016) jsou zařazeny obory dle kódů NACE 55, 56 (ubytování, stravování a pohostinství). Do **druhé fáze** (po dalších třech měsících, tedy od 1. března 2017) spadají obory dle kódů NACE 46, 47 (velkoobchod, kromě motorových vozidel, maloobchod, kromě motorových vozidel). **Třetí fáze** (od 1. března 2018) se již vztahuje na všechny obory s výjimkou skupin oborů pod kódy NACE 13 (výroba textilií), 14 (výroba oděvů), 15 (výroba usní a souvisejících výrobků), 16 (zpracování dřeva, výroba dřevěných, korkových, proutěných a slaměných výrobků, kromě nábytku), 17 výroba papíru a výrobků z papíru), 20.4 (výroba mýdel a detergentů, čisticích a leštících prostředků, parfémů a toaletních přípravků), 22 (výroba pryžových a plastových výrobků), 23 (výroba ostatních nekovových minerálních výrobků), 25 (výroba kovových konstrukcí a kovodělných výrobků, kromě strojů a zařízení), 31 (výroba nábytku), 32 (ostatní zpracovatelský průmysl), 33 (opravy a instalace strojů a zařízení), 43 (Specializované stavební činnosti), 95 (opravy počítačů a výrobků pro osobní potřebu a převážně pro domácnost), 96 (poskytování ostatních osobních služeb). Tyto vybrané obory jsou zařazeny až do **čtvrté fáze** po dalších třech měsících (tedy od 1. června 2018).

Odstavec 2 definuje klasifikaci NACE analogicky například s § 3 písm. n) zákona o spotřebních daních. Odstavec 3 obsahuje zmocnění k úpravě dalších **dočasných výjimek** ze zákona o evidenci tržeb, tj. rozfázování náběhu povinnosti evidence. Konkrétní podoba tohoto rozfázování může být vtělena do nařízení vlády. Zmocnění tedy umožní určit nařízením vlády další tržby (předmět evidence), které budou dočasně z evidence tržeb vyjmuty. Přitom bude-li podzákonná úprava přijata, musí obsahovat jak určení dočasně vyňatých tržeb, tak stanovení doby, po kterou budou již za doby účinnosti zákona z evidence vyjmuty.

ČÁST OSMÁ ÚČINNOST § 38

Tento zákon nabývá účinnosti prvním dnem osmého kalendářního měsíce následu-

jícího po dni jeho vyhlášení, s výjimkou ustanovení § 10 až 17 a § 32, která nabývají účinnosti prvním dnem pátého kalendářního měsíce následujícího po dni jeho vyhlášení.

§ 38 stanoví **postupnou účinnost** zákona č. 112/2016 Sb., o evidenci tržeb. Obecná účinnost je stanovena prvním dnem osmého kalendářního měsíce po dni vyhlášení, některá ustanovení ovšem nabývají účinnosti již prvním dnem pátého kalendářního měsíce po vyhlášení zákona, a to z důvodů nezbytnosti přípravy poplatníků na evidenci tržeb. Pod režim dřívější účinnosti bylo zahrnuto pět oblastí evidence, tedy (i) vymezení tržeb evidovaných ve zjednodušeném režimu (§ 10 a 11), (ii) vymezení tržeb vyňatých z režimu evidence (§ 12), (iii) úprava postupu získání certifikátu pro evidenci tržeb (§ 13 až 16), (iv) oznámení údajů o provozovnách (§ 17) a (v) závazné posouzení o určení evidované tržby (§ 32).

Zákon č. 113/2016 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o evidenci tržeb s komentářem

Na zákon č. 112/2016 Sb., o evidenci tržeb navazuje související zákon, kterým se mění zákon o daních z příjmů, zákon o dani z přidané hodnoty a zákon o správních poplatcích. Do **zákona o daních z příjmů** novela zavádí **jednorázovou slevu** na dani pro poplatníky daně z příjmů fyzických osob ve výši 5 000 korun. Sleva má kompenzovat náklady, které jim nastanou při evidenci tržeb a jejím zavádění. Sleva je omezena jen na fyzické osoby, neboť se předpokládá, že jen malá část jich využívá při svém podnikání pokročilé pokladní systémy. Pro právnické osoby žádná sleva neplatí. Poplatníci daně z příjmů fyzických osob si slevu budou moci uplatnit, pokud alespoň jednou reálně zaevidují tržbu v roce, kdy jim povinnost evidence tržeb vznikla.

V **zákonu o dani z přidané hodnoty** byly přeřazeny **stravovací služby** ze základní sazby daně 21 % do první snížené sazby daně 15 %. Důvodem byla snaha zmírnit cenové dopady zavedení evidence tržeb v tomto segmentu služeb. Součástí novely je rovněž změna **úpravy elektronického podání** formulářových podání.

Změněn byl také **zákon o správních poplatcích**. Zákon o evidenci tržeb umožňuje požádat o **závažné posouzení správce daně**, zda ta či ona tržba spadá do povinnosti evidence nebo zda ta či ona tržba může být evidována ve zjednodušeném režimu. Závažné posouzení správce daně podle jiných předpisů je ovšem standardně zpoplatněno částkou 10 000 korun. Tato částka by byla při žádostech o závažné posouzení v oblasti evidence nepřiměřeně vysoká a tak byla pro tyto případy snížena na 1 000 korun.

ČÁST PRVNÍ

Změna zákona o daních z příjmů

Čl. I

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění zákona č. 35/1993 Sb., zákona č. 96/1993 Sb., zákona č. 157/1993 Sb., zákona č. 196/1993 Sb., zákona č. 323/1993 Sb., zákona č. 42/1994 Sb., zákona č. 85/1994 Sb., zákona č. 114/1994 Sb., zákona č. 259/1994 Sb., zákona č. 32/1995 Sb., zákona č. 87/1995 Sb., zákona č. 118/1995 Sb., zákona č. 149/1995 Sb., zákona č. 248/1995 Sb., zákona č. 316/1996 Sb., zákona č. 18/1997 Sb., zákona č. 151/1997 Sb., zákona č. 209/1997 Sb., zákona č. 210/1997 Sb.,

zákona č. 227/1997 Sb., zákona č. 111/1998 Sb., zákona č. 149/1998 Sb., zákona č. 168/1998 Sb., zákona č. 333/1998 Sb., zákona č. 63/1999 Sb., zákona č. 129/1999 Sb., zákona č. 144/1999 Sb., zákona č. 170/1999 Sb., zákona č. 225/1999 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 3/2000 Sb., zákona č. 17/2000 Sb., zákona č. 27/2000 Sb., zákona č. 72/2000 Sb., zákona č. 100/2000 Sb., zákona č. 103/2000 Sb., zákona č. 121/2000 Sb., zákona č. 132/2000 Sb., zákona č. 241/2000 Sb., zákona č. 340/2000 Sb., zákona č. 492/2000 Sb., zákona č. 117/2001 Sb., zákona č. 120/2001 Sb., zákona č. 239/2001 Sb., zákona č. 453/2001 Sb., zákona č. 483/2001 Sb., zákona č. 50/2002 Sb., zákona č. 128/2002 Sb., zákona č. 198/2002 Sb., zákona č. 210/2002 Sb., zákona č. 260/2002 Sb., zákona č. 308/2002 Sb., zákona č. 575/2002 Sb., zákona č. 162/2003 Sb., zákona č. 362/2003 Sb., zákona č. 438/2003 Sb., zákona č. 19/2004 Sb., zákona č. 47/2004 Sb., zákona č. 49/2004 Sb., zákona č. 257/2004 Sb., zákona č. 280/2004 Sb., zákona č. 359/2004 Sb., zákona č. 360/2004 Sb., zákona č. 436/2004 Sb., zákona č. 562/2004 Sb., zákona č. 628/2004 Sb., zákona č. 669/2004 Sb., zákona č. 676/2004 Sb., zákona č. 179/2005 Sb., zákona č. 217/2005 Sb., zákona č. 342/2005 Sb., zákona č. 357/2005 Sb., zákona č. 441/2005 Sb., zákona č. 530/2005 Sb., zákona č. 545/2005 Sb., zákona č. 552/2005 Sb., zákona č. 56/2006 Sb., zákona č. 57/2006 Sb., zákona č. 109/2006 Sb., zákona č. 112/2006 Sb., zákona č. 179/2006 Sb., zákona č. 189/2006 Sb., zákona č. 203/2006 Sb., zákona č. 223/2006 Sb., zákona č. 245/2006 Sb., zákona č. 264/2006 Sb., zákona č. 267/2006 Sb., zákona č. 29/2007 Sb., zákona č. 67/2007 Sb., zákona č. 159/2007 Sb., zákona č. 261/2007 Sb., zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. 362/2007 Sb., zákona č. 126/2008 Sb., zákona č. 306/2008 Sb., zákona č. 482/2008 Sb., zákona č. 2/2009 Sb., zákona č. 87/2009 Sb., zákona č. 216/2009 Sb., zákona č. 221/2009 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 289/2009 Sb., zákona č. 303/2009 Sb., zákona č. 304/2009 Sb., zákona č. 326/2009 Sb., zákona č. 362/2009 Sb., zákona č. 199/2010 Sb., zákona č. 346/2010 Sb., zákona č. 348/2010 Sb., zákona č. 73/2011 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 119/2011 Sb., zákona č. 188/2011 Sb., zákona č. 329/2011 Sb., zákona č. 353/2011 Sb., zákona č. 355/2011 Sb., zákona č. 370/2011 Sb., zákona č. 375/2011 Sb., zákona č. 420/2011 Sb., zákona č. 428/2011 Sb., zákona č. 458/2011 Sb., zákona č. 466/2011 Sb., zákona č. 470/2011 Sb., zákona č. 192/2012 Sb., zákona č. 399/2012 Sb., zákona č. 401/2012 Sb., zákona č. 403/2012 Sb., zákona č. 428/2012 Sb., zákona č. 500/2012 Sb., zákona č. 503/2012 Sb., zákona č. 44/2013 Sb., zákona č. 80/2013 Sb., zákona č. 105/2013 Sb., zákona č. 160/2013 Sb., zákona č. 215/2013 Sb., zákona č. 241/2013 Sb., zákonného opatření Senátu č. 344/2013 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 162/2014 Sb., zákona č. 247/2014 Sb., zákona č. 267/2014 Sb., zákona č. 332/2014 Sb., zákona č. 84/2015 Sb., zákona č. 127/2015 Sb., zákona č. 221/2015 Sb., zákona č. 375/2015 Sb., zákona č. 377/2015 Sb. a zákona č. 47/2016 Sb., se mění takto:

1. V § 4 odst. 1 písm. f) se doplňuje bod 4, který zní:
„4. ceny z úctenkové loterie podle zákona upravujícího evidenci tržeb.“.

Zákon o evidenci tržeb předpokládá zavedení **úctenkové loterie**. Do zákona o daních z příjmů bylo proto doplněno **osvobození výher** obdržených z této úctenkové loterie u poplatníků daně z příjmů fyzických osob.

2. V § 19 se na konci odstavce 1 tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno zq), které zní:
zq) ceny z úctenkové loterie podle zákona upravujícího evidenci tržeb.“.

Analogická změna **osvobození** obdržených výher z úctenkové loterie byla zavedena pro poplatníky daně z příjmů **právnických osob**.

3. V § 35ba se na konci odstavce 1 tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno

h), které zní:
„h) slevu na evidenci tržeb.“.

Do slev na dani z příjmů fyzických osob byla pro poplatníky zavedena **jednorázová sleva na dani**, která má kompenzovat zvýšené náklady při zavádění evidence tržeb. Sleva je omezena pouze na fyzické osoby.

4. Za § 35bb se vkládá nový § 35bc, který včetně nadpisu zní:

„§ 35bc
Sleva na evidenci tržeb

(1) Výše slevy na evidenci tržeb činí 5 000 Kč. Sleva na dani činí nejvýše částku ve výši kladného rozdílu mezi 15 % dílčího základu daně ze samostatné činnosti a základní slevy na poplatníka.

(2) Slevu na evidenci tržeb lze uplatnit pouze ve zdaňovacím období, ve kterém poplatník poprvé zaevidoval tržbu, kterou má podle zákona o evidenci tržeb povinnost evidovat.“.

Sleva na dani je paušalizovaná a vztahuje se pouze na podnikatele – fyzické osoby. Poplatník daně z příjmů fyzických osob si slevu může uplatnit, pokud alespoň **jednou reálně zaeviduje tržbu** v témže roce, kdy mu povinnost evidence tržeb vznikla podle zákona o evidenci tržeb. Sleva na dani má charakter jednorázové náhrady, nelze ji proto opakovat ve více zdaňovacích obdobích. Vztahuje se jak na poplatníky, kteří již podnikají a kterým vznikne povinnost s účinností zákona o evidenci tržeb, tak i na poplatníky, kteří **začnou podnikat** v následujících letech.

Sleva na dani pro poplatníky evidující tržby se uplatňuje v pořadí **za ostatními slevami** uvedenými v § 35ba (základní sleva na poplatníka, sleva na manžela, základní či rozšířená sleva na invaliditu, sleva na držitele průkazu ZTP, sleva na studenta, sleva za umístění dítěte), avšak před daňovým zvýhodněním na vyživované dítě.

ČÁST DRUHÁ

Změna zákona o dani z přidané hodnoty

Čl. II

Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění zákona č. 635/2004 Sb., zákona č. 669/2004 Sb., zákona č. 124/2005 Sb., zákona č. 215/2005 Sb., zákona č. 217/2005 Sb., zákona č. 377/2005 Sb., zákona č. 441/2005 Sb., zákona č. 545/2005 Sb., zákona č. 109/2006 Sb., zákona č. 230/2006 Sb., zákona č. 319/2006 Sb., zákona č. 172/2007 Sb., zákona č. 261/2007 Sb., zákona č. 270/2007 Sb., zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. 124/2008 Sb., zákona č. 126/2008 Sb., zákona č. 302/2008 Sb., zákona č. 87/2009 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 362/2009 Sb., zákona č. 489/2009 Sb., zákona č. 120/2010 Sb., zákona č. 199/2010 Sb., zákona č. 47/2011 Sb., zákona č. 370/2011 Sb., zákona č. 375/2011 Sb., zákona č. 457/2011 Sb., zákona č. 458/2011 Sb., zákona č. 18/2012 Sb., zákona č. 167/2012 Sb., zákona č. 333/2012 Sb., zákona č. 500/2012 Sb., zákona č. 502/2012 Sb., zákona č. 241/2013 Sb., zákonného opatření Senátu č. 344/2013 Sb., zákona č. 196/2014 Sb., zákona č. 262/2014 Sb., zákona č. 360/2014 Sb. a zákona č. 377/2015 Sb., se mění takto:

1. § 101a včetně nadpisu zní:

„§ 101a
Elektronická forma podání

- (1) Plátce je povinen podat elektronicky
 - a) daňové přiznání nebo dodatečné daňové přiznání,
 - b) kontrolní hlášení nebo jiné hlášení, s výjimkou hlášení podle § 19,
 - c) přílohy k daňovému přiznání, dodatečnému daňovému přiznání nebo hlášení.
- (2) Pouze elektronicky lze podat
 - a) souhrnné hlášení nebo následné souhrnné hlášení,
 - b) přihlášku k registraci nebo oznámení o změně registračních údajů; to neplatí pro identifikované osoby.

- (3) Podání uvedené v odstavcích 1 a 2 lze učinit elektronicky pouze datovou zprávou ve formátu a struktuře zveřejněné správcem daně
- podepsanou uznávaným elektronickým podpisem,
 - odeslanou prostřednictvím datové schránky,
 - s ověřenou identitou podatele způsobem, kterým se lze přihlásit do jeho datové schránky, nebo
 - dodatečně potvrzenou za podmínek uvedených v daňovém řádu.
- (4) Podání uvedené v odstavci 1 nebo 2, u kterého je povinnost učinit jej elektronicky a které není učiněno datovou zprávou ve formátu nebo struktuře zveřejněné správcem daně, je neúčinné.“

Další novela § 101a zákona o dani z přidané hodnoty cílí na zefektivnění způsobů, kterým správci daní získávají údaje z podání jednotlivých daňových subjektů a na to, aby je mohly orgány Finanční správy jednodušeji zpracovávat a analyzovat. Primárně tedy nejde o žádné zjednodušení pro poplatníky, spíše o odstranění možnosti podat vadné podání a o důslednější kontrolu poplatníků. Pod povinnou elektronickou formu nespádají veškerá podání, ale především tzv. formulářová podání, zejména daňová přiznání a hlášení, tedy pravidelně se opakující podání obsahující soubor údajů uspořádaných v určité pevně stanovené struktuře. Jedná se o daňové přiznání nebo dodatečné daňové přiznání k dani z přidané hodnoty, kontrolní hlášení, souhrnné hlášení a jiná hlášení, přihlášky k registraci a oznámení o změně registračních údajů (včetně případných příloh). Problémy dosud působilo zejména to, že zatímco při odeslání datové zprávy na elektronickou podatelnu správce daně nebylo možné podání učinit v nesprávném formátu či struktuře, u podání přes datovou schránku není žádná bariéra, která by vadné podání nepřipustila. Novelou byla tato situace vyřešena tak, že **byla změněna právní kvalifikace podání, která nedodrží stanovený formát nebo strukturu**. Na formulářová podání zmíněná v § 101a odst. 1 a 2, která mají chybný formát nebo chybnou strukturu, bude nově nahlíženo jako na podání neúčinná. Riziko případné neúčinnosti podání se v praxi bude týkat pouze těch, kteří nevyužijí daňový portál finanční správy. Při podání přes tento portál není možné učinit podání v nesprávném formátu a struktuře. Navíc je podatel upozorněn na existenci dalších chyb, které sice nebrání odeslání podání, nicméně signalizují, že podání v dané podobě nebude ze strany správce daně shledáno perfektním. Podatel tak může základní chyby podání opravit již v rámci procesu podávání a tyto chyby nemusí být následně předmětem výzvy správce daně. Novela tedy nerozšiřuje okruh podání či subjektů, u nichž by se stanovovala povinnost činit podání elektronicky.

Věcná úprava znění **§ 101a odst. 1** před novelou zůstala zachována ve znění odstavce 1 a 2. V úvodní části odstavce byla vypuštěna formulace „*na elektronickou adresu podatelny zveřejněnou správcem daně*“ z důvodu duplicity vůči daňovému řádu. Povinnost zveřejnit elektronickou adresu své podatelny je stanovena v ustanovení § 56 odstavce 1 písmena b) daňového řádu. V písmenu b) bylo výslovně stanoveno, že uvedená norma dopadá i na **kontrolní hlášení**. Tato změna se pak projevila i v redukci textu v § 101d. Ačkoli je výslovně zmíněno pouze kontrolní hlášení, vztahuje se povinná elektronická forma podání též na **opravné kontrolní hlášení a následné kontrolní hlášení**. Vzhledem ke skutečnosti, že souhrnné hlášení nepodávají pouze plátcí, ale také identifikované osoby, byla úprava stávajícího § 101a odstavce 1 a § 102 odstavce 3 týkající se souhrnné hlášení převzata do odstavce 2, který na rozdíl od odstavce 1 není limitován povinným subjektem. Stejně jako doposud se povinná elektronická forma podávání nevztahuje na hlášení o dodání nového dopravního prostředku.

Nové znění **odstavce 2** je po věcné stránce shodné se předcházejícím zněním § 101a odstavce 2 a § 102 odstavce 3. V návaznosti na zakotvení jednotné úpravy způsobů elektronického podávání v § 101a odstavce 3 je v odstavci 2 explicitně uvedeno, že **povinná elektronická forma** podání se vztahuje, stejně jako dříve (srov. § 102 odstavec 8), také na **následné souhrnné hlášení**. Tím není dotčena speciální úprava § 102 odstavce 3 týkající se lhůty pro dodatečné potvrzení datové zprávy. Formální změnou, ke které v tomto ustanovení došlo, je podobně jako u odstavce 1 vypuštění formulace „*na elektronickou adresu podatelny zveřejněnou správcem daně*“, opět z důvodu duplicity vůči daňovému řádu.

Nové znění **odstavce 3** upravuje **způsob elektronického podávání formulářových podání**, jejichž výčet je obsažen v odstavcích 1 a 2. Jedná se o daňové přiznání nebo dodatečné daňové přiznání, kontrolní hlášení, souhrnné hlášení a jiná hlášení, přihlášku k registraci a oznámení o změně registračních údajů, a to včetně případných příloh, které jsou součástí těchto podání. Ustanovení se netýká pouze formulářových podání, která jsou podávána povinně elektronicky, ale též případů, kdy jsou podání odeslána **elektronicky na základě volby podatele** (tedy v situacích, kdy si podatel dobrovolně zvolí elektronický způsob komunikace, i když je možné podání odeslat v listinné podobě na papírovém formuláři).

Odstavec 3 neukládá povinnost činit podání elektronicky, pouze upravuje **způsob a formu podání**, pokud je daný okruh podání elektronicky činěn. Datová zpráva bude muset (tak jako dříve) **splňovat požadovaný formát a strukturu** zveřejněnou za tím účelem správcem daně. V případě podání odesílaného prostřednictvím datové schránky se požadavek na dodržení formátu a struktury z logiky věci týká pouze zprávy (přílohy), která se do datové schránky vkládá. Dodržení formátu a struktury je standardní požadavek, který je společný všem formulářovým podáním (nejen těm podle zákona o

dani z přidané hodnoty).

Zůstávají zachovány dva základní způsoby odeslání datové zprávy: prostřednictvím **daňového portálu** finanční správy a prostřednictvím **datové schránky**. Podatel výše zmíněných formulářových podání, který využije daňový portál finanční správy, může zvolit z několika forem autentizace (ověření identity). Podání mohou být autentizována za využití uznávaného **elektronického podpisu, přihlašovacích údajů datové schránky** nebo **dodatečným potvrzením** (pomocí tzv. e-tiskopisu). V případě podání odeslaného datovou schránkou je autentizace zajištěna díky použitím datové schránky. První dva způsoby autentizace jsou již v daňovém řádu zařazeny (srovnej § 71 odstavec 1 písmena a) a c) daňového řádu). Obdobně třetím způsobu autentizace lze v daňovém řádu nalézt v § 71 odstavec 3. Cílovou skupinou tohoto nástroje jsou podatelé, kteří nemohou využívat předchozí způsoby autentizace a musí podání učinit ve dvou krocích: 1. odeslání neautentizované datové zprávy, 2. dodatečná autentizace prostřednictvím potvrzení (zpravidla vytištěný a podepsaný e-tiskopis).

V návaznosti na odstavec 3 je v **odstavci 4** obsaženo výslovné pravidlo, že formulářová podání uvedená v odstavcích 1 a 2, která nebudou zaslána elektronicky ve správném formátu nebo struktuře, budou ze zákona **automaticky neúčinná**. Nepůjde tak o vadu podání ve smyslu § 74 daňového řádu. Neúčinnost dopadne jak na případy, kdy je sice dodržena povinná elektronická forma, nikoli však formát nebo struktura, jakož i na případy, kdy není dodržena ani elektronická forma (tím pádem i formát a struktura). Půjde zejména o situaci, kdy by formulářové podání bylo učiněno listinnou formou. Pravidlo se netýká těch podání, u nichž není stanovena povinná elektronická forma. Pokud si podatel, který není zákonem zavázán k elektronické formě, zvolí elektronický způsob komunikace, nezpůsobí případné nedodržení formátu nebo struktury neúčinnost takového podání, ale půjde pouze o vadu podání ve smyslu § 74 daňového řádu.

Neúčinnost podání není novým institutem. Obecná úprava daňového řádu tento právní nástroj využívá v souvislosti s absencí dodatečné autentizace (srovnej § 71 odstavec 3), nebo jako důsledek neodstranění vad podání (srovnej § 74 odstavec 3). Na dané podání se de iure hledí, jako by vůbec nebylo učiněno. Nemůže tak vyvolat žádné právní důsledky. Informace, které takto správce daně fakticky získá, mohou být využity pouze jako poznatky získané v rámci vyhledávací činnosti.

Pokud správci daně do datové schránky dojde elektronické formulářové podání v nesprávném formátu nebo struktuře, může v souladu se zásadou vsčřicnosti (srovnej § 6 odstavec 4 daňového řádu) **neformálním způsobem informovat** domnělého podatele o tom, že úkon, který učinil, je neúčinný. Myslitelné je to zejména tam, kde je možné na tento nedostatek upozornit automatizovaným způsobem. Právní význam takového vyrozumění je však ryze informativní a nevyvolává žádné právní důsledky, neboť neúčinnost podání nastává ze zákona.

2. V § 101d se odstavec 2 zrušuje.

Dosavadní odstavec 3 se označuje jako odstavec 2.

Nové úpravě podávání formulářových podání, která je předmětem novelizovaného § 101a, bude podléhat i podávání **kontrolního hlášení**, které je taktéž formulářovým podáním. Změna odstraňuje určitou roztržičnost norem upravujících povinnost podávat tato podání v elektronické formě a jejich koncentraci do zmíněného § 101a. Další specifika kontrolního hlášení zůstávají nedotčena.

3. V § 102 odst. 3 se věta první zrušuje.

Analogicky nové úpravě podávání formulářových podání bude podléhat také podávání **souhrnného hlášení**, které je taktéž formulářovým podáním. Další specifika souhrnného hlášení zůstávají nedotčena.

4. V příloze č. 2 se za větu „55 Ubytovací služby.“ vkládá na samostatný řádek věta „56 Stravovací služby, podávání nápojů, pokud nejsou jako stravovací služby osvobozeny od daně podle § 57 až § 59 nebo pokud se nejedná o podání alkoholických nápojů uvedených pod kódy nomenklatury celního sazebníku 2203 až 2208 nebo tabákových výrobků uvedených pod kódy nomenklatury celního sazebníku kapitoly 24.“.

Stravovací služby se přeazují ze základní sazby daně 21 % **do první snížené sazby daně 15 %**. Tato úprava se netýká stravovacích služeb poskytovaných v souvislosti s výchovou a vzděláváním (§ 57), tedy stravování žáků ve školních jídelnách, které jsou podle zákona o dani z přidané hodnoty osvobozeny od daně bez nároku na odpočet daně.

Dále se tato novela nevztahuje na stravovací služby poskytované v souvislosti s poskytováním zdravotních služeb (§ 58) a s poskytováním sociálních služeb (§ 59), které jsou podle zákona o dani z přidané hodnoty rovněž osvobozeny od daně bez nároku na odpočet daně. V základní sazbě daně nadále zůstává podávání alkoholických nápojů (kód nomenklatury 2203 až 2208) a tabákových výrobků (kód nomenklatury kapitoly 24). V základní sazbě daně zůstává také dodání alkoholických nápojů, tabákových výrobků a dalšího doplňkového sortimentu, které je stále jako doposud dodáním neboli prodejem zboží.

5. V příloze č. 2 se za větu „První snížené sazbě daně podléhají služby, které odpovídají současně číselnému kódu klasifikace produkce CZ-CPA platné od 1. ledna 2008 a výslovně uvedenému slovnímu popisu k tomuto kódu v textové části této přílohy.“ vkládá na samostatný řádek věta „Kódem nomenklatury celního sazebníku se rozumí kód popisu vybraných výrobků uvedený v celním sazebníku v platném znění⁷²⁾“.

Vzhledem k nově vložené položce č. 56 se definuje, co je myšleno pojmem **kód nomenklatury celního sazebníku**.

Čl. III Přechodná ustanovení

1. Pro daňové povinnosti u daně z přidané hodnoty za zdaňovací období přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, jakož i pro práva a povinnosti s nimi související, se použije zákon č. 235/2004 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.

2. Pro daňové povinnosti u daně z přidané hodnoty za zdaňovací období přede dnem nabytí účinnosti čl. II bodů 1 až 3, jakož i pro práva a povinnosti s nimi související, se použije zákon č. 235/2004 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti čl. II bodů 1 až 3.

Přechodné ustanovení v **bodu 1** se vztahuje k **přeřazení stravovacích služeb** do první snížené sazby daně a stanovuje, že pro uplatnění daně z přidané hodnoty, jakož i práv a povinností s ní souvisejících za období před nabytím účinnosti tohoto zákona se použijí právní předpisy platné do dne předcházejícího dni nabytí účinnosti tohoto zákona (dosavadní předpisy).

Přechodné ustanovení v **bodu 2** navazuje na novelizační body spojené s **úpravou elektronického podávání** formulářových podání, u nichž byla stanovena účinnost od prvního dne měsíce následujícího po dni zveřejnění zákona ve Sbírce zákonů. Tímto přechodným ustanovením je zakotveno, že nová úprava § 101a zákona o dani z přidané hodnoty se použije na formulářová podání činěná až za následující zdaňovací období, nikoli dříve.

ČÁST TŘETÍ Změna zákona o správních poplatcích Čl. IV

V položce 1 přílohy k zákonu č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění zákona č. 545/2005 Sb., zákona č. 575/2006 Sb., zákona č. 261/2007 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 30/2011 Sb., zákona č. 407/2012 Sb., zákona č. 502/2012 Sb. a zákona č. 331/2014 Sb., se na konci bodu 1 doplňuje písmeno o), které zní:

„o) o vydání rozhodnutí o závazném posouzení o určení evidované tržby Kč 1 000“.

Žádost o závazné posouzení v oblasti evidence tržeb bude podle novely zpoplatněna částkou 1 000 Kč namísto standardních 10 000 Kč, která se platí u jiných žádostí o závazné posouzení.

ČÁST ČTVRTÁ Účinnost Čl. V

Tento zákon nabývá účinnosti prvním dnem osmého kalendářního měsíce následu-

jícího po dni jeho vyhlášení, s výjimkou čl. II bodů 1 až 3 a čl. III bodu 2, které nabývají účinnosti prvním dnem kalendářního měsíce následujícího po dni jeho vyhlášení, a části třetí, která nabývá účinnosti prvním dnem pátého kalendářního měsíce následujícího po dni jeho vyhlášení.

Stanovena je **dělená účinnost** tohoto zákona v návaznosti na zákon o evidenci tržeb. Obecná účinnost je stanovena od 1. prosince 2016, tedy shodně s účinností zákona o evidenci tržeb. K tomuto dni se zejména snižuje sazba daně z přidané hodnoty u stravovacích služeb (viz výše). Změny navrhované v zákoně o dani z přidané hodnoty týkající se elektronické formy formulářových podání (čl. II body 1 až 3 a čl. III bod 2) nabývají účinnosti od 1. května 2016 a změna zákona o správních poplatcích nabývá účinnosti 1. září 2016 (v tomto případě tedy fakticky před účinností zákona o evidenci tržeb, aby bylo možno podávat žádosti o závazné posouzení se sníženým poplatkem s patřičným předstihem). Z účinnosti vyplývá, že slevu na dani z příjmu podle článku I je možné uplatnit již za rok 2016.